

ULUSLARARASI SAĞLIK TOPLUM VE KÜLTÜR SEMPOZYUMU

07-10 Mart 2019, Amasya-Türkiye

- Bildiri Özetleri -

ULUSLARARASI SAĞLIK TOPLUM VE KÜLTÜR SEMPOZYUMU

Editörler:

Dr. Öğr. Üyesi Nazan Kahraman

Dr. Öğr. Üyesi Erkan ÇER

Timur Yılmaz

ISBN: 978-605-4598-27-4

Kapak : Öğr. Gör. Mustafa KIRCA

Sayfa Düzeni : Hakan EROL

Baskı Tarihi : Mart 2019

KIBATEK

[Kıbrıs Balkanlar Avrasya Türk Edebiyatları Kurumu]

Konur Sokak 36/13, Kızılay-Ankara

Tel: 0312. 425 39 20

eposta: kibatek@gmail.com

www.kibatek.com.tr

Baskı ve Cilt : Başkent Klişe ve Matbaacılık, Bayındır Sokak 30/C, Kızılay-Ankara

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Metin Orbay (Rektör)

Prof. Dr. Kemal Polat (Amasya Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Erkan Çer (Amasya Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Nazan Kahraman (Amasya Üniversitesi)

Metin Turan (KIBATEK Türkiye Başkanı)

İsmail Bozkurt (KKTC Eski Meclis ve KIBATEK Vakfı Başkanı)

Dr. Çiğdem Dürüst

Timur Yılmaz (Amasya Üniversitesi)

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abdülrezak Altun (Türkiye)

Prof. Dr. Akmatali Alimbekov (Kırgızistan)

Prof. Dr. Ali Erol (Türkiye)

Prof. Dr. Ali Yakıcı (Türkiye)

Prof. Dr. Alikram Abdullayev (Azerbaycan)

Prof. Dr. Asker Kartarı (Türkiye)

Prof. Dr. Babahan Muhammet Şerif (Özbekistan)

Prof. Dr. Bernt Brendemeon (Norveç)

Prof. Dr. Birsen Karaca (Türkiye)

Prof. Dr. Bünyamin Şahin (Türkiye)

Prof. Dr. Cangoroz Kanimetov (Kırgızistan)

Prof. Dr. Celil Gariboğlu Nagiyev (Azerbaycan)

Prof. Dr. Cengiz Tosun (Türkiye)

Prof. Dr. Dilek Batıslam (Türkiye)

Prof. Dr. Dilek Bostan-Budak (Türkiye)

Prof. Dr. Elena Oganova (Rusya Federasyonu)

Prof. Dr. Erkin Nuriddinov (Özbekistan)

Prof. Dr. Eunkyung Oh (Güney Kore)

Prof. Dr. Faruk Çolak (Türkiye)

Prof. Dr. Ferhan Soyuer (Türkiye)

Prof. Dr. Firdevs Husamatinova (Başkurtistan)

Prof. Dr. Gülbu Tanrıverdi (Türkiye)

Prof. Dr. İzzet Rüstemoğlu (Azerbaycan)

Prof. Dr. Kadıralı Konkabayev (Kazakistan)

Prof. Dr. Kaldibek Boleev (Kazakistan)

Prof. Dr. Kemal Polat (Türkiye)

Prof. Dr. Kim Myungseop (Güney Kore)

Prof. Dr. Kurtuluş Kayalı (Türkiye)

Prof. Dr. Lemara Selendili (Kırım)

Prof. Dr. Maria Cikia (Gürcistan)

Prof. Dr. Metin Ekici (Türkiye)

Prof. Dr. Metin Karadağ (KKTC)

Prof. Dr. Mukhiddin Khayruddinov (Ukrayna)

Prof. Dr. Nevzat Yusuf Saragöl (Romanya)

Prof. Dr. Oğuz Karakartal (KKTC)

Prof. Dr. Osman Fadıl Kara (Türkiye)

Prof. Dr. Rabiyet Aslonova (Azerbaycan)

Prof. Dr. Sebahat Gözüm (Türkiye)

Prof. Dr. Sevim Akten (Türkiye)

Prof. Dr. Suat Gezgın (Türkiye)

Prof. Dr. Tacida Hafız (Kosova)

Prof. Dr. Tashtan Siyayev (Kırgızistan)

Prof. Dr. Tatyana Petrova (Rusya Federasyonu)

Prof. Dr. Telhat Özdoğan (Türkiye)

Prof. Dr. Timur Kocaoğlu (ABD)

Prof. Dr. Tuğrul İnal (Türkiye)

Prof. Dr. Tülin Arseven (Türkiye)

Prof. Dr. Ulvi Keser (KKTC)

Prof. Dr. Uwe Blaesing (Hollanda)

Prof. Dr. Abdullah Yalçın Tabak (Türkiye)

Prof. Dr. Yaşar Demir (Fransa)

Prof. Dr. Yi Wanbeom (Güney Kore)

Prof. Dr. Zoltan Szendi (Macaristan)

Doç. Dr. Ahmet Arif EREN (Türkiye)

Doç. Dr. Aleksandra Porijazovska (Makedonya)

Doç. Dr. Aleksandra Ristovska (Makedonya)

Doç. Dr. Apollanira Avrunti (Rusya)

Doç. Dr. Bankova İvana (Moldova)

Doç. Dr. Betül Mutlu (Türkiye)

Doç. Dr. Elmira Memmedova-Kekeç (Azerbaycan)

Doç. Dr. Emine Altunay Şam (Türkiye)
Doç. Dr. Erdal Bay (Türkiye)
Doç. Dr. Galina Miskinana (Litvanya)
Doç. Dr. Grazyna Zajac (Polonya)
Doç. Dr. Grazyna Zajac (Polonya)
Doç. Dr. Gulnoz Sattorova (Özbekistan)
Doç. Dr. Hasan Samani (KKTC)
Doç. Dr. Hiqmet Kamberaj (Makedonya)
Doç. Dr. İrina Driga (Ukrayna)
Doç. Dr. Kalman Kovacs (Macaristan)
Doç. Dr. Mehmet Arslan (Kazakistan)
Doç. Dr. Muhamedrahim Kursabaev (Kazakistan)
Doç. Dr. Muhtor Nasirov (Özbekistan)
Doç. Dr. Mürteza Hasanoğlu (Azerbaycan)
Doç. Dr. Osman Murat Güvenir (Türkiye)
Doç. Dr. Safura Boribaeva (Kazakistan)
Doç. Dr. Snezana Bilic (Makedonya)
Doç. Dr. Suzana Canhasi (Kosova)
Doç. Dr. Vulgar Aliyeva (Azerbaycan)
Doç. Dr. Zübeyit Turan (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan Nakiboğlu (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Behiye Akacan (KKTC)
Dr. Öğr. Üyesi Berna Seren (KKTC)
Dr. Öğr. Üyesi Emrah Koparan (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Erkan Çer (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Ersin Çağlar (KKTC)
Dr. Öğr. Üyesi Eylem Topbaş (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Faruk Tonga (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi İkbale Miftari (Makedonya)
Dr. Öğr. Üyesi İnan Akdağ (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi L. Firuze ARDA ÖZALP (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Macide Artaç Özdal (KKTC)
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Çevik (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Mesude Uluşen (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Natalija Shikova (Makedonya)
Dr. Öğr. Üyesi Nazan Kahraman (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Özhan Öztuğ (KKTC)
Dr. Öğr. Üyesi Selma Kahraman (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Shener Bilalli (Makedonya)
Dr. Öğr. Üyesi Sibel Kaynakoğlu (KKTC)
Dr. Öğr. Üyesi Sinan Bahadır (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz Toktaş (Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Kemal Öztürk (Türkiye)
Dr. Çiğdem Dürüst (KKTC)
Dr. Emine Bayraktarova (Bulgaristan)
Dr. Erdal Toprakyaran (Almanya)
Dr. Harun Bekir (Bulgaristan)
Dr. İrina Kayan-Pokrovskaya (Ukrayna)
Dr. Katalin Papp (Macaristan)
Dr. Nazim Caferov (Azerbaycan)
Dr. Öğr. Üyesi Apollinaria Avrutina
Dr. Serdan Kervan (Kosova)
Dr. Stale Knudsen (Norveç)
Dr. Şerife Özbilge (KKTC)
Dr. Veronica Nedelcu (Romanya)
Naranstal Delgerkhuu (Moğolistan)

Keynote Speakers

Dr. Vasif İSMAİL (Azerbaijani)

Dr. Chousein BALTATZI (Greece)

Prof. Dr. Nino OKRİBELASHVİLİ (Georgien)

Katalin PAPP (Hungary)

M. ČERVENÝ (Hungary)

M. NAGÓRSKA (Slovakian)

L. DIMUNOVÁ (Poland)

Zs. H. NAGYNÉ (Slovakian)

Türk Toplumunda Hastane Mekanlarının Algısal Değişimi

Spatial Changes of Healthcare Perception in Turkish Society

Elif ÖZGEN¹

ÖZET

Sağlık yapıları, neredeyse her toplum (bilinç) için olumsuz hisleri çağrıştırmaktadır. Hastane, kişi için önceden geçirdiği hastalıkları ya da yakınının başına gelen kötü olayları anımsatacak bir mekan olarak bilinçte yer etmektedir. Hastane kokusu, kalabalığı, sıra bekleme eylemi gibi olumsuzlar öncelikle kişilerde, zamanla toplumsal olarak yer edinmektedir. Olumsuz algının kırılması ve toplumsal anlamda duygusal bağ kurulmasına izin verecek ortamların oluşturulması, tasarımcının en önemli görevlerinden biri olarak kabul edilebilir. İyileşme mekanları özellikle de hastaneler pek çok disipline ait bilgi ve birikimin bir araya gelmesi ile oluşturulan, kompleks yapılardır. Hastane tasarımcılarının, insanı makina olarak görmekten vazgeçerek; iyileşmenin yalnızca doktor ve tıbbi aletlerin varlığından çıkartılıp, bütüncül olarak ele alması gerekmektedir. Çalışmada; toplumdaki sağlık yapılarının algı değişimini tarihsel olarak mekan bağlamında incelenecektir. Çalışma, kalitatif araştırma yöntemi ile; duygu ve davranış biçimlerini ve tekrarlanan davranış kalıplarını sorgulayarak, sebep ve sonuç ilişkisi ile analiz etmeyi hedeflenmektedir. Bu doğrultuda literatür taraması ile, mekânsal analizler gerçekleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Yapıları, İyileştirme Mekanları, İnsan ve Mekan, Deneyim, Duygusal Ortam, Aidiyet.

ABSTRACT

Health structures evoke negative feelings for almost every society. The hospital is conscious of a place to remind the human of previous illnesses or the incidents that have happened to his / her relative. Negative negativity such as hospital crowd, queue and waiting is first and foremost in society. The healing of this building perception who users of healthcare facility is so important. Besides the designers have got tasks about society. The creation of environments that allow the establishment of an emotional connection in the social sense can be considered as one of the most important tasks for architects and designers. The healing spaces, especially the hospitals, are complex structures formed by the combination of knowledge and accumulation of many disciplines. Hospital designers, giving up to see people as machinery; recovery should only be removed from the presence of physicians and medical instruments and should be considered as holistic. In study, the change of perception of health structures in society will be examined historically in the context of the space. The study was conducted by qualitative research method; The aim of this study is to analyze the emotions and behaviors and repetitive behavior patterns by analyzing the cause and effect relationship. In this direction, spatial analysis will be performed by literature review.

Keywords: Healthcare Facility, Healing Place, Human and Space, Experience, Emotional Place, Belonging.

---

¹ Arş. Gör. Hacettepe Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Ana Bilim Dalı, elif.ozgen@hacettepe.edu.tr.

Eczâ-yı Lokman Hekîm’de On İki Hayvanlı Türk Takvimi

Twelve Turkish Year Animal Cycle Calendar in Eczâ-yı Lokman Hekîm

Meryem ARSLAN*

ÖZET

Eczâ-yı Lokman Hekîm, hakkında herhangi bir bilgiye ulaşılamayan, adından ve girişindeki ifadelerinden de tıp kitabı olduğu anlaşılan el yazma Türkçe bir eserdir. Nesihle yazılan ve 140 varak olan bu eserde yalnızca tıpla ilgili konulara yer verilmemiştir. Bunun yanında kitapta sene-yi on iki, saatler bahsi, tali-i mevlûd, mevlûdân-ı zenân ve tılsımlar gibi bölümler de bulunmaktadır. Eserde, bu konular içerisinde ilaçların burç ve yıllara göre nasıl hazırlanması gerektiğine yer yer vurgu yapılarak ve hastalıklara değinilerek onların tıpla bağlantılar kurması sağlanmaya çalışılmış gibi görünmektedir. Bu bildiride *sene-yi on iki* bölümünde ele alınan 12 hayvanlı Türk takvimine yer verilmek istenmektedir. Böyle bir çalışmanın on iki hayvanlı Türk takvimiyle ilgili çalışmalara ve bu takvimin Türk kültüründeki izlerinin ortaya çıkarılmasına katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu ifadelerde geçen yıl adlarının, karakterle ilgili sözcüklerin, Türkçenin söz varlığına, dil değişimlerine ve sözcük tarihiyle ilgili çalışmalara veriler sunabileceği vurgulanmalıdır. Çalışmada tarama yöntemi kullanılacaktır. Ortaya çıkan birikimler sınıflandırılarak incelenecek ve tablolarla görünür kılınacaktır.

Anahtar Sözcükler: Eczâ-yı Lokman Hekîm, takvim, on iki hayvanlı Türk takvimi

ABSTRACT

Eczâ-yı Lokman Hekîm is a handwritten work which is understood to be a drug book of the name and expressions. This study, written with 140 pages, does not include only medical issues. In addition, the book includes twelve turkish year animal cycle calendar, *tali-i mevlûd* “good fortune of mevlut”, *mevlûdân-ı zenân* “the mevlut of women” and talismans. In this study, it is emphasized that drugs should be prepared according to horoscopes and years and diseases are tried to be connected to the drug. In this paper, it is desired to include twelve turkish year animal cycle calendar discussed in *sene-yi on iki* “twelve sections of the year”. It is thought that such a study will contribute to the work of the twelve turkish year animal cycle calendar and reveal the traces of this calendar in Turkish culture. It should also be emphasized that this work could provide data to the vocabulary of Turkish, changes in language, and studies on word history. The scanning method will be used in the study. The resulting accumulations will be classified and analyzed by tables.

Key Words: Eczâ-yı Lokman Hekîm, calendar, Turkish twelve-year animal cycle calendar

---

*Doktor öğretim üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, ameryem@ohu.edu.tr

Son Peygamber'in Sağlığa Dair Mesajları

The Last Prophet's Messages on Health

Mehmet AKBAŞ¹

ÖZET

Hız. Muhammed (s.a.v.) hayatın hemen sahasına dair mesajlar bırakmıştır. İnsanın dünya ve ahiret mutluluğunu hedef alan bu mesajlarda sağlığa dair külliyetli bir malumat da mevcuttur. Sağlığa dair temel ilkeleri içeren bu mesajlar tarih boyunca Müslüman milletler tarafından okunmuş, zaman ve zemine göre uygulanmaya çalışılmıştır. Onun sağlığa dair bize ulaşan mesajlarının temelinde üç ana konudan müteşekkil olduğunu görmekteyiz. Bunlar İslam'ın en eski kaynaklarında "Bedeni hastalıklar ve tedavileri", "Tedavi olma konusunda tutum ve öğütler" ve "Koruyucu hekimlik" şeklinde-dir. Bu üç başlık altında Hız. Muhammed hastalıklar ve tedavilerine dair onlarca hatta yüzlerce tavsiyede bulunmuş ve müminleri yönlendirmiştir. Son Elçi bedeni hastalıkların yanı sıra ruhi hastalıkların da tedavisine dair bazı mesajlar vermiştir. Hız. Muhammed'in kendi zamanında ortaya koyduğu bu esaslar bugün dahi çeşitli sahalardaki uzmanlar tarafından tartışılmaktadır. Modern asrın insanı onun sözlerinde belirtilen hususları deney masasına yatırarak anlama çabasına girmiştir. Bu bildirimizde Hız. Muhammed'den sağlığa dair bize ulaşan geniş malumatı ana hatlarıyla vermeye çalışacağız.

Anahtar kelimeler: Hız. Muhammed, sağlık, tedavi, hastalık.

ABSTRACT

Prophet Muhammad left messages about almost every field of life. These messages target the happiness of the world and the hereafter. Large sets of messages regarding health are also available. These messages, which contain the fundamental principles regarding health, have been read by Muslim nations throughout history and tried to be applied according to their time and setting. We see that his messages that have reached us about health are essentially three main topics. These were listed in the oldest sources of Islam as follow: "Body diseases and treatments", "Attitudes and advice on receiving treatment" and "Preventive medicine". Prophet Muhammed has made hundreds of recommendations on diseases and treatments and has guided his believers. The last prophet also gave some messages about the treatment of mental diseases as well as of the body diseases. These principles, which Prophet Mohammed provided in his lifetime, are still being discussed by experts in various fields. The people of the modern century have made an effort to understand the points mentioned in his remarks by doing some scientific experiments. In this report, we will try to outline the extensive knowledge by Prophet Muhammed regarding health.

Keywords: Prophet Muhammed, health, treatment, disease.

---

¹ Gaziantep Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, makbas72@hotmail.com.tr

Bir Sorunsal olarak Doğumun Tıbbileşmesi

Medicalization of Childbirth as a Problematic

Hatice KESKİN¹

ÖZET

Bu bildirinin amacı doğumun tıbbileşmesinin tarihi seyrini ortaya koymak ve bu konudaki güncel literatürün ortaya koyduklarından hareketle mevcut durumu tasvir etmektir. Tıbben yapılabilecek olanlar tarihi seyir içinde teknik imkânlarla göre değişmiştir. Ancak bunlar “Yapılmalı mıdır?” sorusu teknik detayların ötesinde tıbbın insani boyutuna dair yönünü devreye sokan kültürel ve toplumsal bir incelemeyi gerekli kılar.

Günümüzde sağlığın devletin hizmet sorumluluğu alanlarından biri olmaktan uzaklaşarak kişisel bir sorumluluğa, performansla hatta bir kariyere dönüşmesi normalleşmektedir. Bu noktada tıbbileşme tartışmaları aslında önceden tıbbın konusu olmayıp artık tıbbın konusu hale getirilen (tıbbileştirilen) fenomenlerin aslında sosyal bilimlerce çözülemeyen sorunların tıbbı yüklenmesi sorunu gibi görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tıbbileşme, Medikalizasyon, Annelik, Doğumun Tıbbileşmesinin Tarihi

ABSTRACT

This presentation will begin with the history of the medicalization of childbirth and then the depiction of the current situation by reference to the contemporary research on the issue. The question; “What can be done medically?” is related to the technical capabilities whereas “Should it be done?” is a question which relates to the human side of the medicine which should be handled within the cultural and the social context.

Nowadays it is becoming a norm that health is being considered as a phenomenon that is on the individual's responsibility, even an individual performance and a career.

Standard medicalization definitions depicts the issue as an unnecessary intervention to the non-medical phenomenon from medicine nevertheless it seems more likely that the issue is pushing the unresolved social problems to the boundaries of medicine.

Key Words: Medicalization, History of Child Birth, Motherhood, Gender

---

¹ Araştırma Görevlisi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Felsefe Bölümü, Felsefe Tarihi Anabilim Dalı, hatice.keskin@asbu.edu.tr

Üniversite Öğrencilerinin Sağlık Durumları ve Sağlık Hizmetlerine Ulaşabilmeleri: KOÜ Örneğinde Bir İnceleme

Attitudes and Awareness of University Students about Individuals and General Health Issues: A Research in KOU Sample Group

Armağan Yıldırım*

ÖZET

Günümüzde üniversiteler, eğitim ve öğretimin gerçekleştirildiği yerler olduğu kadar sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin de icra edildiği kapsamlı yaşam alanları haline gelmiştir. Böyle bir çevrede bahsedilen faaliyetlerin etkin ve verimli bir şekilde gerçekleştirilmesi öğrencilerin bedensel ve zihinsel sağlıklarının yeterli düzeyde olmasıyla yakından ilişkilidir. Bu araştırmaya örnek olarak seçilen bir grup üniversite öğrencisinin genel ve kişisel sağlıkla ilgili bilgi ve farkındalıklarının düzeyini belirlemeyi ve ileride yapılacak ayrıntılı tıbbi çalışmalara temel olacak bulguların elde edilmesini hedeflemektedir. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış soru formu kullanılarak elde edilen veriler MS Excel ve muhteva analizi yöntemiyle işlenmiştir.

Analizler sonucunda; öğrencilerin önemli bir kısmının genel sağlık konularındaki farkındalıklarının yeterli/iyi seviyede olduğu, günümüzün önemli sağlık problemlerine ilişkin bilgi sahibi oldukları tespit edilmiştir. Bununla birlikte; öğrencilerin genel olarak fiziksel yorgunluk, halsizlik ve uykusuzluk problemlerinden şikayet ettikleri ve gerek kişisel olarak gerekse sağlık kurumlarından sağlanan önleyici bakım, yöntem ve uygulamalarından yeterince yararlanamadıkları anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Sağlık, Üniversite Öğrencileri, Meslek Yüksek Okulu (MYO), Sağlık Farkındalığı

ABSTRACT

Nowadays universities and habitats in which it is performed social, cultural, artistic and sportive activities besides educational and scientific ones as well. In an environment like that, performing activities mentioned above in an effective and efficient manner and closely related to physical and mental health of students. In this study, it is specified the level of students' knowledge and awareness about health issues. It is aimed at obtaining base data for advanced medical researches in the future. The method used is to collect data via a semi-structured questionnaire and then to process the data by using MS Excel and content analysis approximation. It is found that most of the students have a good/sufficient level of general health knowledge and have an acceptable level about important health problems in the world and country. However, it is observed that the students have been complaining some problems about physical and mental fatigue, lack of sleep and lack of physical strength. Besides students are not utilizing from protective health care methods and applications provided by both individually and health institutions.

Key Words : Youth, Health, University Students, Tourism Vocational School, Health Awareness

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi Kartepe Turizm MYO, armagan@kocaeli.edu.tr

Bir Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Çalışan Hemşirelerin Yeme Davranışları ve Beslenme Alışkanlıkları

Eating Behaviors and Dietary Habits of Nurses Working in A Training and Research Hospital

Ferhat YILDIZ¹
Gülay YILMAZEL²

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı bir eğitim ve araştırma hastanesinde çalışan hemşirelerin yeme davranışlarının ve beslenme alışkanlıklarının değerlendirilmesidir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel özellikteki bu araştırma Kasım 2017 tarihinde yapıldı. Bir eğitim ve araştırma hastanesinde çalışan 200 hemşire çalışmaya alındı. Araştırmanın verileri katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini, sağlık-hastalık durumlarını, sağlık davranışlarını, yeme ve beslenme alışkanlıklarını sorgulayan 25 soruluk bir anket formu aracılığıyla toplandı.

Bulgular: Katılımcıların %51,5'i 35 yaş ve üzerinde olup %75,0'i kadındı. Araştırma grubunun sadece %19'unda günlük porsiyon tüketiminin yeterli olduğu saptandı. Günlük yeterli porsiyon tüketimi kadınlarda, üniversite mezunlarında, evlilerde, kronik hastalığı olmayanlarda, genel sağlığını "iyi" olarak değerlendirenlerde, fiziksel egzersiz yapanlarda anlamlı ölçüde yüksekti ($p<0,05$). Katılımcıların yeme davranışları günlük porsiyon tüketimi üzerinde etkili bulundu ($p<0,05$).

Sonuç: Çalışmamızda araştırma grubunda yeme davranışlarının ve beslenme alışkanlıklarının zayıf olduğu görüldü. Hasta bakım ve tedavisinde anahtar rolü olan hemşirelerde sağlıklı beslenme davranışlarının oluşturulmasında acil müdahalelerin ve programların geliştirilmesi yararlı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemşireler; yeme davranışları; beslenme alışkanlıkları

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to evaluate eating behaviours and dietary habits of the nurses working in a training and research hospital.

Material and Methos: This cross-sectional study was conducted in November 2017 with 200 nurses that work in a training and research hospital. The data was collected by a 25- item questionnaire questioning the participants' socio-demographic characteristics, health-illness status, health behaviors, eating behaviors and dietary habits.

Results: Of the respondents 51,5% were ≥ 35 years and 75,0% were women. In the study group, it was revealed that only 19% had consumption of daily servings sufficiently. Sufficient servings of daily consumption was significantly higher among women, people with university degree, married, people

¹ MSc, Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çorum ferhat-yildiz2009@hotmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi Gülay YILMAZEL, Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çorum dryilmazelgul@gmail.com

with no chronic disease, with “good” general health perception and with people had physical activity ($p < 0,05$). Eating behaviors of participants were found effective on the consumption of daily servings ($p < 0.05$).

Conclusions: In our study, dietary habits and eating behaviours were poor among nurses. Developing urgent interventions and programs to create healthy eating behaviors will be useful for nurses because of their key role in patient care and treatment.

Key words: Nurses; eating behaviors; dietary habits

Adölesan Popölasyonda Risk Yaklaşımı İle Sağlığı Değerlendirme

Health Assessment in Adolescent Population with Risk Approach

Ayla HENDEKCI¹

İlknur AYDIN AVCI²

ÖZET

Amaç: Adölesan dönemdeki bireyler, içinde bulunduğu yıllar itibariyle değişimler ve etkileşimlerin fazla olması ile risk altındaki gruplarda biri olarak kabul edilir. Bu yıllar geri döndürölmesi güç fakat önlenabilir morbidite, mortalite ve riskli sağlık davranışları açısından önemli yıllardır. Bu çalışmanın amacı, adölesan dönemdeki gençlerin risk yaklaşımı ile sağlık durumlarının değerlendirilmesidir.

Yöntem: Bu çalışma için İngilizce ve Türkçe dillerinde hazırlanmış, konu ile ilişkili güncel makaleler taranarak bir derleme haline getirilmiştir. Adölesanlar, gelişim özellikleri açısından hızlı bir büyüme, gelişme, cinsel kimlik kazanma ve psikolojik değişim sürecinden geçmektedir. Bu dönemde yaşanan/ yaşanması muhtemel olan riskli sağlık sorunları tüm yönleri ile ele alınmalıdır. En sık görölen sorunlar; beslenme ve fiziksel aktivite sorunları, üreme sağlığı sorunları, psikolojik sorunlar bunlara ek olarak şiddet ve intihar davranışları, madde kullanımı ve bağımlılık sorunlarıdır.

Sonuç: Adölesanların gelişimlerini tamamlayarak birer yetişkin olarak topluma katılmaları, bu dönemin sağlıklı atlatılması ile mümkün olacaktır. Adölesanların riskli yaklaşımlarına karşın farkındalık yaratacak en önemli gruplardan biri halk sağlığı hemşireleridir.

Anahtar Kelime: adölesan, risk yaklaşımı, sağlık

ABSTRACT

Objective: Adolescent individuals are considered as one of the groups at risk by the changes and interactions that occur during the years. These years are difficult to return but are important for preventable morbidity, mortality and risky health behaviors. The aim of this study is to evaluate the health status of adolescents with a risk approach.

Methods: This study was prepared in English and Turkish languages and the current articles related to the subject were scanned and compiled. Adolescents experience a rapid growth, development, sexual identity acquisition and psychological change in terms of their developmental characteristics. Risky health problems that are likely to be experienced / experienced in this period should be handled with all aspects. The most common problems; nutrition and physical activity problems, reproductive health problems, psychological problems, in addition to violence and suicidal behavior, substance use and addiction problems.

Conclusion: Adolescents should be able to participate in the society as an adult by completing their development. One of the most important groups that will raise awareness in the face of the risky approaches of adolescents is public health nurses.

Keyword (s): adolescent, health, risk approach,

¹ Arş. Gör., Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Faköltesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, ayla.hendekci@gmail.com

² Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Faköltesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, ilknura.omu@edu.tr

Kültürel Hemşirelik Modellerinden Biri: Purnell'in Kültürel Yeterlilik Modeli

One of the Cultural Nursing Models: The Purnell Model for Cultural Competence

Ayla HENDEKÇİ¹

ÖZET

Amaç: Hemşirelik sürekli güncellenen ve yeni durumlara uyum sağlayabilen bir meslektir. Toplumların çok kültürlü bir yapıda olması, kültürel yeterlilik kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu çalışmanın amacı, kültürel hemşirelik modellerinden biri olan 'Purnell'in kültürel yeterlilik modeli' hakkında bilgi sahibi olunarak, hemşirelik uygulamalarında kullanımının değerlendirilmesidir.

Yöntem: Bu çalışma için İngilizce ve Türkçe dillerinde hazırlanmış, konu ile ilişkili güncel makaleler taranarak bir derleme haline getirilmiştir. Çok kültürlü toplumlarda, sağlık profesyonellerinin kültürel yeterliliğe sahip olmaları beklenmektedir. Hemşirelik mesleği de kültürel değişimlerden etkilenmiş ve hemşirelik kuramcılar tarafından birçok model ortaya çıkarılmıştır. Purnell'in modeli, kültürü birincil ve ikincil özellikleri ile ele alması ve 12 farklı kültürel alan tanımlaması yönüyle dikkat çekici bir model olmuştur.

Sonuç: Purnell'in kültürel yeterlilik modelinin tüm sağlık çalışanları tarafından uygulanabilir olduğu görülmektedir. Model, hem sağlık bakımının planlanmasında hem de eğitim, araştırma ve yönetim alanında kullanılabilir düzeydedir.

Anahtar Kelime: hemşire, kültürel hemşirelik, kültürel yeterlilik

ABSTRACT

Objective: Nursing is a profession that is constantly updated and can adapt to new situations. The fact that societies have a multicultural structure has created the concept of cultural competence. The aim of this study is to evaluate the use of nursing practices by having knowledge about the cultural competence model of Purnell, one of the cultural nursing models.

Methods: For this study, the current articles related to the subject, prepared in English and Turkish, have been scanned and compiled. In multicultural societies, health professionals are expected to have cultural competence. The nursing profession was also influenced by cultural changes and many models were revealed by nursing theorists. Purnell's model has been a remarkable model in terms of addressing culture with its primary and secondary features and defining 12 different cultural areas.

Conclusion: Purnell's model of cultural competence seems to be applicable to all health professionals. The model is available in both health care planning and training, research and management.

Keyword (s): cultural competence, cultural nursing, nurse.

¹ Arş. Gör., Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimler Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, e-posta: ayla.hendekci@gmail.com

Hemşirelikte Hizmetkar Liderlik

Servant Leadership in Nursing

Kadriye ÖZKOL KILINÇ¹

Havva ÖZTÜRK²

ÖZET

Günümüzde sağlık hizmetlerinde hızlı bir şekilde değişim ve gelişim yaşanmaktadır. Bu durumun bir getirisi olarak kaliteli, verimli ve bireyi merkeze alan sağlık bakım hizmetlerinin verilmesi adına hemşireleri yönlendiren işinin ehli olan lider hemşirelere gereksinim vardır. Bu bağlamda devreye iyi bir dinleyici olan, empati kurabilen, iyileştirmelerde bulunan, farkındalığı, ikna ve kavramsallaştırma yeteneği olan, ileri görüşlü ve insanların gelişimine bağlılığı olan, kahya ve birlik kurucu olan kendisini izleyenlerine hizmet etmeye adanmış hizmetkar liderler devreye girmektedir. Yapılan incelemelerde, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında Türkiye’de bu konuda hemşirelere yönelik yapılan çalışma sayısının çok az olduğu saptanmıştır. Oysa hizmetkar liderlik emek yoğun bir hizmet şekli olan hemşirelik hizmetlerinin kaliteli ve verimli sunumunun yanı sıra hemşirelerin iş doyumunu, motivasyonunu, örgütsel bağlılığını ve güçlenmesini dolayısıyla çalışan ve hasta memnuniyetinin artırması yönünden hemşireler açısından çok önemlidir.

Anahtar kelimeler: Hastaneler, hemşireler, hemşirelik, liderlik.

ABSTRACT

Today, fast change and advancements have been taking place in health services. Therefore there is a need for leader nurses who are competent and guide nurses so that health services performed in a patient centered, productive and quality way can be provided. In this sense; servant nurses who are good listeners, can emphasize, make improvements, have persuasive ability, awareness ability and conceptualization ability, are farsighted and devote themselves to human improvement, are servant and solidarity-maker and devote themselves to those who watch them come into play. In the studies done, it was noted that the number of the relevant studies done with nurses in Turkey is quite smaller as compared to other countries. However, servant leadership is important to provide nursing services – being labor intensive services- in a quality and productive manner, to increase nurses’ job satisfaction, motivation, organizational commitment and thus to enhance employee and patient satisfaction.

Key words: Hospitals, nurses, nursing, leadership.

---

¹Arş. Gör. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları ve Yönetim Anabilim Dalı, Trabzon/Türkiye, kadriyeozkol@gmail.com

²Prof. Dr. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları ve Yönetim Anabilim Dalı, Trabzon/Türkiye, havvaozturk@hotmail.com

Medyanın Beslenme ve Sağlık Üzerine Etkileri

Effects of Media on Nutrition and Health

Nimet YEŞİLÇAYIR¹

Devrim BEYAZ²

ÖZET

Toplumun gelişebilmesi, bireylerin sağlıklı olabilmeleriyle ilişkilidir. Sağlıklı yaşamın temelinde, sağlığın korunmasında ve geliştirilmesinde yeterli ve dengeli beslenme önemlidir. Bu nedenle doğru beslenme davranışları kazanılmalıdır. Davranışları etkileyen temel faktörlerden biriside medyadır. Medya geniş kitlelere hitap etmesi, yaşamın her an içinde yer alması ile sağlık ve beslenmeyle ilgili konuları topluma aktaran bir araçtır. Günümüzde medyanın etkisinden uzak kalmak imkansızdır. Sağlık ve beslenme konusunda gazete, dergi, internet gibi görsel medya araçlarına sıklıkla başvurulmaktadır. Medyada bulunan beslenmeyle ilgili haberler, reklamlar bireylerin besin tüketim ve alışkanlıklarını değiştirerek olumlu ya da olumsuz etkiler oluşturmaktadır.

Gıda ürünlerinin reklamı hayatımızda önemli bir yer tutmaktadır. Tüm bireylerin odak noktası gıda reklamları beslenmeyi etkileyerek sağlıksız diye adlandırılan abur cubur ürün tercihini arttırmaktadır. Ülkemizde sağlıklı ürün seçimi konusunda bir bilgi eksikliği ve kirliliği vardır. Bu durum ortadan kaldırılarak medyada bireyler sağlık ve beslenme konusunda bilgilendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Medya, Sağlık, Beslenme

ABSTRACT

Society development is connected with individual's health. Balanced and enough nutrition is significant to develop and safe individual's health. Therefore, proper nutrition habits should be gained. One of the facts affects our habits is media. Media is a tool which transfers the content of health and nutrition with its huge audience and non-stop connection to people's life. Nowadays it is impossible to keep away from media's affects. The visual media tools such as newspapers, magazines, and internet are the usually used for the health and nutrition topic.

The nutrition contents and advertisings in media, creates positive of negative affects by changing people's nutrition habits. The advertisings of food products take an important place in our life. The food advertisings which are the focus point of all people, affects the nutrition habits and increase the consumption of junk food which well known as unhealthy. There is a pollution and lack of information about healthy food selection in our country. This situation should be eliminated and the individuals in the media should be informed about health and nutrition.

Keywords: Media, Health, Nutrition

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Besin Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalı, Aydın/TÜRKİYE, dytnimetyesilcayir@gmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Besin Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalı, Aydın/TÜRKİYE, bevyazdevrim@adu.edu.tr

Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı, Depresyon ve İlişkili Faktörler

Smartphone Addiction, Depression and Related Factors Among Vocational School Students

Burcu DAYSAL¹

Gülay YILMAZEL²

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı meslek yüksekokulu öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının, depresyon düzeylerinin ve ilişkili faktörlerin değerlendirilmesidir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel özellikteki bu araştırma Ekim-Aralık 2017 tarihinde yapıldı. Hitit Üniversitesine bağlı ilçe meslek yüksekokullarında öğrenim gören 426 öğrenci çalışmaya dâhil edildi. Öğrencilerde akıllı telefon bağımlılığının belirlenmesinde Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği-Kısa Form ile depresyon düzeyinin belirlenmesinde Beck Depresyon Envanteri kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların %73,7'si 18-20 yaş aralığında olup %51,4'ü kadındı. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı ölçeğinden aldıkları puanların ortalaması 27,23 ± 11,28'di. Erkek katılımcıların %33,8'inin ölçekten 31 ve üzerinde, kadın katılımcıların %28,7'sinin 33 ve üzerinde puan aldığı belirlendi. Akıllı telefon bağımlılığı ölçeğinden alınan puanların ortalaması ekonomik durum algısı "iyi olanlarda, herhangi bir kronik hastalığı olmayanlarda, uyku kalitesini "kötü" olarak değerlendirenlerde anlamlı ölçüde yüksekti. Günlük internette geçirilen süre ve akıllı telefonun kontrol edilme sıklığı ile katılımcının akıllı telefon bağımlılığına yönelik algısı ölçekten alınan puanlar üzerinde etkili bulundu ($p<0.05$). Araştırma grubunun %43,6'sında orta ve şiddetli düzeyde depresyon saptandı. Orta ve şiddetli düzeyde depresyona sahip olanlarda akıllı telefon bağımlılığı ölçeğinden alınan puanlar anlamlı ölçüde yüksekti ($p<0.05$).

Sonuç: Çalışmamızda araştırma grubunda akıllı telefon bağımlılığının azımsanamayacak oranda olduğu görüldü. Akıllı telefon bağımlılığı depresyon düzeyleri üzerinde anlamlı etkiye sahipti. Genç bireylerin uğraş alanlarının artırılması, sanatsal alanlara yönelik faaliyetlere yönlendirilmesi ve bu yönde programların geliştirilmesi yararlı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı telefon; bağımlılık; depresyon; meslek yüksekokulu

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to evaluate smartphone addiction, depression and related factors among vocational high school students.

Material and Methos: This cross-sectional study was conducted in October-December 2017 with 426 students that were studying in the county vocational high schools affiliated to the Hitit University. To

¹MSc, Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çorum burcudaysal06@gmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi Gülay YILMAZEL, Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çorum dyilmazelgul@gmail.com

determine smart phone addiction among students Smart Phone Addiction Scale-Short Form and for depression level Beck Depression Inventory were used.

Results: Of the respondents 73,7% were between the 18-20 years and 51,4% were women. The mean score of smartphone addiction scale was $27,23 \pm 11,28$. Of the male participants 33,8% had 31 points and over, of female respondents 28,7% had 33 and over points. Mean scores from scale were significantly higher among students with “good” economic perception, with no any chronic diseases, with “bad” sleep quality. Daily time spending on the internet, frequency of smartphone control and the participant's perceptions related with smartphone addiction were effective on smartphone addiction ($p < 0.05$). It was found that of the respondents 43,6% had depression in moderate and severe level. Scores from smartphone addiction were significantly higher among participants with moderate and severe depression level ($p < 0.05$).

Conclusions: In our study, it was seen that there was a substantial level of smartphone addiction. Smart phone addiction had significantly effect on depression levels. Artistic-oriented activities, occupational therapies and programmes will be useful for young people.

Key words: Smartphone; addiction; depression; vocational; schools

Sağlıkta Enerji Uygulamaları: Uzmanların Web Siteleri Üzerinden Kişisel Halkla İlişkilere Dair Bir İnceleme

Energy Practices in Health: An Investigation on Personal Public Relations on the Websites of Experts

Sema YILDIRIM BECERİKLİ*

ÖZET

Alternatif tıp konuları, pek çok alanı kapsayan disiplinlerarası çalışmalardır. Akupunktur, hipnoz, refleksiyoloji, fitoterapi, homeopati, aile dizimi, ozon vs. gibi pek çok uygulamayı içermektedir. Farklı enerji türlerinin kullanımı, enerji tıbbi olarak da bilinen bir tür alternatif tıp uygulamasıdır. Doğaüstü bir ruhsal şifalanma sürecinin araçlarından biri olarak ortaya çıkmıştır. Alternatif tıbbın yaygınlaşmasında pek çok unsur bulunmaktadır. İnsanların sağlık sektörü ve ilaçlara güvenini yitirmesi, standart ve mekanik tedavi yöntemlerinden sonuç alamamaları, geleneksel tıptaki çözümlerin bitmesi gibi pek çok neden söz konusudur. Bu süreçte enerji uzmanları kendilerini pozitif enerjileri aracılığıyla insanlara şifa veren kişiler olarak tanımlayarak ortaya çıkmaktadırlar. Kendilerini ve çalışma alanlarını tanıtmak için de yeni iletişim teknolojilerini yoğun biçimde kullanmaktadırlar. Çalışmanın amacı; enerji alanındaki uzmanların çalışmalarına ve kişisel halkla ilişkiler çabalarına ışık tutmaktır. Geleneksel tıp ve alternatif tıp arasındaki ayrım noktalarını vurgulamak, her iki uzmanlık türünün içiçe geçtiği örnekleri incelemek ve bu alanının halkla ilişkiler ve tanıtım araçlarını nasıl kullandığını irdelemek amaçlanmaktadır. Enerji uzmanlarını tanıtan web siteleri nitel içerik çözümlemesi yoluyla analiz edilecek ve bu sitelerde kişisel halkla ilişkiler ve tanıtım materyalleri/söylemleri incelenecektir. Destekleyici bir yöntem olarak da derinlemesine mülakat tekniği kullanılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Enerji, sağlık, kişisel halkla ilişkiler, web siteleri

ABSTRACT

Alternative medical topics are interdisciplinary studies covering many areas. Acupuncture, hypnosis, reflexology, phytotherapy, homeopathy, family alignment, ozone, etc. it contains many practices. Using of different energy types is a kind of alternative medicine practice, also known as energy medical. It has emerged as one of the tools of the process of supernatural spiritual healing. There are many factors in the spread of alternative medicine. There are many reasons why people lose their confidence in the health sector and drugs, not get results from standard and mechanical treatment methods, and the solutions in traditional medicine are over. In this process, energy specialists are identified by themselves as positive healing people through positive energy. They also use new communication technologies intensively to introduce themselves and their fields of work. Purpose of the study; to lighten the work of experts in the field of energy and personal public relations efforts. It is aimed to emphasize the distinction

---

*Prof.Dr., Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, semabecerikli@gmail.com

between traditional medical and alternative medical, to examine the examples of both types of expertise and to examine how this field uses public relations and publicity tools. Web sites that introduce energy experts will be analyzed through qualitative content analysis and personal public relations and promotional materials / discourses will be examined. In-depth interview technique will be used as a supportive method.

Keywords: Energy, health, personal public relations, websites

Sağlığın Geliştirilmesinde Tıbbi Antropolojinin Katkısı

The Contributions of Medical Anthropology to Health Promotion

Rabia Onur Cansız¹

Sühan Yıldız²

ÖZET

Tıbbi Antropoloji, sağlık ve hastalığa dair bir olguyu kültür bütünü içerisinde açıklamaya çalışan Sosyal Antropolojinin alt dalıdır. Sosyo-kültürel yapılar içinde hastalık ve sağlık anlayışının, tedavi usullerinin nasıl farklılaştığını inceler. Bu çalışmanın amacı tıbbi antropolojinin sağlığın geliştirilmesi çalışmalarına yapacağı katkıların dünyada yapılan çalışmaların ışığında incelenmesi ve ülkemizdeki sağlık sistemine bu bakış açısının entegre edilmesinin öneminin anlatılmasıdır. Günümüzde sağlık sadece tıp bilimiyle açıklanmak yerine bütüncül bakış açısıyla bireyin içinde yaşadığı toplumun psikolojik, sosyolojik, politik, ekonomik ve kültürel boyutuyla birlikte ele alınarak açıklanması gereken bir olgu olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda hastalıkların önlenmesi, hastaların tedaviye uyumu, sağlıklı yaşam davranışının kazandırılması için tıbbi antropolojinin ışığında yapılacak kültürel çalışmalara ihtiyaç vardır. Sağlık ve hastalık ile ilgili yeni gelişmeye başlayan bu yaklaşım ülkemizin sağlık alanındaki önemli sorunları arasında sayılan sağlıktaki şiddet, hasta-hekim iletişiminin yönetiminde yaşanan aksaklıklar, akılcı ilaç kullanımı, sağlık okuryazarlığı, tedavilere uyum, sağlıklı yaşama davranışı konularında faydalı olacak bulgular elde edilmesini sağlayacak çalışmaların yapılmasına fırsat verecektir. Bu nedenle tıbbi antropolojinin sağlık sistemi içine entegre edilmesi ve antropolojik çalışmaların yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi antropoloji, antropoloji, sağlık, hastalık, sağlığın geliştirilmesi.

ABSTRACT

Medical Anthropology is the sub-branch of Social Anthropology, which tries to explain phenomenons of health and diseases within the whole culture. It examines how the concept of illness and health within the socio-cultural structures differentiates the treatment modalities. The aim of this study is to examine the contribution of medical anthropology to health promotion studies in the light of world studies and to explain the importance of integrating this perspective into the health system in our country. Today, health is considered as a phenomenon that should be explained together with psychological, sociological, political, economic and cultural dimension of the society in which the individual lives within a holistic point of view instead of being explained only with medical science. In this context, cultural studies are needed in the light of medical anthropology for prevention of diseases, adaptation to treatment of patients, and gaining healthy life behavior. This approach, which has started to develop in the field of

¹Antropolog Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi/Halkla İlişkiler, Basın ve İletişim Birimi, ronurcan@yaoo.com,

²Psikolog Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi/Halkla İlişkiler, Basın ve İletişim Birimi suhankarip@hotmail.com

health and disease, will be carried out in order to provide studies that will be useful in the subjects of health problems, rational medicine use, health literacy, adaptation to treatment, healthy life behavior, will give you the opportunity. Therefore, it is necessary to integrate medical anthropology into the health system and disseminate anthropological studies.

Keywords: Medical anthropology, anthropology, health, disease, health promotion.

Halk Hekimliğinin Medya İle Geleceğe Aktarımında Fındık Veresiye Filmi Örneği

The Example of Hazelnut Taxis Film in The Transfer of Folk Medicine to The Future with Media

Samet KILIÇ¹

ÖZET

Halk hekimliği, insanlığın var olduğundan beri süregelen bir pratiktir. Eski dönemlerde hastalıkların tedavilerinde çaresiz kalan insanoğlu bunları güneş tutulması, ay hareketi gibi doğa olaylarına bağlamışlardır. Tıp teknolojisinin gelişmediği dönemlerde köylerde halk hekimliği müesseseleri bulunmaktaydı. Bunlar hasta olan kişilere bakar, hastalıklarına göre bitkisel çözümler sunarlardı. Son yüzyılda teknoloji ve tıp biliminin gelişmesi ile içerisinde birçok kültür ürünü barındıran halk hekimliği pratikleri unutulmaya yüz tutmuş durumdadır.

Son yüzyıl incelendiğinde medya, iletiyi alıcıyla ulaştırmada en hızlı yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Görsel imgenin gücü ve oluşturulan popülerleştirme ile olumlu veya olumsuz aktarılmak istenen bir öge veya durum başarılı bir şekilde karşı tarafa ulaştırılmaktadır. Bu durumun sonucu olarak da güç sahipleri kendi amaçları için medyayı aktif olarak kullanmaktadırlar.

“Fındık Veresiye” filmi kültürel aktarımda medyanın gücünü kanıtlamak üzere hazırlanmış, içerisinde birçok kültür ürünü barındıran bir sinema filmidir. Bu çalışmada “Fındık Veresiye” filminde geçen halk hekimliği uygulamalarının medya yoluyla gençlere aktarımının boyutlarına yer verilmiştir.

Anahtar Kelime: Halk Hekimliği, Folklor, Fındık Veresiye, Medya

ABSTRACT

Folk medicine is an ongoing practice since the existence of humanity. Human beings who were helpless in the treatment of diseases in the past have connected them to natural events such as solar eclipse and moon movement. In the period when medical technology was not developed, there were folk medicine institutions in the villages. They looked at people who were ill and offered herbal solutions according to their disease. In the last century, with the development of technology and medical science, folk medicine practices containing many cultural products have been forgotten.

When the last century is examined, the media is the fastest method to convey the message with the buyer. With the power of the visual image and the popularization created, an item or situation that is intended to be conveyed positively or negatively is successfully delivered to the other party. As a result, power holders actively use the media for their own purposes.

“Fındık Veresiye” film is a cinema film that contains many cultural products prepared to prove the power of media in cultural transmission. In this study, the dimensions of the transfer of folk medicine practices in the film of “Fındık Veresiye” to the youth through the media are given.

Keyword: Folk Medicine, Folklore, Fındık Veresiye, Media

---

¹ Dr. Samet Kılıç, Halkbilimi Araştırmaları Derneği, samet.kilic@halkbilimi.org.tr

Yerli İnternet Dizilerinde Sağlıksız Beslenme Örnekleri: Fast Food Kültürü

Examples of Unhealthy Nutrition in Domestic Internet Arrays: Fast Food Culture

Samet KILIÇ¹

ÖZET

Dünya üzerinde yaşanan teknolojik gelişmeler ile oluşan popüler kültür ve medya alanındaki devinimler ile ürün pazarlama yöntemleri farklı bir noktaya ulaşmıştır. Hazır gıdaların tek bir yerden üretilip dünyanın her yerine dağıtımının yapıldığı günümüzde, satışları arttırmak üzere birçok satış stratejisi geliştirilmiştir. Standart ürün reklamlarının yanında medyanın yayın organlarının tamamında ürün yerleştirme sistemi ile fast food gibi hazır gıdaların kullanımı popülerleştirilmiştir.

Görsel medyanın son dönemlerde ortaya çıkan ve özellikle gençler arasında popüler olan aracı internet dizileri, izlenme oranları açısından önemli bir ivme kazanmıştır. 1990'lı yılların sonunda ortaya çıkan internet dizileri, internet ortamında YouTube, Dailymotion, Netflix ve Mynet gibi platformlar üzerinden yayın yapmaktadırlar. Türkiye'de son yıllarda birçok internet dizisi çekilmiş ve milyonlarca izleyiciye ulaşmıştır.

Bu çalışmada gençler arasında sıklıkla izlenen son dönem internet dizilerinde yer alan sağlıksız beslenme şekillerine, fast food yeme alışkanlığı kazandırılmak üzere oluşturulan popülizme ve bütün bu problemlerin çözüm önerilerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnternet Dizileri, Folklor, Sağlık, Fast Food

ABSTRACT

With the technological developments in the world, popular marketing and media movements and product marketing methods have reached a different point. Nowadays, many ready-to-sell strategies have been developed in order to increase the sales of ready-to-eat foods from a single location and are distributed all over the world. In addition to standard product advertisements, the product placement system and the use of ready-to-use foods such as fast food are popularized in all media outlets.

Recently, visual media has become more popular and especially popular among young people. The internet series that appeared at the end of the 1990s are broadcast on the internet via platforms such as YouTube, Dailymotion, Netflix and Mynet. Turkey in recent years taken a number of web series and has reached millions of viewers.

In this study, the unhealthy diet patterns, which are frequently observed among the young people in the last period of internet series, the populism which is formed to gain fast food eating habits and the solutions of all these problems are included.

Key Words: Internet Series, Folklore, Health, Fast Food

---

¹ Dr. Samet Kılıç, Halkbilimi Araştırmaları Derneği, samet.kilic@halkbilimi.org.tr

Şiddet ve İstismarda Halk Sağlığı Hemşireliği

Public Health Nursing in Violence and Abus

Özge ÖZ YILDIRIM¹

ÖZET

Şiddet son zamanlarda kadın, çocuk ve yaşlıya yönelik artarak devam eden bir olgu durumuna gelmiştir. Şiddet olgusu fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel ve duygusal boyutlarda karşımıza çıkmaktadır. Şiddete özellikle kadınlar, çocuklar ve yaşlılar maruz kalmakta ve hayatları birçok açıdan oldukça etkilenmektedir. Toplumsal bir sorun olarak karşımıza çıkan şiddet ile mücadelede, diğer pek çok sağlık sorunu gibi, stratejik olarak ele alındığında sıklıkla önlenabilir. Bununla mücadele etmek için uyumlu ve çok sektörlü bir halk sağlığı yaklaşımı gereklidir. Bu yaklaşımda halk sağlığının önemli bir bileşeni olan halk sağlığı hemşirelerine önemli görevler düşmektedir. Halk sağlığı hemşireleri öncelikle risk gruplarını belirleyerek sağlık eğitimi vermeli ve krizi önlemek için destekleyici hizmetleri düzenlemelidir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, istismar, hemşirelik yaklaşımı

ABSTRACT

Violence has become a growing phenomenon towards women, children and the elderly. Violence occurs in physical, psychological, economic, sexual and emotional dimensions. Especially Women, children and the elderly are exposed to violence and their lives are affected in many ways. It can often be prevented strategically as many other health problems in combating violence as a social problem. A coherent and multisectoral public health approach is necessary to tackle this problem. In this approach, public health nurses, which is an important component of public health, have important duties. Public health nurses should first provide health education by identifying risk groups and organize supportive services to prevent crisis.

Key words: violence, abuse, nursing approach

---

¹ Arş. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, ozge.oz@omu.edu.tr

İnfertil Kadınların Gebe Kalmak İçin Tedavi Amacıyla Uyguladıkları Geleneksel Uygulamaların Belirlenmesi

Determining the Traditional Practices of Infertile Women in Treatment for Pregnancy

Hatice BIÇAKÇI¹

Rukiye TÜRK²

ÖZET

Bu çalışma infertil kadınların gebe kalmak için tedavi amacıyla uyguladıkları geleneksel uygulamaların belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Tanımlayıcı özellikteki bu çalışma Kars merkezde Ocak 2017- Aralık 2017 tarihlerinde yapılmıştır. Örnekleme kar topu yöntemiyle ulaşılan gönüllü infertil kadınlar alınmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formuyla toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi, Statistical Package for the Social Sciences 21 (SPSS) paket programında yapılmış, verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Çalışmaya katılan kadınların %4,2'i 15-24 yaş aralığında, %64,6'sı 25-34 yaş aralığında, %31,3'ü de 35-44 yaş aralığında yer almaktadır. Kadınların yalnızca % 25 'i çalışmakta, %60,4 aylık gelirlerini kötü olarak algılamaktadır. Kadınların %100'ü adakta bulunmuş, %70,8'i yatırdı yiyecek dağıtmış, %52,1'i taş, çay, ebe gümeci, peynir şıratı pekmez buharına oturma yöntemini kullanmıştır. Bu yöntemin kullanımı bakımından çalışmayan kadınlar arasında anlamlı ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). Kadınların %35,4'ü çeşitli otlar, baharat, sarımsak ve bal mumundan fitil yaparak vajen içine uygulamıştır. Kadınların 52,9'u okunmuş su ile % 25'i şıratla banyo yapma yöntemini kullanmışlardır. İnfertil kadınların geleneksel yöntem uygulama olasılıkları çocuk sahibi olamama yıllarının artışına, geleneksel ailede yaşama durumlarına, çalışmama durumlarına göre artış gösterdiği belirlenmiştir. Geleneksel yöntem uygulamaması ve oluşabilecek komplikasyonlar bakımından eğitim programları düzenlenmesi önerilebilir.

Anahtar kelimeler: İnfertilite, Geleneksel Uygulamalar, Gebelik

ABSTRACT

This descriptive study was carried out in Kars center between January 2017 and December 2017. Voluntary infertile women were obtained by sampling snowball method. The data were collected by a question naire prepared by the researchers. The data were analyzed by using Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) software. Descriptive statistics were used to analyze the data. Of the women participating in the study, 4,2% were in the age of 15-24, 64,6% were in the age of 25-34, 31,3% in the age of 35-44. Only 25% of women work and 60.4% perceive the income as bad. 100% of the

¹ Araş. Gör. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Anabilim Dalı berfin-emirhan@hotmail.com

² Dr. Öğretim Üyesi. Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı rahsantur@gmail.com

women have been made a vow, 70,8% of them distributed food at tomb, 52,1% of the mused in the method of sitting stone, in the steamof tea, hi biscus, cheese syrupandmolasses. A significant relationship was found between the women who were not working for this method ($p < 0.05$). 35.4% of women applied various herbs, spices, garli can dwax from the waxin to the vagina. 52.9% of women used bathing methods with blessed waterand 25% of the mused with syrup. It was determined that infertile women increased the probability of applying traditional methods according to the years of not having children, their living conditions in the family and the irinability to work. It maybe suggestibleto organize training programs in terms of traditional methods and complications.

Keywords: Infertility, Traditional Applications, Pregnancy

Bahriye Sağ Kolağası Hüseyn Efendi; Hamidiye Etfal Hastanesi'nde İlk Pediatrik Fizyoterapi ve Ortez-Protez Uygulamaları

Navy Senior Captain Huseyin Efendi; The First Pediatric Rehabilitation and Orthosis-Prothesis Practices

Safa HEYBET¹

M. Güneş YAVUZER²

Ekrem SIRMA³

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Osmanlı Devletinde modern anlamda ilk pediatrik rehabilitasyon hizmetlerini başlatmış olan Bahriye Sağ Kolağası Hüseyn Efendi'yi araştırmak ve çalışmalarını sunmaktır.

Yöntem: Çalışma için Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Kataloglarında tarama yapılmış, Hamidiye Etfal Hastanesinin hastane kayıtları incelenerek yapılan işler kayıt altına alınmıştır.

Bulgular: Bahriye Sağ Kolağası Hüseyn Efendinin 1903-1908 yılları arasında gerçekleştirdiği uygulamalar, Türkiye'de günümüzdeki pediatrik fizyoterapinin başlangıç noktası olmuş, yetiştirdiği öğrenciler ülkemizde ortez-protez mesleğinin başlamasını sağlamıştır.

Anahtar Sözcükler: Pediatrik Rehabilitasyon, Ortez, Protez

ABSTRACT

Aim: The aim of this research, research and present Navy Senior Captain Huseyin Efendi, who started the pediatric rehabilitation services in the modern sense in Ottoman Empire

Method: The study was performed in the catalogs of the Turkish Republic Presidency State Archives and the hospital records of the Hamidiye Etfal Hospital were examined and the works were recorded.

Results: The practices which performed by Navy Senior Captain Hüseyn Efendi in 1903-1908, today became the starting point for the pediatric physiotherapy in Turkey, which educates students in our country has led to the start of the orthotic prosthetic profession.

Keywords: Pediatric Rehabilitation, Orthosis, Prothesis

---

¹ Öğr. Gör. Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, sheybet@biruni.edu.tr

² Prof. Dr., Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, gunesyavuzer@halic.edu.tr

³ Osmanlı Arşivleri Uzmanı, T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı, ekremsirma@gmail.com

Tasavvuf Âlimlerinin Tıbbi Çalışmaları: Erzurumlu İbrahim Hakkı Örneği

Medical Studies of Sufi Scholars: The Example of Erzurumlu İbrahim Hakkı

Ramazan BİÇER¹

ÖZET

İslam düşüncesinde ilimlerin sınıflandırılmasında ana tema, dini ve müspet ilimler olarak şekillenmiştir. Müspet ilimler ile dini ilimler, İslam düşüncesinde birbirinden bağımsız olarak değerlendirilmemiştir. Nitekim birçok din âlimi, aynı zamanda bir tıp, fizik veya astronomi bilgini olmuştur. Zira onlara göre din, aynı zamanda insanı ve dünya hayatını korumaktadır. Dini ilimlerle müspet bilimleri birlikte yürüten âlimler, daha çok Kelamcılar ve Sufiler olmuştur. Bu çalışmamızda, Kelam, tasavvuf, astronomi ve de tıp görüşlerinin yer aldığı “Marifetname” sahibi Erzurumlu İbrahim Hakkı’nın konuyla ilgili görüş ve yaklaşımları üzerinde duracağız. Ona göre din ve tasavvuf bir ruh terbiyesi olduğu gibi, aynı zamanda bir beden terbiyesidir. Bu doğrultuda İbrahim Hakkı, günümüz tıp dünyasında da yankı yapan görüşler ileri sürmüştür.

Anahtar kelimeler: Din, tıp, kelam, tasavvuf, İbrahim Hakkı

ABSTRACT

The main theme in the classification of sciences in Islamic thought was shaped as religious and positive science. Religious sciences and religious sciences have not been evaluated independently in Islamic thought. Indeed, many religious scholars have also been a scholar of medicine, physics or astronomy. According to them, religion also protects human and world life. The scholars, who carried out religious sciences and positive sciences together, were mostly the Islamic theologians and Sufis. In this study, we will focus on the views and approaches of İbrahim Hakkı of Erzurum, who owns “Marifetname al, which includes both theology, mysticism, astronomy and medicine. According to him, religion (mysticism) is also a matter of decency as well as a spirit dressage. In this respect, İbrahim Hakkı has put forward opinions that echo in the medical world.

Key words: Religion, Medicine, Theology, Tasawwuf, İbrahim Hakkı.

---

¹ Prof. Dr. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kelam Anabilim Dalı. rbicer@sakarya.edu.tr

Matüridi'ye Göre Sağlıklı Düşünmeyi Olumsuz Etkileyen Faktörler

Factors Affecting Thinking Clearly According to Maturidi

Ramazan BİÇER¹

ÖZET

İmam Matüridi, Türk dünyasının yetiştirdiği önderlerden birisidir. Kendisi dini alanda bir düşünce sistemi oluşturarak, İslam dünyasında Ehl-i sünnet merkezli bir çığır açmıştır. Yapmış olduğu Kur'an tefsirinde dini, akli ve psikolojik yorumlarda bulunmuştur. Bu doğrultuda Mâtüridî'ye göre sağlıklı düşünmeye ulaştıran ana yol, duyular aracılığıyla oluşan duyu, akli kullanma ve geçmişten gelen bilimsel birikim ve Kur'an'dır. Aklın bir ürünü olan düşünme ve akli çıkarımlarda bulunma, Mâtüridî'ye göre zorunludur. Ona göre sağlıklı düşünmeye engel olan temel faktörler şunlardır:

İnsanın ülfet edip sempati duyduğu kişilere özenmesi, hakikate ulaştıracak delilleri incelemekten ve akıl yürütmekten yüz çevirip, fitratının zevk alacak şeylere düşkün olması sonucu, nefsinin arzularına yönelmesi, bireysel ve toplumsal mutluluk faktörleri, alışkanlıklarından ayıramaması, günlük yaşantıdaki stresler, meşguliyetler, çeşitli hastalık ve sıkıntılar, nefsanî arzuların insan üzerindeki egemenliği, dünyevî arzu ve lezzetlerin çokluğudur. Bu tebliğimizde Matüridi'nin, sağlıklı düşünmeye engel olan psikolojik faktörler ve bunlara yönelik çözüm önerileri incelenecektir.

Anahtar kelimeler: Matüridi, Psikolojik, Sağlıklı düşünme.

ABSTRACT

Imam Maturidi is one of the leaders of the Turkic world. By creating a system of thought in the religious sphere, he has opened a new era in the Islamic world centered on the Ahl al-Sunnah. He made religious, mental and psychological comments in his Qur'anic commentary. In this direction, the main road leading to healthy thinking according to Maturidi is the senses, senses and the scientific accumulation from the past and the Qur'an. Thinking and mental inferences, which are a product of reason, are obligatory according to Maturidi. According to him, the main factors that prevent healthy thinking are:

To take care of people who are sympathetic to people. The fact that he turned to the desires of his self as a result of examining the evidences that make for the truth and rejecting reason, and being devoted to the things that his discipline would enjoy. Individual and social happiness factors. Failure to separate from their habits. Stresses, occupations, various diseases and difficulties in daily life. Human sovereignty of self-desires. It is the multiplicity of worldly desires and tastes. In this paper, the psychological factors that prevent the healthy thinking and the solution suggestions for them will be examined.

Key words: Maturidi, Psychology, Think clearly.

---

¹ Prof. Dr. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kelam Anabilim Dalı. rbicer@sakarya.edu.tr

İhmal Edilen Psikiyatrik Sosyal Hizmet: Kadına Yönelik Şiddet Vaka Örneği

Disregarded Psychiatric Social Work: Violence Against Women Case Example

Meliha DÖĞÜCÜ¹

ÖZET

Kadına yönelik şiddet ve paralelinde ruh sağlığı alanında psikolojik destek alma talebinde bulunan kişilerin sayıca artışı dünyada ve ülkemizde giderek yaygınlaşmaktadır. Bazı araştırmacılar vakaların arttığını bazıları ise vakaların bildirilme oranının arttığını düşünmektedir. Her iki durumda çözüm gerektiren bir problemle karşı karşıya olduğumuzu göstermektedir. Kadına yönelik şiddet gizli kalan toplumsal bir sorundur. Kadına fiziksel ve psikolojik açıdan ciddi zararlar veren bu yaşantılar, gizli kaldığı oranda durumla ilgili gerçek bilgi düzeyine ulaşmamız güçtür. Kadına yönelik şiddet ancak ciddi yaralanmalar olduğu zaman tespit edilebilmektedir. Kadına yönelik şiddet çok boyutlu çalışmalar içermektedir. Bu boyutlardan biri olan ve dünyada çalışılan Psikiyatrik Sosyal Hizmete ne yazık ki ülkemizde henüz gereken önem ve dikkat verilmemektedir. Bu alanın eksikliği nedeni ile çok ciddi sorunlar ve sonuçlar yaşanmaktadır. Bu bildiride yaşanmış gerçek bir vaka örneği ile durumun ehemmiyeti ortaya konulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Kadına Yönelik Şiddet, Psikiyatrik Sosyal Hizmet, Ruh Sağlığı.

ABSTRACT

The increase in the number of people demanding psychological support in the field of violence against women and paralel to it is becoming more wides pread in the world and in our country. Some researchers believe that the of cases has increased, while others think that there porting rate of cases has increased. In both cases, we are facing a problem that requires a solution. Violence against women is a hidden social issue. These experiences which cause serious physical and psychological harm to women, are difficult to reach to the true level of knowledge about the situation as long as they remain confidential. Violence against women can only be detected when serious injuries occur. Violence against women includes multidimensional studies. One of these dimensions and working in the world Psychiatric Social Work unfortunately, the importance and attention is not yet given in our country. Due to the lack of this area, very serious problems and results are experience. In this paper, the importance of the situation will be revealed with a real case example.

Key Words: Violence Against Women, Psychiatric Social Work , Mental Health.

---

¹ Öğr. Gör., Amasya Üniversitesi Suluova MYO Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü Acil Durum ve Afet Yönetimi Programı, meliha.dogucu@amasya.edu.tr

Mustafa Kemal Atatürk'ün Beden Eğitimi ve Spor Düşüncesi ve Uygulamaları

Mustafa Kemal Atatürk's Sport Thoughts and Practices on Pyhsical Education and Sports

Dursun GÜLER¹

ÖZET

Bu çalışmada amaç, Mustafa Kemal Atatürk'ün beden eğitimi ve spor düşüncesi ve uygulamalarının değerlendirilmesidir. Mustafa Kemal Atatürk, kurmuş olduğu yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin gelişmesi sürecinde beden eğitimi ve sporun modernize edilerek, sporda gelişmiş milletler düzeyine ulaşılması için çalışmalar yapmıştır. Atamızın, beden eğitimi ve sporun modernize edilerek sporda gelişmiş milletler düzeyine ulaşılmasına ilişkin çalışmaları, yapmış olduğu ve sevdiği sporlar ve beden eğitimi hakkındaki düşünce ve görüşleri sistematik olarak literatür taramasıyla derleme şeklinde ele alınmıştır.

Atatürk, sporun her şeyden önce bir vatan vazifesi olduğuna inanarak; Cumhuriyet döneminde, okullarda beden eğitimi ve spor derslerini mecburi hale getirmiştir. Sporda teşkilatlanmayı gerçekleştirmiş ve geliştirmiştir. Federasyonları oluşturarak ulusal ve uluslararası yarışmaları başlatmış, yürüyüş, güreş, jimnastik, yüzme, kürek, binicilik, atıcılık, avcılık, futbol, bilardo, eskrim, yat, satranç, dans gibi sporları bizzat yapmış ve kız ve erkek tüm vatandaşları teşvik etmiştir. Sonuç olarak; büyük önder Atatürk, kuşkusuz modern, güçlü, yepyeni bir ülke kurarken, Türk Milletinin yüzyıllardır süren sporcu kimlik ve kişilik yapısını yeni reform ve kanunlarla güçlendirmiş, yeni bir anlayış ve kimlik kazandırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Kemal Atatürk, beden eğitimi, spor.

ABSTRACT

This paper is to examine Mustafa Kemal Atatürk's thoughts and practices on pyhsical education and sports. Founder of the Turkish Republic, Mustafa Kemal Atatürk focused his efforts on achieving international standarts like developed countries in sports, by modernizing physical education and sports in the development course of Turkish Republic. In this study, Atatürk's thoughts on modernization of physical education and sports and his practices in pursuit of achieving international standarts were examined through an extensive literature review. This has resulted in a wide-ranging selection of review papers focusing on different aspects of the topic. In this sense, Atatürk has designed physical education and sports courses as compulsory in schools since he believed that sport is a national task must be achieved above all in Republic Period. He dwelled on organizational structure of sport institutions and developed them. National and international competitions were held, and such sport activities as walking, wrestling, gymnastics, swimming, paddling, riding, shooting, hunting, football, billiards, fencing, yacht, chess, dancing were launched were performed by him to encourage all citizens to do sports regardless of gender. In a nutshell, great leader Atatürk decidedly brought a new perspective to physical education

---

¹Dr. Öğr. Üy. Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, dursun.guler@amasya.edu.tr

and sports while establishing a modern powerful new country and made stronger the professional identities of athletes in Turkey.

Keywords: Mustafa Kemal Atatürk, physical education, sport.

Amasya'daki Öğretmenlerin Sigara İçme Alışkanlıklarının Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

Investigation and Determination into Smoking Habits of Teachers in Amasya

Dr. Dursun GÜLER¹

ÖZET

Bu araştırma, öğretmenlerin sigara içme alışkanlıklarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi amacı ile yapıldı. Araştırma grubunu Amasya merkezde ilk, ortaokul ve liselerde farklı branşlarda görev yapan, yaşları 20-60 yaşları arasında olan gönüllü 233 öğretmen oluşturdu. Araştırmada kullanılan tüm veriler, Konan (2012) tarafından geliştirilen, 5 sorudan oluşan "Kişisel Bilgi Formu" ve 22 sorudan oluşan "Öğretmenlerin Sigara Alışkanlıklarını Belirleme Anketi" aracılığı ile elde edildi. Verilerin analizinde yüzde ve frekans dağılımlarından yararlanıldı. Yapılan analizler sonucunda, ilk, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin %64,4'ünün evli, % 35,6'sının ise bekar olduğu; ara sıra içenlerle birlikte %40,8'inin düzenli olarak sigara içtiği, % 50,2'inin sigarayı hiç içmediği, %9'unun ise daha önce içtiği ve bıraktığı; sigara içen öğretmenlerin %30,1'inin sigara içmeye 20 yaşından önce başladığı; %100'ünün ise sigaranın tüm hastalıklara sebep olduğuna inandıkları tespit edildi. Sonuç olarak, Amasya merkezde ilk, ortaokul ve liselerde farklı branşlarda görev yapan öğretmenlerin küçümsenmeyecek oranda sigara alışkanlığına sahip oldukları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sigara içme alışkanlığı, ilkokul öğretmenleri, ortaokulu öğretmenleri, lise öğretmenleri.

ABSTRACT

The aim of this paper was to examine the smoking habits of teachers. A total 233 volunteer teachers working in primary, secondary and high schools in the center district of Amasya Province were solicited for this study. The ages of the participants ranged from 20 to 60. Developed by Konan (2012), "Determination of Teachers' Smoking Habits Scale" and a personal form with 5 questions were employed to collect data. Descriptive statistics were used in the analysis of data. The findings clearly reveal that 64,4% of the participants were married, while 35,6 percent of the participants were single. Additionally, 40,8% of them are regular smokers, whereas 50,2 percent of them never smoke, but 9 percent of the participants used to smoke. On the other hand, 30,1% of the participants started to smoke before 20 and all of them have the opinion that smoking is closely related to all kinds of illnesses. In summation, it can be noted that teachers working in primary, secondary and high schools in the center district of Amasya Province have high levels of smoking.

Keywords: Smoking habit, teachers working in primary, teachers working in secondary, teachers working in high school.

---

¹Dr. Öğr. Üy. AÜ Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, AMASYA (dursun.guler@amasya.edu.tr)

Allerjik Konjonktivit Seyrinde Kişisel Alışkanlıklar

Personal Habits in the Duration of Allergic Conjunctivitis

Hakika ERDOĞAN¹

ÖZET

Çalışmamızın amacı; Bireysel alışkanlıkların allerjik konjonktivitteki (AK) etkisini araştırmaktır. Çalışma retrospektif bir çalışma olup ,2016 ocak ile 2018 kasım arasında Maltepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesine başvuru alan allerjik konjonktivit tanısı alan ve tedavisi başlanan 6- 18 yaş arası hastalar ile aynı yaş aralığındaki sağlıklı katılımcıları kapsamaktadır. 48 hasta AK grubundayken 52 katılımcı allerji bulguları olmayan gruptaydı. Yaş ve cinsiyet arasında iki grup arasında fark yoktu. AK grubunda hastaların ¼ ünde sistemik allerji bulguları (allerjik astım ,allerjik dermatit v.b) varken diğer grupta sistemik bulgulara rastlanmadı. Allerjik olan grupta öz bakım aktiviteleri daha düzenli iken hazır gıda tüketimi daha fazlaydı ancak istatistiksel olarak anlamlı değildi. Allerjik olan ve olmayan grup arasında fiziksel aktivite açısından istatistiksel olarak fark saptanmazken allerji bulguları gösteren grupta bilgisayar, telefon, tablet kullanımı daha fazlaydı. AK gelişimi ve şiddetinde bireysel alışkanlıklar önemli yer tutabilir. Alışkanlıkların tespiti ve değiştirilmesi toplum sağlığını geliştirme açısından yardımcı olabilir.

Anahtar Sözcükler ; Allerjik Konjonktivit, Bireysel Alışkanlıklar , Fiziksel Aktivite, Öz Bakım, Hazır Gıda

ABSTRACT

The aim of the study is to investigate the effects of individual habits on allergic conjunctivitis (AC). The patients aged between 6 and 18 years who were diagnosed with AC and healthy participants were included in the retrospective study. 48 patients were in the AC and 52 patients were in the other group. There was no difference between the two groups in terms of age and gender. Systemic allergy (allergic asthma, allergic dermatitis etc.) were observed in ¼ of the patients in the AC group. In the allergic group, personal care habits were more regularly but fast food preferring were higher, however not statistically significant and no statistically significant difference between of the two groups about physical activity whereas the AC group was more likely to use a computer, phone, tablet. Individual habits may play an important role in AC. Modification of the habits can help to improve public health.

Keywords; Allergic Conjunctivitis, Individual Habits, Physical Activity, Self Care, Fast Food

---

¹Dr. Öğretim Üyesi, Maltepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları, dr.gercek@yahoo.com,

Halk Sağlığı ve Sosyal Hizmet

Public Health and Social Work

Ahmet Burhan AKICI¹

İbrahim YÜCEL²

ÖZET

Sosyal hizmet birey refahını ve toplumun kalkınmasını temel alan bir disiplindir. Bu bağlamda insanı ve toplumu temel alan birçok disiplin sosyal hizmet ile ilişkilidir. Halk sağlığı disiplini de bu yönüyle sosyal hizmet ile yakından ilişkilidir ve sosyal hizmet disiplini ile ortak ilgi alanlarına sahiptir. Çocuk sorunları, nüfus planlaması, yoksulluk, aile sorunları, bağımlılık sorunları, sağlık hizmetleri bu ortak ilgi alanlarından bazılarıdır. Bunun yanında her iki disiplin de sosyal refahı ve toplumsal kalkınmayı öncelemektedir. Bu bağlamda refah artırıcı uygulamaların temelini koruyucu-önleyici, rehabilite edici, geliştirici ve sosyal işlevselliği artırmaya yönelik çabalar oluşturmaktadır. Bu çalışma, sosyal hizmet ve halk sağlığı disiplinlerinin ortak ilgi alanlarını ortaya koyarak multidisipliner bir bakış açısı sağlamanın uygulamayı zenginleştireceğini gösterme çabası içerisindedir.

Anahtar sözcükler: Halk sağlığı, sosyal hizmet, birey refahı, sağlık hizmetleri

ABSTRACT

Social work is a discipline based on individual welfare and the development of society. In this context, many disciplines that are based on human and society are associated with social work. Public health discipline is closely related to social work and has common interests with social work discipline. Child problems, population planning, poverty, family problems, dependency problems, health care are some of these common interests. In addition, both disciplines prioritize social welfare and social development. In this context, efforts are made to increase the welfare-enhancing practices to protect-preventative, rehabilitative, developer and social function. This study endeavors to show that providing a multidisciplinary perspective of Social Work and public health disciplines will enrich the practice.

Keywords: Public health, Social work, Individual welfare, Health service

---

¹ Doç. Dr. Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmetler Bölümü, ahmetburhan@gumushane.edu.tr

² Arş. Gör. Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmetler Bölümü, yucelibrahim61@gmail.com

Kadına Yönelik Şiddet

Violence Against Women

Özlem Işıl¹

ÖZET:

Kadına yönelik şiddet, kadının biyopsikososyal bütünlüğünü bozan, örseleyen, acı veren, kamusal alanda ona baskı uygulanması veya özgürlüklerinin kısıtlanmasına neden olan cinsiyet ayrımcılığına dayalı bir insan hakları ihlalidir. Kadınların yaşadığı şiddet genellikle aile içinde en yakın aile bireyleri tarafından özellikle de en güvenli ortam olarak kabul edilen yaşamın sürdürüldüğü aile ortamında meydana gelmektedir.

Erkek egemen toplumlarda eş şiddetine uğrama riskini arttıran faktörler evlilik yaşının küçük olması, eşler arasındaki yaş farkının olması, çocukluk döneminde babanın anneye şiddet uygulaması ve çocuklukta aile içi şiddete maruz kalınması, madde kullanımı, ekonomik güçlükler ve stres önemli temel faktörlerdir. Kadının ekonomik statüsünün artması aile içi şiddeti azaltırken, aile dışında iş yerlerindeki kişiler ve yabancılar tarafından şiddete uğrama riskini arttırmaktadır.

Toplumun cinsiyetçi düzenin doğal olarak algılanmasını destekleyici tutumunun azaltılması, toplumda kadının güçlendirilmesi, medyanın şiddetten arındırılması, sorunların kültürel özellikler dikkate alınarak çözümlenmesi kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda ele alınması gereken temel ilkelere dir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Şiddet, Aile içi şiddet

ABSTRACT

Violence against women is a violation of human rights that violates the biopsychosocial integrity of a woman, is painful, painful, and is subject to gender discrimination, which puts pressure on or restricts her freedom in the public sphere. The violence experienced by women is generally caused by the family members in the family environment where the life is considered as the safest environment. Factors that increase the risk of intimidation in male-dominated societies are the small age of marriage, the difference in age between spouses, the application of violence to the mother during childhood and exposure to domestic violence in childhood, substance use, economic difficulties and stress are important factors. While increasing the economic status of women decreases domestic violence, it increases the risk of violence by people in the workplace and foreigners [1].

Reducing the attitude of the society to support the perception of the sexist order as natural, empowering women in society, eliminating the violence of the media, and taking into consideration the cultural characteristics of the problems are the basic principles to be addressed in the prevention of violence against women [2,3,4,5].

Keywords: Women, Violence, Domestic violence

---

¹ Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ozlemisi59@gmail.com

Aile ve Bağımlılık Kavramı

Family and Addiction Concept

Ayşe Zeynep Akkoyun¹

ÖZET

Toplumun en küçük birimi olan aile; insanoğlunun kendi kültürünü, değerlerini, geçmişte yaşadığı tecrübelerini nesilden nesile aktarmaya aracılık etmektedir. Bebeğin doğumuyla birlikte ikili ilişkileri; başta annesiyle olmak üzere önce ailesi içinde başlamaktadır. İlerleyen süreçteki ilişkileri akrabaları, arkadaşları, iş hayatındaki insanlar ile zenginleşmektedir. Dolayısıyla bebeğin dünyaya geldiği andan itibaren ve özellikle de bakıma muhtaç olduğu zamanlarda ailesiyle ilişkisi; onun kişilik gelişimi, benimsedikleri ve ilerleyen yaşamında toplum içinde sergilediği davranışlarla yakından ilgilidir. Bağımlılık ise; günümüzde evrensel bir psikososyal sorun olarak karşımızda durmaktadır. Gerek toplum gerekse bireysel ruh sağlığını olumsuz etkileyen bağımlılık kavramı için ailenin önemi yadsınamaz düzeydedir. Göç, terör, savaş gibi ailedeki dengeleri bozan dış etkenler, aile içi sorunlar, rol model konumundaki bireylerin bağımlı olması, aile ortamında sevginin ve güvenin yeterli düzeyde olmaması gibi faktörler; bireyleri bağımlılığa yatkın hale getirmektedir. Psikiyatri literatürü derlenerek hazırlanan bu bildiride; toplumsal bir ruh sağlığı problemi olan bağımlılık kavramı ve bağımlılığın gelişiminde ailenin rolü hakkında farkındalık oluşturmak amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: aile, bağımlılık, kültür, kişilik gelişimi, rol model, toplum ruh sağlığı.

ABSTRACT

The family, which is the smallest unit of a society, are the mediators of transferring of humanity's own culture, values, past experiences from generation to generation. With the birth of the baby, its bilateral relations begins in its family, especially with his mother. In the upcoming process, its relationship are enriched by its relatives, friends, and people in business life. Hence, from the moment the baby was born, and particularly at the moments when he was in need of care, its relationship with his family is closely related to his personality development and the behaviors he adopts and exhibits in society in its later life. On the other hand, addiction emerges as a universal psychosocial problem nowadays. The importance of the family is at an undeniable level for the addiction that adversely affects on both community and an individual mental health. Extrinsic factors destroying the balance in the family such as immigration, terrorism and war; interparental conflict, being addicted of the person on role models and the lack of love and confidence in family environment makes individuals predisposed to addiction. In this paper prepared by compiling the psychiatric literature, it is aimed to create awareness about the concept of addiction, a social mental health problem, and the role of the family in the development of addiction.

Keywords: Family, Addiction, Culture, Personality Development, Role Model, Community Mental Health

---

¹ Uzman Doktor, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Bölümü, Kastamonu Tosya Devlet Hastanesi, aysezeynep.akkoyun@gmail.com

Yoksul ve Evsizlerin Toplumda Hemşirelik Bakımı

Nursing Care of Poor and Homeless People in The Community

Tuba YILMAZ BULUT¹

ÖZET

En genel anlamıyla yoksulluk, insanların temel gereksinimlerini karşılayabilecek olanaklarının bulunmamasıdır. Birleşmiş Milletler'e göre Evsizlik 'Yaşam alanlarının kapsamına giren bir sığınma evi bulunmayan hanelerdir.' Yoksulluk toplumda herkesi etkilemektedir. Özellikle toplumdaki savunmasız grupları üzerinde daha fazla kötü etkisi mevcuttur. Bunlara; kadınlar, çocuklar, engelli bireyler örnek verilebilir. Yoksul ve evsiz gruplar eğitim, sağlık hizmetleri ve istihdam gibi toplumsal yaşamın tüm alanlarındaki hak ve fırsatlara erişememe nedeniyle tamamiyle halk sağlığı sorunlarını daha derin yaşamaktadır. Yoksulluk sorununun giderek artması sebebiyle yoksulluk uluslararası dünya sorunu haline gelmiştir. Kanada Hemşireler Birliği, yoksulluğu ele alırken yoksullukla mücadelede hemşirenin önemine vurgu yapmış, Amerikan Hemşireler Birliği ise, sağlık hizmetlerine erişimi eşit kılabilmek için hemşirenin sosyo-politik faaliyetlerde profesyonel ve tam katılımlı rol alması gerektiğine dikkat çekmiştir. 'Yoksulluktan yoksun bir dünyaya' görüşü ile toplumun her bölgesinde karşılaşma olasılığı yüksek olan özellikle toplum-sağlığı hemşirelerinin yoksullar ve evsizlere yönelik çalışmalar yapması ve multidisipliner şekilde kurumları organize edecek projeler yürütüp yoksulluğu azaltmaya katkıda bulunması önemlidir

Anahtar Kelimeler: Yoksulluk; hemşirelik bakımı; evsizlik.

ABSTRACT

In the most general sense, poverty is the lack of opportunities for people to meet their basic needs. According to the United Nations Households that do not have a shelter within the scope of their habitats. Poverty affects everyone in society. In particular, it has more bad influence on vulnerable groups in society. To these; women, children, disabled individuals. Poor and homeless groups experience deeper public health problems deeper because of lack of access to rights and opportunities in all areas of social life such as education, health care and employment. Poverty has become an international problem because of the increasing problem of poverty. The Canadian Nurses Association emphasized the importance of nurses to combat poverty while addressing poverty, while the American Nurses Association pointed out that in order to equal access to health services, the nurse should take a professional and full participation in socio-political activities. It is important for the community-health nurses to work towards the poor and the homeless, and to contribute to reducing poverty by organizing multidisciplinary projects and organizing institutions.

Keywords: Poverty; nursing care; homelessness.

---

¹ Phd Student: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tuba_yilmaz1991@hotmail.com

Sağlık Turizmi ve Enfeksiyon Riski

Health Tourism and Infection Risk

Özcan Erdoğan¹

ÖZET

Sağlık turizmi, kendi ülkelerinde bulunmayan veya uygun olmayan tıbbi tedavileri için bireylerin başka bir ülkeye seyahat etmesini kolaylaştıran ve hızla gelişen bir endüstridir. Bu seyahatlerin ana nedenleri;

- Ülkelerinde sağlık sigortası kapsamına girmeyen tedaviler
- Teknoloji veya tıbbi uzman eksikliği,
- Yasal veya kültürel kısıtlamalar
- Ucuz işgücü ve düşük maliyet olabilmektedir.

Sağlık turizmi hastalar ve sağlık profesyonelleri için hem fırsat hem de riskler taşımaktadır. Sağlık turizm programlarına sahip tropikal ve gelişmekte olan ülkeler pek çok yerel endemik enfeksiyonların bulaşması riskini taşırlar. Raporlarda tüberküloz etkeni olan ve olmayan mikobakteriler yanında kan ve kan ürünleri yoluyla bulaşan patojenlerden hepatit B, C ve HIV oranlarının yüksekliği ve antibiyotiklere dirençli mikroorganizmalar nedeniyle görülen enfeksiyonlar dikkat çekmektedir

Sağlık turizmi nedeniyle gelen veya başka bir ülkeye seyahat etmeyi düşünen hastalar, enfeksiyon gelişmemesi amacıyla tedavi prosedürleri ve bulaşıcı hastalık riskleri konusunda bilgilendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık, Turizm, Enfeksiyon

ABSTRACT

Health tourism is a rapidly developing industry that facilitates individuals to travel to another country for medical treatments that are not available or not in their home country. The main reasons for these travels are;

- Treatments not covered by health insurance in their countries
- Lack of technology or medical expertise,
- Legal or cultural restrictions
- Cheap labor and low cost.

Health tourism has both opportunities and risks for patients and health professionals. Tropical and developing countries with health tourism programs are at risk of transmission of many local endemic infections; In addition to mycobacteria with and without tuberculosis agents, high rates of hepatitis B, C and HIV, and infections caused by antibiotic-resistant microorganisms are noteworthy among blood and blood-borne pathogens. Patients who come from health tourism or are considering traveling to another country should be informed about treatment procedures and the risks of communicable diseases to prevent infection.

Keywords: Health, Tourism, Infection

---

¹ Özcan Erdoğan, Bezmialem Vakıf Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü oerdoğan@bezmialem.edu.tr

Osmanlı Devleti'nde Medikal Turizmin Erken Bulguları

Early Findings of Medical Tourism in Ottoman Empire

Faruk Tonga¹
Sinan Bahadır²

ÖZET

Sağlık turizmi yüzyıllarca geçmiş olan bir turizm çeşidi olup neredeyse tamamı termal turizm şeklindedir. Medikal turizm ise, son çeyrek yüzyılda hızla gelişen bir sağlık turizmi türü olup hastaların medikal tedavi amacıyla yurt dışındaki sağlık merkezlerine seyahati şeklinde tanımlanmaktadır. Medikal turizmin, son çeyrek yüzyıl öncesindeki geçmişi ve ne kadar eskiye uzandığı bilinmemektedir. Osmanlı Devleti'nde medikal tedavi öncesinde alınan rıza belgelerinin resmi kayıtlara geçirildiği bilinmektedir. Mevcut Osmanlı arşivleri içerisindeki rıza belgelerinde, Osmanlı vatandaşı olmayıp tedavi için Osmanlı Devleti'ne gelen yabancı ülke vatandaşlarını araştırdık. Konya Şer'i kayıtlarında yaptığımız taramada 17. yüzyılda 3 yabancı uyruklu hasta için Konya'da rıza belgesi düzenlendiğini saptadık. Hastaların hepsinin benzer hastalık nedeniyle tedavi edilmesinden yola çıkarak hastaların özellikle söz konusu hastalık konusunda yetkin doktorların ismini öğrenerek Konya'ya geldiği varsayımına ulaştık. Mevcut çalışma, medikal turizmin geçmişinin 20. yüzyıldan daha önceye uzanmakta olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar kelimeler: medikal turizm, Osmanlı Devleti, sağlık, rıza belgesi

ABSTRACT

Health tourism has a centuries old history, albeit almost always in the form of thermal tourism. Medical tourism, a new and rapidly growing subtype of health tourism in last quarter century, is described as travel of patients to the health centers in foreign countries. It is unknown how far medical tourism history goes back beyond 20th century. It is known that informed consents were registered in official records in Ottoman Empire. We performed a search in informed consent documents in available Ottoman archives for patients who are not Ottoman citizen but searched medical treatment in Ottoman Empire. Our review of Konya Sheria Court Registers revealed informed consent documents for 3 foreign patients in 17th century. The fact that all patients received treatment for similar diseases suggests that patients knowingly visited Konya to admit to these doctors. The present study suggests that history of medical tourism dates back before 20th century.

Keywords: medical tourism, Ottoman Empire, health, informed consent

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi Tıp Fakültesi Cerrahi Tıp Bilimleri, Beyin ve Sinir Cerrahisi, ftonga68@gmail.com

² Dr. Öğr. Üye, Amasya Üniversitesi Tıp Fakültesi Cerrahi Tıp Bilimleri, Beyin ve Sinir Cerrahisi, sinanbahadir@windowslive.com

Kendini Topluma Adayan Bir Kültür Adamı:
Mehmet Saadettin Aygen
The Cultural Man Who Dedicated Himself to Society:
Mehmet Saadettin Aygen

Ferhan ÇINAR¹

ÖZET

İnsanlık tarihinin en eski mesleklerinden olan hekimlik, toplum üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. İnsanın ruh ve beden sağlığına katkı sunan hekimler tevazu, kanaatkârlık, vefa ve iyimserlik gibi erdemlere sahip olduğunda topluma mal olmuş, minnet duyulan örnek şahsiyet haline gelerek kültürel değerlerin korunmasına katkı sağlamaktadır.

Bu erdemlere sahip olup kendini topluma adanmış bir hekim olan M. Saadettin Aygen, 1922'de Çanakkale'nin Ezine ilçesinde doğmuş, yüksek tahsilini İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde tamamlayarak vatani görevi için geldiği Afyonkarahisar'da muayenehane açarak 1987 yılına kadar serbest hekim olarak hizmet etmiştir. Türk hekimlik geleneğini devam ettirerek hastalarından asla para talep etmemiştir. Mahalli bir fikir adamı olan Aygen, araştırmacı yazar kimliği ile gazete ve yayıncılık alanında da önemli hizmetler vermiştir.

Bu bildiri ile amacımız, Afyonkarahisar'da faaliyet gösteren bir STK olarak, toplumun değer yargılarına sahip bir hekimin, mesleği aracılığı ile doğru iletişim kurduğu halkın kültürel tarihine, örnek yaşamı ve eserleriyle yaptığı katkıya dikkat çekmektir.

Anahtar kelimeler: Toplum, Kültür, Sağlık, Hekimlik

ABSTRACT

Medicine, one of the oldest professions in human history, has a great impact on a society. When doctors contributing to human's mental and body health have moralities such as humility, austerity, fidelity and optimism, they contribute to the preservation of cultural values by becoming an exemplary person who has become a good example for the society.

The doctor M. Saadettin Aygen having these moralities and dedicated himself to society was born in Ezine, one of the counties of Çanakkale, in 1922. After completing his high education at the Faculty of Medicine in Istanbul University, he worked as a private doctor in Afyonkarahisar, where he came to the national duty, until 1987. He never demanded any money from his patients by continuing the Turkish medical tradition. Aygen, a local intellectual, has also provided important services in the field of newspaper and publishing with his writer identity as a researcher.

With this paper, as a civil society organization (CSO), our aim is to draw attention to the contribution of the doctor who has value judgments of the community to the cultural history of the public that he communicates properly through his profession with his exemplary life and work.

Key words: Society, Culture, Health, Medicine.

---

¹ Araştırmacı, Bilge Spor Tam Gelişim Derneği, ferhancinar@gmail.com

1-8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Sağlık

Health Topic in Grade 1-8 Turkish Textbooks

Zekerya BATUR¹

Ahmet ASAR²

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 1-8. sınıf Türkçe ders kitaplarında sağlık konusunun yer alıp almadığını incelemektir. Bu amaçla Türkçe ders kitaplarında sağlık konusunun hangi yönünün ele alındığı incelenmiş, eşitlik ve sıklık açısından karşılaştırılmıştır. Çalışma betimsel olup tarama modelinde yapılmıştır. Çalışmanın verileri 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında MEB'e bağlı okullarda okutulmakta olan 1-8. sınıf Türkçe ders kitaplarından elde edilmiştir. İnceleme neticesinde 1. ve 6-7. sınıfların Türkçe ders kitabında sağlıkla ilgili hiçbir anlatıma rastlanmamıştır. 2. sınıftan itibaren beslenme, diş fırçalama, diş tedavisinden ve iğneden korkmama gibi genel konulardan başlanılarak mikroskobik canlılar, prospektüs okuma gibi daha ayrıntılı konulara yer verildiği görülmektedir. Ancak Sağlık ve Spor teması yazarlar için seçmeli olduğundan sağlık konusunun tüm Türkçe kitaplarında ardışık ve aşamalı olarak yer almadığı ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, ders kitabı, sağlık

ABSTRACT

The aim of this study is to examine whether the topic of health is included in Grade 1-8 Turkish textbooks. For this purpose, the aspects of the health topic in Turkish textbooks were examined and compared in terms of diversity and frequency. Descriptive screening method was used in the study. The data of the study is consisted of 1-8 grade Turkish textbooks that are taught in schools affiliated to MEB during the academic year 2018-2019. As a result of the study, no data about health were found in the 1st and 6-8th grade Turkish textbook. Starting with general topics such as nutrition, tooth brushing, dental treatment, not being afraid of injection it is seen that more detailed subjects such as microscopic life forms and prospectus reading are included in the textbook which are presented Health and Sport theme. However, since health and sport theme is an elective theme for the authors, it is seen that the issue of health is not consecutive and progressive in all Turkish textbooks.

Keywords: Turkish education, textbook, health

---

¹Doc. Dr., Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, zekeryabatur9@gmail.com

² Doktora öğrencisi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi ABD, asar4267@gmail.com

Asklepion'da Unutulan Galen

Galen; Forgotten Master of Medicine in Asklepion

Canan TANRISEVER¹

Hüseyin PAMUKÇU²

ÖZET

Bu çalışmada antik çağda yaşamış tıp ve kimya alanlarında önemli çalışmalara sahip ancak günümüzde ismi çok da fazla duyulmayan Galen'in Bergama ve Bergama ekseninde Türkiye turizmi açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Galen tarafından yazılan ve günümüze kadar ulaşan 83 tedavi metodu, bitkileri ve birkaç etken maddeyi karıştırarak ilaç yapan ilk hekim olması sebebi ile ilaç/iyi eden anlamına gelen "medicina" lakabı kendisine verilmiştir. Eczacılığın babası olarak bilinen Galen'in yapılan görüşmeler sonucunda bölgede bile bilinirliğinin olmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda; literatür taraması yapılmış ve görüşme formu düzenlenmiştir. Alan araştırması ve görüşme sonuçlarına göre Galen'in Bergama'da bile bilinirliğinin oldukça az olması sebebi ile Bergama Asklepion'un tanıtımına öncelik verilirken Galen ile ilgili yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Turizme kazandırılması için bir kültür mirası olarak tescillenen Bergama Çok Katmanlı Peyzaj Alanı tanıtım çalışmalarına ilaveten çalışmanın sonuç kısmında öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Turizm, UNESCO, Bergama Antik Kenti, Asklepion, Galen.

ABSTRACT

It is aimed that Galen whose important studies in medicine and chemistry areas, lived in ancient times but he is not known spread today to be evaluated in terms of tourism in Pergamon and Turkey. He was known as the master of medicine because he was the first physician made medicines mixed herbs and a few active substances. Because of it, "medicina" nickname was given to him. Galen, who is known as the father of pharmacy, has not been known even in the region as a result of the interviews. In this context; a literature review was conducted and an interview form was prepared. According to the results of the field research and interviews, Galen was known to be even less prominent in Bergama and also there is no study in literature related to Galen and tourism. In addition to the presentation of the Bergama Multi-Layer Landscape Area, which was registered as a cultural heritage for tourism, suggestions were developed in the conclusion part of the study.

Key Words: Tourism, UNESCO, Pergamon Antique City, Asklepion, Galen.

---

¹ Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği ABD, ctanrisever@kastamonu.edu.tr

² Dr. Öğr. Üye. , Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği ABD, hpamukcu@kastamonu.edu.tr

Hemşirelik Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin 'Cinsel Yönelimler ve Cinsiyet Kimlikleri' Konusuna Bakışlarının İncelenmesi: 'Benim Çocuğum' Filmi

Examination The Views of Nursing Last Term Students on 'Sexual Orientations And Gender Identities': The Movie 'My Child'

Güven Soner¹

Birsen Altay²

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin 'Cinsel Yönelimler ve Cinsiyet Kimlikleri' konusuna bakış açılarını incelemektir. Bu araştırma, 2017-2018 Güz Döneminde, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören, çalışmaya katılmaya gönüllü 37 lisans son sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma desenlerinden olgubilim kullanılan çalışmanın öncesinde araştırmacı tarafından 'Cinsel Yönelimler ve Cinsiyet Kimlikleri' konulu bir sunum gerçekleştirilmiş sonrasında ise konu ile ilgili bir belgesel olan 'Benim Çocuğum' filmi izlettirilmiştir. Öğrencilerden alınan ifadeler bilgi, farkındalık, empati olmak üzere üç başlıkta incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin, cinsel yönelimler ve cinsiyet kimlikleri toplumunkinden farklılık oluşturan bireylere bakışlarına olumlu bir katkı sağladığı görülmüştür. Öğrenciler sunum ve film gösterimi ile konu ile ilgili yanlış bilgilerinin düzeldiğini, bu bireylere yönelik olumsuz bakış açılarının azaldığını ve bu bireylere yönelik farkındalık kazandıklarını belirtmişlerdir. Bu çalışmanın sonucunda hemşirelik öğrencilerinin ilgili konu ile ilgili sunum ve belgesel gösterimin ardından bu bireylere yönelik bakışlarında olumlu bir değişimin geliştiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Belgesel ve gerçeklere dayalı filmler, cinsel Yönelim, cinsiyet Kimliği, hemşirelik Öğrencileri

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the perspectives of nursing students on the topic of 'Sexual Orientation and Gender Identities'. This research was carried out with 37 undergraduate final year students who were studying in the Nursing Department of the Faculty of Health Sciences of Ondokuz Mayıs University during 2017-2018 Fall Semester. Before the study, a researcher made a presentation titled 'Sexual Orientations and Gender Identities' and then a documentary about 'Sexual Orientation and Gender Identities', 'My Child' was screened. The statements taken from the students were examined under three headings as knowledge, awareness and empathy. As a result of the analysis, it was seen that the students made a positive contribution to their sexual orientation and gender identity. The

¹ Araştırma Görevlisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, guven.soner@omu.edu.tr

² Doçent Doktor, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, baltay@omu.edu.tr

students stated that their false information about the subject was improved with presentation and film screening, and negative views towards these individuals decreased and they gained awareness about these individuals. As a result of this study, it was determined that nursing students developed a positive change in their attitudes towards these individuals after presentation and documentary presentations about the subject.

Keywords: Documentaries and factual films, nursing, sexual orientation

Meyve ve Sebzelerde Poliaromatik Hidrokarbonların Analizi ve Sağlık Etkileri

Analysis and Health Effects of Polycyclic Aromatic Hydrocarbons in Fruits and Vegetables

Sibel KACMAZ¹

ÖZET

Poliaromatik hidrokarbonlar (PAH) iki ya da daha fazla aromatik halkadan oluşan, karbon ve hidrojen atomlarını içeren organik bileşiklerdir. Bazı PAH'lar, kanserojenik, mutajenik ve genotoksik olarak sınıflandırılmıştır ve insanlarda meme, akciğer ve kolon kanserlerinde rol oynamaktadır.

PAH'lar, endüstriyel işleme ve çeşitli insan aktiviteleri sırasında organik maddenin eksik yanması veya pirolizinden kaynaklanan her yerde bulunan çevresel kirleticilerdir. Besin zincirine hem bitkiler hem de hayvanlar tarafından sokulabilir. PAH'lara maruz kalma önemli bir halk sağlığı sorunu haline geldiğinden, meyve ve sebze alımına bağlı katkının değerlendirilmesi önemlidir. Ayrıca, PAH'ların tanınan olumsuz etkileri ve düzenleyici kontrol ihtiyacı göz önüne alındığında, meyve ve sebzelerde seviyelerinin izlenmesi, insan tüketimi ile ilişkili risklerin değerlendirilmesinde önemlidir.

Bu çalışmada, PAH'ların numune hazırlama ve analizindeki ilerlemeleri, bunların meyve ve sebzelerde kaynakları ve oluşumları değerlendirilmiştir. PAH içeriği hem meyve hem de sebzelerde düşük bulunmuştur ve seviyeleri çoğunlukla ekin alanlarının kontaminasyonuna bağlıdır.

Anahtar Kelimeler: İnsan sağlığı; Polisiklik aromatik hidrokarbonlar (PAH'lar), PAH'ların sağlık etkileri

ABSTRACT

Polyaromatic hydrocarbons (PAHs) are organic compounds containing two or more aromatic rings made of carbon and hydrogen atoms. Some PAHs are classified as carcinogenic, mutagenic and genotoxic and have been implicated in breast, lung, and colon cancers in humans.

PAHs are ubiquitous environmental pollutants, resulting from the incomplete combustion or pyrolysis of organic matter during industrial processing and various human activities. They can be introduced into the food chain by both plants and animals. Because of the exposure to PAHs has become a significant public health problem, it is important to assess the contribution due to intake of fruits and vegetables. Furthermore, in view of the recognized adverse effects of PAHs and the need for regulatory control, monitoring of their levels in fruits and vegetables is important in evaluating the risks associated with human consumption.

In this study, we evaluated advances in sample preparation and analysis of PAHs, and their sources and occurrence in fruits and vegetables. PAHs content was found both low in fruits and vegetables and their levels mainly depend on contamination of crop areas.

Keywords: Human health; Polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs), Health effects of PAH

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Giresun University, Faculty of Engineering, Department of Food Engineering, sibel.kacmaz@giresun.edu.tr

Üniversite Gençlerinin Sosyal Adalet ve Sosyal Adalet İlkelerine İlişkin Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi¹

Examination of the Perceptions of the University Youth on Social Justice and Social Justice Principles in terms of Some Variables

Filiz YILDIRIM²

ÖZET

Bu araştırmada üniversite gençlerinin yaşamlarında algıladıkları eşit(siz)lik, David Miller'ın sosyal adalet yaklaşımından hareketle incelenmiştir. Miller'a göre eşitlik, hak etme ve ihtiyaç olmak üzere sosyal adaletin üç temel bileşeni vardır. Bu üç bileşeni temel alan Miller; sosyal minimum, eşit vatandaşlık, fırsat eşitliği ve adil dağıtım olmak üzere dört sosyal adalet ilkesi olduğunu öne sürer. Bu ilkelerden sosyal minimumlar, bireylerin ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için hak temelinde kaynak, fırsat ve hizmetlere erişebilmeleri önemlidir. Bu araştırmanın temel amacı, üniversite öğrencilerinin sosyal adalet ve sosyal adalet ilkelerine ilişkin algısını, sosyal minimumun önemli göstergelerinden sağlık durumu ve ekonomik durum açısından incelemektir. Araştırma, Ankara Üniversitesi'ne bağlı sağlık, sosyal ve fen temel bilim alanlarında eğitimlerini sürdüren ve tabakalı örnekleme yöntemine göre seçilen toplam 420 üniversite öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Araştırma sonucunda öğrencilerin sağlık durumunun ve ekonomik durumunun sosyal adalet algılarında farklılığa neden olduğu belirlenmiştir. Ayrıca sağlık durumunun, eşit vatandaşlık; ekonomik durumun ise adil dağıtım algılarında fark oluşturduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: David Miller, sağlık, sosyal adalet ilkeleri

ABSTRACT

In this study, the (in)equality perceived by the university youth in their lives is examined from the perspective of David Miller's social justice approach. According to Miller, there are three basic components of social justice: equality, desert and need. Based on these three components, Miller asserts that there are four principles of social justice which are social minimum, equal citizenship, equality of opportunity and fair distribution. Social minimums, one of these principles, are important for individuals to have access to resources, opportunities and services on the basis of rights to meet their needs. The main purpose of this research is to examine the perception of social justice and social justice principles of university students in terms of health status and economic status. The research was conducted on a total of 420 university students who were educated in health, social and science basic science fields of Ankara University and selected according to stratified sampling method. As a result of the research, it was determined that the health status and the economic status of the students caused

¹ Bu araştırma, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde "Doktora Tezi" olarak kabul edilen "Üniversite Gençliği "Sosyal Adalet"ten Ne Anlıyor? Sosyal Adalet İlkeleri Bağlamında Bir Eğilim Belirleme Araştırması" konulu araştırmanın bir bölümüdür.

² Doç.Dr., Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı, filiz06yildirim@gmail.com

a difference in their perceptions of social justice. In addition, it was revealed that the health status made a difference in their equal citizenship perceptions; the economic situation created a difference in their perceptions of fair distribution.

Key Words: David Miller, health, principles of social justice

Taşra hastanesinde yatarak tedavi gören ağrı hastalarının retrospektif incelemesi

Retrospective analyses of inpatient painful patients in the provincial hospital

Alpay ATEŞ¹

ÖZET

Ağrı kişinin biyolojik,psikolojik,ruhsal sağlığını ve sosyal yaşantısını etkileyen önemli bir durumdur.Ağrı poliklinikleri kurulduktan sonra başvuran hasta sayısı artmaktadır.Biz de bu çalışmada bir ilçe devlet hastanesinde ağrı polikliniğine başvurup ağrı servisine yatışları yapılan hastaları retrospektif olarak incelemeyi amaçladık. Bu çalışmada ekim 2010 – şubat 2013 tarihleri arasında, Kastamonu Taşköprü Devlet Hastanesi ağrı polikliniğine başvurup ağrı servisine yatışı yapılan hastaların retrospektif olarak dosyaları incelendi. Hastaların yaşları,cinsiyetleri,hastanede yatış süreleri,tanıları ve tedavileri araştırıldı Yapılan tedaviler sonrasında hasta memnuniyetinin fazla olmasıyla ağrı polikliniğine başvuran hasta sayısı artış göstermiştir.Girişimsel işlemler neticesinde hastaların ilaç kullanmasında azalma sağlanmıştır.Ağrı polikliniklerinin yaygınlaşması ve multidisipliner ağrı tedavisi yaklaşımları ile ağrı tedavisinde hasta memnuniyetinin artacağı kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Taşra hastanesi, ağrı poliklinikleri, ağrı tedavisi.

ABSTRACT

Pain is an important condition that affects the person's biological,psychological,mental health and social life.After the establishment of pain policlinics, the number of patients applying is increasing.In this study, we aimed to investigate retrospectively the patients who were admitted to the pain outpatient clinic in a provincial state hospital. In this study, retrospectively, patients admitted to Kastamonu Taşköprü State Hospital pain outpatient clinic between October 2010 – February 2013 were investigated. The patient's age,sex,duration of hospitalization,diagnosis and treatment of the patients were investigated. The number of patients admitted to the pain outpatient clinic increased with the patient's satisfaction after the treatments.As a result of interventional procedures, patients have decreased their use of drugs.We believe that the prevalence of pain policlinics and multidisciplinary pain treatment approaches will increase patient satisfaction in pain treatment.

Key words: Provincial hospital, pain policlinics, pain medicine

---

¹ Dr.Öğr.Üyesi,Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon A.B.D,safranbolualpayates@hotmail.com

Karabük İlinde YBÜ' de İzlenen Zehirlenme Olgularının Geriye Yönelik Değerlendirmesi

A Retrospective Analysis of Poisoning Patients in ICU in Karabuk

Müge ARIKAN¹

ÖZET

Zehir canlı sistem üzerine zararlı etki yapan her türlü madde olarak tanımlanmaktadır. Acil servise başvuran hastaların %0,46-1,57'sini zehirlenme vakaları oluşturmaktadır. Yoğun Bakım Ünitesi (YBÜ) gereksinimi olan zehirlenme olguları YBÜ hastalarının küçük bir grubunu oluştursa da zehirlenme nedenlerinin ve prognozlarının değerlendirilmesi ve diğer araştırmalar ile karşılaştırılması hekimler için YBÜ'nün yönetimi bakımından çok önemlidir. Araştırmamızda, Karabük Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinde 1.1.2017 ve 1.10.2018 tarihleri arasında akut zehirlenme nedeniyle YBÜ'ye kabul edilen hastaların kayıtları geriye dönük olarak incelendi. Hastaların zehirlenme nedenleri, demografik verileri, YBÜ' de yatış süreleri ve sonuçları kaydedildi. Belirtilen zaman aralığında YBÜ'ye 1795 hasta kabul edilmişti ve bunlardan 68 i zehirlenme nedeni ile yatırılmıştı (%3.78). Bu hastaların yaş ortalaması 39.63 olup 43 hasta kadın ve 25'i erkekti. 36 hasta ilaç intoksikasyonu (%52.94), 24 hasta karbonmonoksit (CO) zehirlenmesi (%35.29), 6 hasta mantar zehirlenmesi (%8.82), 1 hasta metil alkol zehirlenmesi ve 1 hastada benzin içimi nedeni ile YBÜ'ye kabul edilmişti. İlaç intoksikasyonu ile yatırılan hastaların 3'ü yanlışlıkla ilaç almıştı ve diğerleri suisid amaçlı idi. En sık kullanılan ilaçlar analjezikler, antibiyotikler ve antidepresanlar idi. 19 hasta 2 yada daha fazla türden ilaç almıştı. Ayrıca 1 hasta tarım ilacı ile, 1 hasta da fare zehiri ile suisid girişiminde bulunmuştu. Bu hastaların 16 sı tedaviyi reddetmiş, diğerleri tedavisi tamamlanarak şifa ile taburcu edilmişti. Karbonmonoksit zehirlenmesi olan 24 hastada CO kaynağı soba idi. Karboksihemoglobin (COHb) değerleri ortalama 28.34 (17-52) idi. Yedi hastada hiperbarik oksijen tedavisi uygulanmıştı. 6 hastamız ise mantar zehirlenmesi nedeni ile izlenmişti ve tamamı şifa ile taburcu edilmişti. Diğer araştırmalara paralel olarak YBÜ'deki zehirlenme olgularının çoğunu ilaç zehirlenmeleri oluşturuyordu ve bunların çoğu suisid amaçlı idi. Ancak CO ve mantar zehirlenmesi vakaları diğer çalışmalarda bildirilenlerden daha sıklıkla YBÜ'de 2013 yılında yaptığımız araştırmada zehirlenme olguları tüm yatışların %7.61 ini oluşturmaktaydı, ancak bu oranı bu çalışmada %3.78 e düşüğünü gördük. Bunun hastanemizde dahili, birinci ve ikinci basamak YBÜ lerin açılmasının etkisi olduğunu düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: Akut Zehirlenme, Yoğun Bakım Ünitesi.

¹Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve reanimasyon ABD, mugearikan@hotmail.com.tr

ABSTRACT

Poison is defined as any sort of substance inflicting the living organisms. 0,46% (57) of patients presenting to emergency department suffer from poisoning. Although the poisoning phenomena under the responsibility of Intensive Care Unit (ICU) account for the small group of ICU patients, the assessment of the prognoses and the causes for poisoning, and the comparison of them with other studies are highly important for the doctors in regard to the administration of the ICU. In our study we retrospectively examined the records of patients with acute poisoning, who are admitted to the ICU in Karabük University Karabük Training and Research University, between 01.01.2017 and 01.10.2018. The causes for the poisoning, demographic data, and the hospitalisation periods in ICU of the patients were registered. Between the time period mentioned above, ICU admitted 1759 patients, and 68 of them (3,78%) were hospitalised due to poisoning. Median age of the patients was 39,63, and 43 of the patients were women, and 25 of them were men. ICU admitted 36 patients (52,94%) with drug intoxication, 24 patients (35,29%) with carbon monoxide (CO) poisoning, 6 patients (8,82%) with mushroom poisoning, 1 patient with methyl alcohol poisoning, and 1 patient with consumption of gasoline. 3 patients that were hospitalised due to drug intoxication were of drug misuse, and the others were suicidal. The drugs that were commonly used were analgesics, antibiotics, and antidepressants. 19 patients took 2 or more types of drugs. In addition, 1 patient attempted suicide with pesticide, and another patient with rat poison. Among them, 16 patients refused the treatment, and the others who completed their treatment discharged recovered. The source of the poisoning for the 24 patients with carbon monoxide poisoning was the stoves. Their carboxyhaemoglobin values were 28.34 (17-52) on average. Hyperbaric oxygen therapy was administered on the 7 patients. 6 patients with mushroom poisoning were observed, and all of them were discharged recovered. In accordance with the other studies, drug poisoning accounted for the huge part of the poisoning, and most of them were suicidal. However, the cases of CO and mushroom poisoning were more frequent than what is reported in other studies. The study in 2013 concluded that poisoning phenomena accounted for the 7,61% of all the hospitalisation, however, in this study the percentage plummeted to 3,78%. We think that the establishment of the interior, primary, and secondary ICUs in our hospital was effective.

Keywords: Acute poisoning, Intensive Care Units.

Bir Üniversitede Çalışan Personelin Kolorektal Kansere Farkındalıkları ve Korkularını Etkileyen Faktörler

Factors Affecting Colorectal Cancer Awareness and Fears of Staff at a University

Emel GÜVEN¹

Mesiya AYDIN²

İlknur AYDIN AVCİ³

ÖZET

Amaç: Bu araştırma Karadeniz bölgesinde bir üniversitede çalışan personelin kolorektal kanser farkındalıklarını ve korkularını etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma Ekim-Kasım 2018 tarihleri arasında yürütülmüştür. Örneklem seçimine gidilmemiş olup, araştırmaya katılmaya gönüllü 50 yaş ve üzeri 51 personele ulaşılmıştır. Araştırmada veriler anket formu ve Kolorektal Kansere Korku Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS 20 programı ile değerlendirilmiştir ve T testi, Anova ve korelasyon veri analizinde kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan personelin yaş ortalaması 54,01±3,39, %62,7'si erkek, %86,3'ü evli, %47,1'i üniversite mezunu, %64,7'sinin geliri gidere denk, %33,3'ünün kronik hastalığı olduğu, %35,3'ünün kanser erken taraması yaptırdığı, %60,8'inin taramaların nerde yapıldığını bildiği bulunmuştur. Ailesinde kolorektal kanser tanısı alan personelin korku düzeyi daha yüksek saptanmıştır (p<0,05).

Sonuç: Araştırmada personelin kolorektal kanser korkularının yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla kanser erken tarama eğitim programı verilmeden önce korku düzeylerinin incelenmesi önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Farkındalık, kolorektal kanser, korku, personel.

Keywords: Awareness, colorectal cancer, fear, staff.

ABSTRACT

Aim: This study was carried out to determine the factors that affect the colorectal cancer awareness and fears of the staff working at a university in the Black Sea region.

Method: The research was conducted between October and November 2018. No sample selection was made and 51 personnel aged 50 and over who were willing to participate in the study were reached. Data were collected by using the questionnaire and Colorectal Cancer Horror Scale. The data were evaluated with SPSS 20 program and T test, Anova and correlation was used in data analysis.

¹Araş. Gör. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Halk Sağlığı Hemşireliği, emelguven85@hotmail.com

²Araş. Gör. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Halk Sağlığı Hemşireliği, mesiya235@gmail.com.

³ Profesör Doktor, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Halk Sağlığı Hemşireliği, ilknura@omu.edu.tr.

Results: The mean age of the personnel who participated in the study was $54,01 \pm 3,39$, 62,7% male, 86,3% married, 47,1% university graduate, 64,7% income equivalent, It was found that 33.3% had a chronic disease, 35.3% had an early cancer screening, and 60.8% had a history of screening. The fear level of the patients who were diagnosed with colorectal cancer in their family was higher ($p < 0,05$).

Conclusion: In the study, the fears of colorectal cancer were found to be high. Therefore, it may be recommended to examine the fear levels before the cancer screening program is given.

Keywords: Awareness, colorectal cancer, fear, staff.

Meme Kanserinde Anksiyete, Depresyon ve Hemşirelik Üzerine Bir Derleme

A Compilation on Anxiety, Depression and Nursing in Breast Cancer

Emel GÜVEN¹

Birsen ALTAY²

ÖZET

Dünya çapında kadınlarda teşhis edilen bütün yeni kanser vakalarının yaklaşık dörtte biri meme kanseridir. Türkiye’de tüm yaş gruplarındaki kadınlarda görülen kanser türleri içerisinde meme kanseri ilk sırada yer almaktadır. Meme kanseri, zorlu hastalık sürecinin yanında bireylerde psikolojik sorunlara da neden olabilmektedir. Kanser hastalarının tanı aşamasında, tetkik sonuçlarını beklerken, yeni bir tedavi öncesi, tedavi değişimi, belirti ve bulgunun ortaya çıkması, nüks görülmesi, hastalık çağrıştıran değişikliklerin hissedilmesi durumlarında anksiyete düzeyleri artmaktadır. Anksiyete gibi depresyon da meme kanseri tanısında diğer yaygın bir tepkidir. Kanser depresyon ile ilişkili tıbbi durumlar arasındadır ve bazı kemoterapötik ilaçlar depresyona neden olan ilaçlar arasındadır. Kansere uyum güçlüğü ve çaresizlik algısı depresyon gelişiminde en önemli unsurlardır. Hemşireler meme kanserli kadınlar için sadece fiziksel olarak bakım sağlamada değil aynı zamanda psikolojik konularda da destek sağlamada büyük rolleri vardır. Bu çalışmanın amacı, meme kanserinde anksiyete, depresyon ve hemşirelik üzerine yapılan çalışmaları inceleyerek, hemşirelere bu konuda farkındalık ve bakış açısı oluşturmaktır.

Anahtar kelimeler: Anksiyete, depresyon, hemşirelik, meme kanseri.

Keywords: Anxiety, breast cancer, depression, nursing.

ABSTRACT

Nearly a quarter of all new cancer cases diagnosed in women worldwide are breast cancer. Types of cancer in breast cancer among women of all age groups in Turkey ranks first. Breast cancer can cause psychological problems in individuals as well as the difficult disease process. The level of anxiety increases in the diagnosis stage of cancer patients, while waiting for the results of the examination, before new treatment, change of treatment, the appearance of signs and symptoms, recurrence, and the feeling of evoking changes. Anxiety as well as depression is another common reaction in the diagnosis of breast cancer. Cancer is one of the medical conditions associated with depression and some chemotherapeutic drugs are among the drugs that cause depression. The difficulty in adapting to cancer and the perception of helplessness are the most important factors in the development of depression. Nurses have a large role in providing support not only in physical care for women with breast cancer but also in psychological issues. The aim of this study is to examine the studies on anxiety, depression and nursing in breast cancer and to create awareness and point of view about nurses.

Keywords: Anxiety, breast cancer, depression, nursing.

¹Araştırma Görevlisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Halk Sağlığı Hemşireliği, emelguven85@hotmail.com

²Doçent Doktor, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Halk Sağlığı Hemşireliği, baltay@omu.edu.tr

Birinci Basamakta Yenidoğan Fizik Muayenesinin Önemi-Olgu Sunumu

The Importance of Newborn Physical Examination in Primary Care- Case Report

Gamze Gülsüm KILIÇLI¹

ÖZET

Giriş: Yenidoğan; zor doğum, makat geliş, iri bebek, travayın iyi yönetilememesi gibi nedenlerle travmaya maruz kalabilir. Makrozomik bebeklerde sıklıkla unilateral klavikula kırıkları görülmektedir.

Olgu sunumu: Gebeliğinin 7. Ayından itibaren başka bölgeden aile sağlığı merkezimize gelerek izlediğimiz gebe ile yapılan görüşmelerde karşılıklı bilgi alışverişlerimiz olmuş ve oluşabilecek komplikasyonlarla ilgili konuşulmuştur. Bebek 3200 kg, 48 cm boy ve 32 cm baş çevresi ile vajinal doğum ile doğmuştur. Yapılan fizik muayenede bebeğin sakın yatarken başı desteklenerek hafif kaldırıldı. Destek birden çekildiğinde ya da ani ses uyarısında kollarının ve el parmaklarının açılıp yeniden gövdede birleştirilmesine yani moro refleksine bakıldı (ürkme, sıçrama, sarılmaya benzeyen bir hareket). Ve sağ tarafı negatifti. Sağ taraf omuz hareketleri kısıtlıydı. Sağ clavícula kemiğinde şişlik gözleniyordu. Clavícula kırığının vajinal doğum komplikasyonlarından olduğu sık görüldüğü uygun tedavi şartları ile düzelebileceği anlatılarak lohusa rahatlatıldı. Uzman hekim tarafından yapılan önerilere uyan aile bu komplikasyonu sorunsuz geçirdi.

Sonuç: Doğumdan hemen sonra mümkün olan en kısa sürede annenin bebeğini emzirmesi sağlanmalıdır. Doğum sonu normal doğumun tahmin edilemeyen ve kaçınılamayan sık bir komplikasyonu olarak görülen clavícula kırığı bebeğin anneyi emme durumunda ağrıya neden olabilecektir.

Anahtar kelimeler: clavícula kırığı, birinci basamak , hemşirelik bakımı

ABSTRACT

Introduction: Newborn; to be subjected to trauma due to difficult birth, breech development, big baby, good management of labor. In macrosomic infants, unilateral clavicle fractures are seen.

Case Report: From the 7th month of gestation, we have been informed about the interviews with the pregnant woman we have followed by centralizing the family country from another region. The baby was born by vaginal birth with a head circumference of 3200 kg, 48 cm male and 32 cm. On the structured physical examination, the head of the baby's residents was supported and slightly removed. Moro reflexes were observed (a movement similar to creeping, jumping, wrapping). And the right side was negative. Right side shoulder movements were limited. Swelling was observed in the right clavicle.

¹ Sağlık Bakanlığı Hemşire, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Halk Sağlığı Hemşireliği Yüksek Lisans Öğrencisi, gamzegulsum.93@gmail.com

The clavicle fracture was relieved by appropriate treatment conditions where one of the complications of vaginal delivery was common, and the lohusa was relieved. The family that fits the recommendations made by the specialist physician has spent about this complication.

Result: The mother should be able to breastfeed her baby as soon as possible after delivery. Clavicle fracture, seen as an unpredictable and inevitable complication of postpartum normal birth, may cause pain in the case of sucking the mother.

Key Words: clavicle fracture, primary care, nursing care

Afetlerde Halk Sağlığı Hemşireliği

Public Health Nursing in Disaster

Özge ÖZ YILDIRIM¹

ÖZET

Afet, bir topluluğun veya toplumun işleyişini ciddi biçimde bozan, topluluğun veya toplumun kendi kaynaklarını kullanarak baş etme yeteneğini aşan beşeri, maddi, ekonomik veya çevresel kayıplara neden olan ani bir olaydır. Afetler, doğal ve doğal olmayan olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Afet yönetimi ise önleme (veya hafifletme), hazırlıklı olma, yanıt verme ve iyileşme olmak üzere dört aşamadan oluşur. Halk sağlığı hemşireleri, halk sağlığı profesyonelleri olarak hem afete hazırlık hem de yanıt vermede önemli bir role sahiptir. Halk sağlığı hemşireleri, afet hemşireliği uygulamaları ile ilişkili bilimsel ve mesleki bilgileri kullanma, diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak afet hazırlığı yapma, afet anında bakım verme ve afet sonrası rehabilitasyon hizmetlerini sürdürme gibi görevlere sahiptirler. Günümüzde savaşlar gibi insanlar tarafından oluşturulan doğal olmayan afetler toplum sağlığını oldukça etkilemektedir. Bu derleme makale ile afetler ve afetlerde halk sağlığı hemşirelerinin görevlerini tanımlamak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afet, hemşirelik, hemşirelik yaklaşımı

ABSTRACT

Disaster is a sudden event that seriously disrupts the functioning of a community or society, causing human, material, economic or environmental losses that exceed the ability of the community or society to cope with its own resources. Disasters are divided into natural and non-natural. Disaster management consists of four stages: prevention (or mitigation), preparedness, response and recovery. Public health nurses play an important role in both disaster preparedness and response as public health professionals. Public health nurses have duties such as using scientific and professional knowledge related to disaster nursing practices, disaster preparedness by cooperating with other organizations, providing care at the time of disaster and continuing rehabilitation services after disaster. Non-natural disasters created by human beings, such as wars, have a great impact on public health at nowadays. This review article aims to describe the duties of public health nurses in disasters and disasters.

Key words: disaster, nursing, nursing approach

---

¹ Arş.Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, ozge.oz@omu.edu.tr

Amasya Kentinin Kültürel Değerlerinin Planlanması

Planning of Cultural Values of Amasya City

Sultan Sevinç KURT KONAKOĞLU¹

Banu Çiçek KURDOĞLU²

Elif BAYRAMOĞLU³

ÖZET

Kentlerde bireyler arasındaki ilişki ve normları belirleyen kültürel değerler, genel olarak toplum hayatının nasıl olması gerektiğini ortaya koymakta ve kentlerin planlanmasına katkıda bulunmaktadır. Çalışma alanı olarak tarihi kent dokusu, Yeşilırmak Nehri kıyısına bitişik nizamda dizilmiş geleneksel Osmanlı Evi örnekleri, Yeşilırmak Nehri ve Vadisi, zengin mutfak kültürü, efsaneleri gibi doğal ve kültürel değerlere sahip Amasya kent merkezi seçilmiştir. Kent, 8500 yıllık tarihi boyunca Hitit, Frig, Kimmer, İskit, Lidya, Pers, Helenistik, Pontus, Roma, Bizans, Danişment, Selçuklu, İlhanlı ve Osmanlı dönemleri başta olmak üzere 17 medeniyete ev sahipliği yaptığından dolayı kentin kültürel değer çeşitliliği fazladır. Çalışmanın amacı; Amasya kent merkezinde yer alan kültürel değerleri belirleyerek bu noktalar arasında yaya, bisiklet, engelli kullanımına olanaklı, birbiri ile ilişkili koridorların planlamasını yapmaktır. Çalışmada CBS araç olarak kullanılarak, koridorların planlaması yapılmış ve planlanan koridorları gösteren sonuç haritası oluşturulmuştur. Böylelikle, kültürel değerlerin kente ve kent turizmine katkıları irdelenerek kente gelen kişilere kültürel değerleri tanıtmaya fırsatı sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Değerler, Koridor Planlama, Amasya,

ABSTRACT

The cultural values that determine the relationship between individuals and the norms in cities reveal how society life should be in general and contribute to the planning of cities. The city of Amasya has been chosen as the study area with its natural and cultural values such as the historical city texture, traditional Ottoman House examples, Yeşilırmak River and Valley, rich cuisine culture and legends. The city is home to 17 civilizations, including Hittite, Phrygian, Cimmerian, Scythian, Lydian, Persian, Hellenistic-Pontus, Roman, Byzantine, Danishmend, Seljuk, İlhanlı and Ottoman periods. The aim of the study to determine the cultural values in Amasya city center and to make planning the interconnected corridors between these points pedestrian, bicycle and possible use of the disabled. In the study using GIS as a tool of planning the corridor and made map showing the planned results corridors have been created. In this way, the contribution of cultural values to the city and city tourism was discussed and the opportunity to introduce cultural values to the people who came to the city was presented.

Keywords: Cultural Values, Corridor Planning, Amasya

¹Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı Bölümü, sultansevinckurt@gmail.com

²Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, banukurdoglu@gmail.com

³Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, elifsol@hotmail.com

Peyzaj Bileşenlerinin Trabzon Orta Mahalle Örneğinde İrdelenmesi

Evaluation of Landscape Components in the Case of Trabzon Orta Mahalle

Sultan Sevinç KURT KONAKOĞLU¹

Banu Çiçek KURDOĞLU²

Elif BAYRAMOĞLU³

ÖZET

Günümüz kentlerinde nüfus artışı, yanlış alan kullanım kararları, yanlış yapılaşma kararları paralelinde kimlik ve okunabilirlik konusunda büyük problemler yaşanmaktadır. Yaşayanlarına geçmiş günümüz ve gelecek arasında bağlantı kurdurabilen hafızalı kentler konusu önemle üzerinde durulan bir kentsel tasarım yaklaşımı olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışma alanı olarak Trabzon ili Akçaabat ilçesinde büyük bir bölümü 1988 yılında kentsel sit alanı olarak ilan edilen Orta Mahalle seçilmiştir. Çalışmanın amacı; Orta Mahalledeki mevcut kullanım durumunu ve yapılması gerekenleri abiyotik, biyotik ve kültürel peyzaj bileşenleri ile ilişkilendirerek ortaya koymaktır. Çalışmada alana giden 6 uzman tarafından Orta Mahalle'deki abiyotik, biyotik ve kültürel peyzaj bileşenleri önceliklendirilmiştir. Alanın mevcutta abiyotik peyzaj bileşenlerinden topoğrafya ve bu topoğrafyanın sunduğu manzara etkisi ile manzarayı oluşturan peyzaj bileşenlerinin yarattığı etki; alanın biyotik peyzaj bileşenlerinden bitki örtüsü; kültürel peyzaj bileşenleri açısından da sokak dokusu, evler, merdivenler, evlerin duvarları ve kapılarının ön plana çıktığı görülmektedir. Çalışma alanı için bütüncül bir peyzaj planlama sürecinin izlenmesi gereği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Abiyotik-Biyotik ve Kültürel Peyzaj Bileşenleri, Peyzaj Planlama Süreci, Orta Mahalle, Trabzon.

ABSTRACT

In today's cities, there are big problems in terms of identity and readability in parallel with population growth, wrong area usage decisions and wrong construction decisions. It is an urban design approach that focuses on the importance of memory cities that can make a connection between their past and present and future. Orta Mahalle, located in Akcaabat district of Trabzon province, was chosen as the study area. A large part of Orta Mahalle was declared as an urban protected area in 1988. The aim of the study, to present the current usage situation in Orta Mahalle by associating with the abiotic, biotic and cultural landscape components. In the study, abiotic, biotic and cultural landscape components of Orta Mahalle were prioritized by 6 experts. The effect of the landscape components that make up the landscape with the topography of the field and the landscape effect of this topography; vegetation of

---

¹Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Kentsel Tasarım ve Peyzaj Mimarlığı Bölümü, sultansevinckurt@gmail.com

²Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, banukurdoglu@gmail.com

³Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, elifsol@hotmail.com

biotic landscape components; In terms of cultural landscape components, it is seen that street texture, houses, stairs, walls and doors of houses are at the forefront. The need to follow a holistic landscape planning process is emphasized for the study area.

Keywords: Abiotic, Biotic and Cultural Landscape Components, Landscape planning Process, Orta Mahalle, Trabzon.

Sağlık Turizmi Girişimciliğine Sağlanan Teşvik Uygulamalarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma: Kastamonu Örneği

A Research on Evaluation of Incentive Practices for Health Tourism Entrepreneurship: Kastamonu Case

Sedanur Keskin¹
Hüseyin PAMUKÇU²
Canan TANRISEVER³

ÖZET

Bu araştırmanın amacı sağlık turizmi açısından çok önemli kaynaklara sahip olan Kastamonu ilinin sağlık turizminde mevcut durumunu, girişimci teşviklerinin arttırılmasına yönelik destek sağlayan kurumların irdelenmesini ve geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunulmasını sağlamaktır. Araştırma da, durum analizleri için kullanılan SWOT analizi araştırma yöntemi kullanılmış olup, veri toplama aracı olarak içerik analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Bu araştırma kapsamında bir projede ya da bir ticari girişimde kurumun ve sürecin durumunu belirlemede stratejik bir teknik olarak kullanılan SWOT analizi ile Kastamonu ilinin sağlık turizmi girişimciliği için iç ve dış faktörlerinin belirlenmesiyle oluşturulan maddeler belirlenmiştir. Kastamonu ili sağlık turizmi girişimciliği açısından yapılan SWOT analizi sonuçlarına göre elde edilen veriler Kastamonu'da sağlık turizminin geliştirilmesi, turizm yatırımlarının artması, teşviklerin genel katkısının ölçülebilmeleri açısından ve ilin turizm politikalarının daha etkin oluşturulması bağlamında yatırım projelerine yönelik çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Turizmi, Girişimcilik, Teşvik, Kastamonu, SWOT Analizi

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the current condition in health tourism of the province, Kastamonu that have so important sources in terms of health tourism, to examine the organizations which provide support for increasing the incentive practices and to make an inference for the future. In the research, SWOT Analysis which is used for the case studies is utilized as a research method and the content analysis is fulfilled for the data collection technique. The items after internal and external factors are determined for health tourism intreprenurship of the province, Kastamonu have been constituted by SWOT Analysis used as a strategic technique to figure out the condition of the organization and the process in a project or in a trade intreprenurship on the scope of this research. According to the results of SWOT Analysis done for health tourism intreprenurship of the province,

¹Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği 4. Sınıf Öğrencisi, kseda724@gmail.com

²Dr. Öğr. Üye., Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği ABD, hpamukcu@kastamonu.edu.tr

³Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği ABD, ctanrisever@kastamonu.edu.tr

Kastamonu; the collected data offer that studies should be done for improving health tourism in Kastamonu, increasing the investments about tourism, measuring the general contribution of the incentives and constituting more effective tourism policies of the province.

Keywords: Health Tourism, Entrepreneurship, Incentive, Kastamonu, SWOT Analysis

Hasta-Hekim İlişkileri ve Hasta Hakları Açısından Aydınlatılmış Onam: Avrupa ve Osmanlı Tarihi

Informed Consent Regarding Patient-Doctor Relationship and Patient Rights: European and Ottoman History

Faruk TONGA¹

ÖZET

Hastaların hastalıkları hakkında bilgilendirilme ve onaylarının alınması, tarih boyunca sıkıntılı süreçlerden geçmiştir. Günümüzde Aydınlatılmış Onam veya Rıza Belgeleri; tıbbi tedavi öncesi hasta ve hekim arasında imzalanan bir belge olup, hastalığın seyri, tedavi seçenekleri, tedavi ve müdahalenin amacı ve olası riskleri içermektedir. Çalışmada aydınlatılmış onamın Avrupa ve Osmanlı tarihindeki gelişimini ve aradaki farkları değerlendirdik. Avrupa tarihine bakıldığında, hastaların hastalıkları ve tedaviler konusunda bilgi alma hakları 18. yüzyılda kabul edilmeye başlanmış, 19. yüzyılda hastalardan izin alınmaya başlanmış ve 20. yüzyılda yasal zemine oturmuştur. Osmanlı tarihine bakıldığında, İslam hukukunun da etkisiyle devletin kuruluşundan itibaren hastaların hastalıkları hakkında bilgilendirilmesi ve tedavide onaylarının alınması kabul edilmiş, bulabildiğimiz kadarıyla da 15. yüzyıldan itibaren hasta rızaları resmi kayıtlara geçirilmiştir. Hasta-hekim ilişkisinde, hastaların hakları ve onaylarının alınması farklı coğrafya ve kültürlerde farklı zamanlarda gelişmiş olmakla birlikte gelenen aşamalar benzer olmuştur.

Anahtar kelimeler: aydınlatılmış onam, Osmanlı Devleti, Avrupa, hasta hakları, rıza belgesi

ABSTRACT

Informing the patients about their diseases and getting their consents have endured a troubled process throughout history. Today, informed consent, a document signed between the patient and physician before a medical treatment, include the course of the disease, treatment options, the purpose of the treatment and intervention and the possible risks. In this study, we evaluated the evolution of the informed consent in European and Ottoman history and the differences between them. When we look at the European history, patients' right to be informed about their disease and treatment began to be accepted in the 18th century, granting permissions from patients began in 19th century and were placed on a legal ground in the 20th century. When we look at the Ottoman history, patients' right to be informed about their diseases and give consents was accepted from the beginning due to influence of Islamic law, and patients' consents have been recorded as early as 15th century according to our findings. In the patient-doctor relationship, the rights of the patients and getting their consents were developed at different times in different geographies and cultures, but the stages were similar.

Keywords: informed consent, Ottoman Empire, Europe, patient rights, consent form

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi Tıp Fakültesi Cerrahi Tıp Bilimleri, Beyin ve Sinir Cerrahisi, ftonga68@gmail.com

Mitokondriyal NADH Dehidrojenaz Geninde Tek Nükleotid Polimorfizmlerinin İn Silico Analizi

In Silico Analysis of Single Nucleotide Polymorphisms in Mitochondrial NADH Dehydrogenase Gene

İhsan Çetin¹

ÖZET

Considering the involvement of mitochondria-encoded NADH dehydrogenase 3 (ND3) gene polymorphism possibly be related to lithium response in bipolar disorder, it was aimed to predict the effects of nonsynonymous single nucleotide polymorphisms (nsSNPs) on structural and biochemical features of ND3.

Genomic data of ND3 gene were obtained from National Centre for Biotechnology Information database. It was evaluated that structural and biochemical impacts of nsSNPs on ND3 gene were retrieved from SNP database through computational prediction tools.

6 nsSNPs were predicted as possibly damaging, and 8 nsSNPs were predicted as probably damaging while 15(51.72%) nsSNPs were predicted as benign by PolyPhen-2 prediction. 15(51,72%) nsSNPs were predicted as deleterious, while 14(48,28%) nsSNPs were predicted as tolerated by SIFT analysis. In silico prediction of ND3 gene demonstrated that nsSNPs may be the cause of changes of biochemical, covalent and non-covalent bond formations possibly affecting protein role in crucial metabolic processes.

Keywords: Bipolar disorder, Mitochondrial Disorder, NADH Dehydrogenase 3, Polymorphism

ABSTRACT

Mitokondri NADH dehidrojenaz 3 (ND3) gen polimorfizminin bipolar bozukluktaki lityum yanıtıyla ilişkili olabileceği göz önünde bulundurularak, yanlış anlamlı tek nükleotid polimorfizmlerinin (nsSNPs) ND3'ün yapısal ve biyokimyasal özellikleri üzerindeki etkilerinin tahmin edilmesi amaçlanmıştır.

ND3 geninin genomik verileri, Ulusal Biyoteknoloji Bilgi Merkezi (NCBI)'nden alındı. ND3 geni üzerindeki nsSNPs'lerin yapısal ve biyokimyasal etkileri hesaplamalı tahmin araçlarıyla SNPs veritabanından elde edilerek değerlendirildi.

PolyPhen-2 sonuçlarına göre; 6 nsSNPs'nin olası zararlı olduğu; 8 nsSNPs'nin ise muhtemel zararlı olduğu tahmin edilirken, 15 (%51,72) nsSNPs'nin benign olarak sınıflandırıldığı bulundu. SIFT analiz sonuçlarına göre; 15 (%51,72) nsSNPs zararlı olarak sınıflandırılırken, 14 (%48,28) nsSNPs'nin nötr olarak sınıflandırıldığı belirlendi.

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, ih sancetini lim@gmail.com

ND3 geninin in siliko analizi, nsSNP'lerin kritik metabolik süreçlerde protein rolünü etkileyen biyokimyasal, kovalent ve kovalent olmayan bağ oluşumlarında değişikliklere neden olabileceğini gösterdi.

Anahtar Sözcükler: Bipolar bozukluk, Mitokondriyal bozukluk, NADH Dehidrojenaz 3, Polimorfizm

Neonatal Dönem Mitokondriyal DNA Mutasyonları: Sebepler ve Sonuçlar

Mitochondrial DNA Mutations in Neonatal Period: Causes and Consequences

İhsan Çetin¹

ÖZET

Mitochondrial DNA (mtDNA) is vulnerable compared to nuclear DNA to be mutated by reactive oxygen species. Genotoxic potential of maternal smoking can damage fetal mtDNA. However, the effects of mtDNA mutations have not been adequately elucidated in the neonatal period yet.

Southern Blot, considered to be a standard method, requires well defined quality controls, a large amount of samples, and time consuming applications. Recently, multiplex polymerase chain reaction has been used more frequently in determination of mtDNA mutations by researchers.

In literature, neonatal cardiomyopathy has been shown to be associated with mtDNA valine tRNA mutation. It has been reported that frequency of m.3243ANG was ~0.14% and frequency of m.1555ANG, associated with sensorineural hearing loss, was ~%0,2.

Considering that mtDNA mutations are associated with many diseases including neonatal sensorineural hearing loss and hypertrophic cardiomyopathy, detection of mtDNA mutations in neonatal period may provide significant advantages for timely treatment of mitochondrial-derived diseases.

Keywords: Neonatal Period, Mitochondrial DNA, Genotoxicity, Cardiomyopathy

ABSTRACT

Nükleer DNA'ya kıyasla savunmasız olan mitokondriyal DNA (mtDNA), reaktif oksijen türleri tarafından mutasyona uğratılabilir. Maternal sigara kullanımının genotoksik potansiyeli fetal mtDNA'ya zarar verebilir. Ancak, yenidoğan döneminde mtDNA mutasyonlarının etkileri henüz yeterince aydınlatılmamıştır.

Standart bir yöntem olarak kabul edilen Southern Blot, iyi tanımlanmış kalite kontrolleri, çok miktarda numuneyi ve zaman alıcı uygulamaları gerektirir. Son zamanlarda, multipleks polimeraz zincir reaksiyonu, araştırmacılar tarafından mtDNA mutasyonlarının belirlenmesinde daha sık kullanılmaktadır.

Literatürde, yenidoğan hipertrofik kardiyomyopatisinin mtDNA valin tRNA mutasyonu ile ilişkili olduğu gösterilmiştir. m.3243ANG sıklığının ~%0.14 ve sensorinöral işitme kaybı ile ilişkili m.1555ANG sıklığının ~%0,2 olduğu bildirilmiştir.

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, ih sancetinilim@gmail.com

MtDNA mutasyonlarının, neonatal sensorinöral işitme kaybı ve hipertrofik kardiyomiyopati gibi birçok hastalıkla ilişkili olduğu göz önüne alındığında, neonatal dönemde mtDNA mutasyonlarının saptanması, mitokondriyal kaynaklı hastalıkların zamanında tedavisi için önemli avantajlar sağlayabilir.

Anahtar Sözcükler: Yenidoğan Dönemi, Mitokondriyal DNA, Genotoksisite, Kardiyomiyopati

Adölesan Gebelikler ve Hemşirelik

Adolescent Pregnancies And Nursing

Dilek ÇELİK EREN¹

ÖZET

Olgunlaşma anlamına gelen adölesanı, DSÖ 10-19 yaşları arasındaki bireyler olarak kabul eder ve bilgi ve becerilerinin geliştiği, duygu ve ilişkilerin yönetilmesinin öğrenildiği bu yaş dönemini adölesan dönem diye nitelendirir. Bu dönemde sekonder seks karakterlerinin gelişmeye başladığı ve seksüel reproduktif özelliğin kazanıldığı bilinmektedir; erken evlenme ve gebelik oluşumu adölesanların karşılaşılabilecekleri en önemli sorunlardandır. Dünyadaki doğumların %11'ini, Türkiye'deki doğumların ise %5'ini adölesan gebeler gerçekleştirmektedir. Yapılan araştırmalara göre adölesan gebeliklerin nedenleri; sosyoekonomik düzey, düşük eğitim seviyesi, ırk, ilk menarş yaşı, aile yapısı, erken evlenme, seksüel ilişki sıklığı, cinsel istismar, ailede madde bağımlılığı, aile içi şiddet gibi durumlardır. Adölesan gebeliklerin yol açtığı risk faktörleri ise, abortus/küretaj, düşük doğum ağırlığı, preterm doğum eylemi, gebeliğe bağlı hipertansiyon/ preeklamsi, ölü doğum, anemi, konjenital anomali, müdahaleli doğum, HIV/ AIDS, yetersiz antenatal bakım, yetersiz kontrasepsiyon kullanımınıdır. Hemşireler, çeşitli eğitimler planlayıp gerçekleştirerek adölesan gebeliklerin önlenmesinde ve ev ziyaretleri ve yargılayıcı olmayan yaklaşımlarıyla meydana gelen gebeliğin tanınarak izleminde rol alabilirler.

Anahtar Kelimeler: Adölesan gebe, hemşirelik, adölesan gebeliklerin önlenmesi.

ABSTRACT

The adolescent, which means maturity, is regarded as an individual between the ages of 10-19 and describes this age as an adolescence period in which knowledge and skills develop, emotions and relationships are learned. It is known that during this period, sexon sex characters begin to develop and acquire sexual reproductive characteristics; early marriage and pregnancy formation are the most important problems that adolescents can encounter. The birth of the world 11% of births in Turkey is undertaking pregnant adolescents 5%. According to the researches carried out, the causes of adolescent pregnancies; socioeconomic level, low education level, race, first menarche age, family structure, early marriage, sexual relationship frequency, sexual abuse, family dependency, domestic violence. Risk factors caused by adolescent pregnancies are abortus / curettage, low birth weight, preterm delivery, pregnancy induced hypertension / preeclmia, stillbirth, anemia, congenital anomaly, intervention, HIV / AIDS, inadequate antenatal care, inadequate contraceptive use. Nurses can take part in the follow-up by identifying and implementing various trainings to prevent adolescent pregnancies and diagnose pregnancies that occur with home visits and non-judgmental approaches.

Keywords: Adolescent pregnant, nursing, prevention of adolescent pregnancies.

---

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Sağlık Çalışanlarının HIV/AIDS Hastaları Konusundaki Önyargı ve Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesi

Determination Of Prejudice And Knowledge Levels Of Health Personnel On HIV/AIDS Patients

Fatma KORKMAZ¹

Mesiya AYDIN²

İlknur AYDIN AVCİ³

ÖZET

Amaç: Bu araştırma Karadeniz bölgesinde bir devlet hastanesinde çalışan sağlık personelinin HIV/AIDS hastaları konusundaki ön yargı ve bilgi durumunu belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Metod: Araştırma Nisan-Mayıs 2018 tarihleri arasında yürütülmüştür. Örneklem seçimine gidilmemiş olup, araştırmaya katılmaya gönüllü 213 sağlık personeli çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmada veriler anket formu ile elde edilmiştir. Analizler SPSS 20.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdelik, ortalama, standart sapma kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan sağlık personelinin yaş ortalaması 37,2±0,5, %21,7'si erkek, %80,2'i evli, %64,2'si üniversite mezunu, %79,2'sinin hemşire olduğu ve %58,0'ının HIV/AIDS konusunda herhangi bir eğitim almadığı saptanmıştır. Araştırmaya katılanların %57,5'inin 'AIDS/HIV tedavisi olan bir hastalıktır' ifadesine evet cevabını verdiği saptanmıştır. Araştırmaya katılanların %65,6'sının 'AIDS/HIV'li birey ile aynı yemek malzemelerini kullanmak istemem' maddesine evet cevabını verdiği bulunmuştur.

Sonuç: Araştırmaya katılan sağlık personelinin bilgi düzeyinin eğitim düzeyleri ve HIV/AIDS hakkında eğitim alma durumundan etkilendiği eğitim seviyesi yüksel olanların ve konu hakkında eğitim alanların bilgi düzeyinin yüksek olduğu bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: AIDS, HIV, Önyargı.

Keywords: AIDS, HIV, Prejudice

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the prejudice and information status of health care workers working in a state hospital in the Black Sea region.

Materials and methods: The research was carried out between April and May 2018. Sample selection was not made in the study. The study was completed with 213 health care workers who accepted to participate in the study at the time of the study. The data were obtained with the questionnaire. Analyses

¹ Hemşire, Samsun Sağlık Bilimleri Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Enfeksiyon Hemşiresi, fatma.korkmaz8@sağlik.gov.tr

² Araştırma Görevlisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Halk Sağlığı Hemşireliği, mesiya235@gmail.com

³ Profesör Doktor, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik, Halk Sağlığı Hemşireliği, ilknura@omu.edu.tr

were evaluated with SPSS 20.0 package program. Percentages, mean and standard deviation were used in the evaluation of the data.

Results: The average age of the health care personnel in the study was 37.2 ± 0.5 , 21.7% male, 80.2% married, 64.2% university graduates, 79.2% nurses and 58.0% of them did not receive any training on HIV/AIDS. It was found that 57.5% of the respondents answered yes to the expression "AIDS/HIV treatment is a disease". It was found that 65.6% of the respondents answered yes to the article, "I don't want to use the same food ingredient as the person with AIDS/HIV".

Conclusion: It was found that the level of the health personnel involved in the study was influenced by the level of education and the level of education about HIV/AIDS.

Key words: AIDS, HIV, Prejudice

Kültüre Duyarlı Hemşirelik Bakımı

Cultural Sensitive Nursing Care

Birsen ALTAY¹

Tuba YILMAZ BULUT²

ÖZET

Kültür: Öğrenilmiş, nesilden nesile geçen değerler, inanışlar ve davranış örüntüleri ile bir grup insanın yaşam biçimidir. Kültürel değerler, insanların düşünmesine, faaliyet göstermesine ve karar vermesine anlam ve yön veren itici güçlerdir. Kültürel farklılıklar bireylerin yaşam biçimindeki farklılıkları gösterir. Kültürel bağlamların bilincinde olmak, DSÖ'nün çalışmalarında her zaman merkezi olmuştur. Toplumların, kültürel açıdan farklı grupların gereksinimlerine yanıt verecek sağlık bakımını düzenleyebilmeleri için, tüm sağlık ekibi üyelerinin gerekli bilgi ve beceriler kazandırılarak eğitilmeleri gerekmektedir. Hemşirenin verdiği bakımın ve yaptığı uygulamaların hasta açısından kültürel olarak güvenli olabilmesi için hemşire, hastanın kültürünü yakından tanımalıdır. Örneğin; ağrı değerlendirmesi yapıyorsa bu değerlendirmenin kültürel olarak güvenli olabilmesi için ağrının, hastanın kültürü içine nasıl deneyimlendiğinin ya da nasıl ifade edildiğinin bilinmesi önemlidir. Hemşirelerin kültürel bakımla ilgili yeterli sayıda Türkçe literatür bulunmamaktadır. Bu derlemenin amacı hemşirelerin kültüre duyarlı bakım verebilmeleri için literatür bilgisi oluşturmak, kültürel bakımla ilgili öneriler geliştirmek ve konu ile ilgili duyarlılıklarını artırmada katkıda bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür; duyarlılık; hemşirelik; bakım.

ABSTRACT

Culture: Learned is a way of life of a group of people with values, beliefs and behavior patterns passed from generation to generation. Cultural values are the driving forces that give meaning and direction to people's thinking, activity and decision making. Cultural differences show differences in the way people live. Being aware of the cultural contexts has always been central to the work of WHO. Toplumların, kültürel açıdan farklı grupların gereksinimlerine yanıt verecek sağlık bakımını düzenleyebilmeleri için, tüm sağlık ekibi üyelerinin gerekli bilgi ve beceriler kazandırılarak eğitilmeleri gerekmektedir. The nurse should be familiar with the patient's culture so that the nursing care and practices can be culturally safe for the patient. For example; It is important to know how the pain is experienced or expressed in the patient's culture so that this assessment can be culturally safe if it is doing pain assessment. There are not enough Turkish literature on nurses' cultural care. The purpose of this review is to create a knowledge of the literature in order to provide nurses with culturally sensitive care, to develop suggestions for cultural care and to contribute to their sensitivity to the subject.

Keywords: Culture; sensitive; nursing; caring.

¹ Doc. Dr.: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi baltay@omu.edu.tr

² Phd Student: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tuba_yilmaz1991@hotmail.com

Üniversite Öğrencilerinde Sigara İçme İle Beslenme Alışkanlıkları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Evaluation of Relationship between Smoking and Nutrition Habits in University Students

Birsen ALTAY¹
Hatice KARAKOÇ²

ÖZET

Amaç: Üniversitede okuyan ve öğrenci yurdunda kalan erkek öğrencilerin sigara içme durumu ile beslenme alışkanlıkları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu çalışma Şubat-Mart 2015 tarihleri arasında tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Evreni yurtda kalan erkek öğrenciler oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmeden evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiş ve Araştırmaya katılmayı kabul eden 250 erkek öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın verileri, 30 sorudan oluşan anket formu yardımıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde, sayı, yüzdelik, ki-kare, t testi, kullanılmıştır.

Bulgular: sigara içen bireylerin (%26.8) içmeyenlere (%6.7) göre daha zayıf oldukları belirlenmiştir. Sigara içenlerin içmeyenlere göre günlük sıvı tüketiminin daha az olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Sigara içmeyenlerin egzersiz yapma durumları sigara içenlere göre anlamlı olarak daha yüksektir. Sigara içenlerin günlük çay, kahve tüketimlerinin sigara içmeyenlere göre daha fazla olduğu bulunmuştur. Sigara içme durumu ile tüketilen besin grubu arasındaki ilişki istatistiksel anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuç: Sigara kullanımı beslenme ve gıda tüketimini olumsuz yönde etkilemektedir. Yeterli ve dengeli beslenmeyle ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: sigara; beslenme; öğrenci; BKİ

ABSTRACT

Objective: The study was conducted to evaluate the relationship between smoking status and eating habits of male students living in University.

Material-Method: This study was conducted as a descriptive study between February and March 2015. The universe created male students living in the country. It is aimed to reach the whole of the universe without going to the sampling selection. 250 male students who agreed to participate in the survey were included in the study. The data of the research were collected with the help of a questionnaire consisting of 30 questions. In the analysis of the data, number, percentage, chi-square test, were used.

Findings: Smokers (26.8%) were weaker than non-smokers (6.7%). It was found that smokers had less daily fluid consumption than nonsmokers ($p<0.05$). It was found that smokers had less daily fluid consumption than nonsmokers. Non-smokers have a significantly higher level of exercise than smokers. It is observed that daily tea and coffee consumption of smokers is higher than non-smokers

¹ Doc. Dr: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, baltay@hotmail.com

² Diyetisyen: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi hatice.krkc26@gmail.com

($p < 0.05$). The relationship between smoking status and the consumed food group was found to be statistically significant ($p < 0.05$).

Conclusion: Smoking has negative effects on nutrition and food consumption. Suggestions on adequate and balanced nutrition were made.

Keywords: Cigarette; nutrition; student; Body mass index

Yeni Medya ve Bireyselleştirilen Sağlık Söylemi: Facebook Örneği

New Media and Personalized Health Discourse: Facebook Case

Arzu KARASAÇ GEZEN¹

ÖZET

Sağlık sadece biyolojik süreçlerle açıklanabilecek bir olgu değildir. Sağlığı bu şekilde ele almak onun toplumsal, kültürel, ekonomik ve politik boyutlarını görmezden gelmeyi beraberinde getirmektedir. Sağlığa yönelik bütüncül bir bakış açısına sahip olabilmek için hem küresel, ekonomik ve politik gelişmelerin sağlık alanı üzerindeki etkilerini hem de toplumdaki güç/iktidar ilişkilerini ele almak gerekmektedir. Kapitalizmin, 1970'li yıllarda derinleşen krizine çözüm arayışları içerisinde şekillenen neoliberal politikalar, toplumsal hayatın pek çok alanında önemli değişimlere neden olmuştur. Sağlık da bu alanlardan birisidir. Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de sağlık alanında neoliberal politikaların uygulanması sağlığın tanımlanmasından sağlığın ticarileşmesine, sağlık hizmetlerinin finansmanından kullanımına kadar geniş bir eksendeki tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Yirminci yüzyılın son çeyreğinden itibaren neredeyse tüm dünyada sağlık tanımının yeni bir çerçevede yapılmaya başlandığı gözlenmektedir. Sağlığın, kısaca hastalığın olmayışı şeklinde ifade edilebilecek işlevsel tanımı yerini giderek sağlığın bireysel bir yöntem olarak tanımlanmasına bırakmış durumdadır. Yeni sağlık anlayışında, sağlıklı olmak da hasta olmak da bireyin sorumlulukları çerçevesinde ele alınmakta ve çözümler de yine bu çerçevede sunulmaktadır. Sağlık, yaşam tarzı -diyet yapmak, egzersiz yapmak, sigara içmemek, vb.- faktörleri ile yer değiştirmiş durumdadır. Bu yer değişiminin toplumsal kabulünde farklı tartışmaları içinde barındırmakla birlikte medyanın önemli bir rolü olduğu kabul edilmektedir. Günümüzde yaygın bir biçimde kullanılan yeni medya ortamları geleneksel medyadan farklı olarak kullanıcılarını sadece birer tüketici olmaktan çıkarmış ve onlara kendi içeriklerini üretebilecekleri, dolaşıma sokabilecekleri etkileşimli ortamlar sunmuştur. Yeni medyanın bu özellikleri gerek içeriklerin üretimini gerekse yayılımını kolaylaştırmaktadır. Bu çalışmanın amacı bir toplumsal paylaşım ağı olan Facebook'ta dolaşıma sokulan bireyselleştirilen sağlık söylemini analiz etmektir. Bu amaca yönelik olarak Facebook grup sayfalarında yer alan konuyla ilgili içerikler, nitel analiz yöntemi ile incelenmiştir. Çalışma, bireyselleştirilen sağlık söyleminin yeni medya ortamında kullanıcılar tarafından yeniden üretildiğini, dolaşıma sokulduğunu ve böylelikle yaygınlaşmasının kolaylaştırıldığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeni medya, neoliberal politikalar, bireyselleştirilen sağlık söylemi, facebook

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, Bolu/Türkiye, e-posta: arzukarasac@gmail.com

ABSTRACT

Health is not a phenomenon that can only be explained by biological processes. Treating health in this way ignores its social, cultural, economic and political aspects. In order to have a holistic view of health, it is necessary to address both the impacts of global, economic and political developments on health and power/rule relations in the society. The neoliberal policies shaped in the search for solutions to the deepening crisis of capitalism in 1970s have caused significant changes in many areas of social life. Health is also one of these areas. The implementation of neoliberal policies in the health sector in Turkey, as in other countries, has led to a wide range of discussions ranging from the definition of health, commercialization of healthcare to the financing and utilization of healthcare services. From the last quarter of the twentieth century, it is seen that the definition of health has been made in a new framework almost all over the world. The functional definition of health, which can be described as the absence of a disease, is gradually replaced by the definition of health as an individual method. According to the new concept of health, being healthy or sick is considered a responsibility of an individual and solutions are also offered within this framework. Health has been replaced by life style factors – dieting, exercising, smoking etc.- Although it involves various discussions, it is acknowledged that media plays an important role in the social acceptance of this replacement. Unlike traditional media, new media environments widely used nowadays do not consider their users just a consumer, providing them interactive settings where they can produce and circulate their own content. These features of the new media facilitate the production and dissemination of content. The aim of this study is to analyse the personalized health discourse circulated in the social network Facebook. For this purpose, the content related to the subject on Facebook group pages was examined by qualitative analysis method. The study showed that personalized health discourse was reproduced and circulated by the users through new media, thus facilitating its dissemination.

Key Words: New media, neoliberal policies, personalized health discourse, Facebook

Halk Hekimliğine Afyonkarahisarlı İsmail Hızal'ın Yaklaşımı

The Approach to Folk Medicine of İsmail Hızal

Necati BAŞDAĞ¹

ÖZET

Tıp, tarihin en eski meşgalelerinden biridir ve farklı coğrafyalarda - zamanlarda gelişerek toplumun ihtiyaçlarına cevap aramıştır. Tıp ilminin gelişim süreci Mezopotamya, Mısır, Yunan, Roma, İslam, Rönesans silsilesi şeklinde olup günümüze kadar ulaşmıştır.

Türkler, tıp tarihine önemli katkılarda bulunmuştur. Şamanlar, kamlar ve otacılar, hem ruh hem de bedenle ilgili hastalıkları tedavi etmeye gayret sarf etmiştir.

Anadolu, birçok uygarlığın beşiği olarak halk hekimliği ve ilaçları bakımından zengin bir coğrafyadır. Anadolu'da, bu ilaç ve yöntemler gerek rasyonel gerek dinsel- büyüsel olarak şeyh, okuyucu, ocaklı, hoca gibi sıfatlarla anılan şahıslar vasıtasıyla, bilhassa kırsal kesimdeki halk tarafından kullanılmıştır.

Afyonkarahisarlı gazeteci, araştırmacı ve yazar İsmail Hızal, halk hekimliğine sürekli ilgi göstermiş; tıp tarihi konusunda araştırmaları ile tanınan meşhur A. Süheyl Ünver'in yanında on bir yıl gönüllü olarak asistanlık yapmıştır.

Bu tebliğin amacı, mahalli bir yazarın Afyonkarahisar ve havalisinde yaygın halk hekimliğine yönelik çalışmalarını, yayınlarını, tarihi- sosyal ve akademik bakışla bilim dünyası ile paylaşmaktır.

Anahtar Kelimeler: Halk Hekimliği, İsmail Hızal, Afyonkarahisar, Sağlık, Kültür

ABSTRACT

Medicine is one of the oldest pastimes in history and medicine looked for the needs of society by developing in different geographies- times. The development process of medical science is in the form and range of Mesopotamia, Egypt, Greek, Roman and Islamic renaissance and it has reached today.

Turks made important contributions to the history of medicine. Shamans, Kamans and Healers (otacı) endeavored to treat both the soul and the body illness.

Anatolia, as the cradle of many civilizations, is a geography rich in folk medicine and medicine. These drugs and methods in Anatolia have been used rationally and religiously and magically by the people in rural areas , especially by the people referred to as hodja, sheikh, Okuyucu and Ocaklı.

Journalist researcher and writer Ismail Hızal from Afyonkarahisar showed constant interest in folk medicine and He volunteered as an assistant for 11 years alongside the famous A. Süheyl Ünver known for his research on the history of medicine.

The purpose of this paper is to share the works and publications of a local author on the popular folk medicine in and around afyonkarahisar with the world of science with historical, social and academic perspective.

Key words: Folk Medicine, Ismail Hızal, Afyonkaarhisar , Health, Culture

---

¹ Eğitimiçi, Araştırmacı, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, necatibasdag25@gmail.com

İnterdental Kortikotomi Destekli Diş Hareketi Uygulanmış Bir Hastada Sonuçların Sefalometrik Ve Üç Boyutlu Görüntüleme İle İncelenmesi: Vaka Raporu
Cephalometric And Three-Dimensional Imaging Assessments of The Outcomes In A Patient Underwent Interdental Corticotomy-Assisted Orthodontic Treatment: Case Report

Beyza Nur Ordu¹

Elçin Esenlik²

Yavuz Fındık³

ÖZET

Amaç: Bu vaka raporunun amacı 16 yaşındaki sınır bir vakaya uygulanan interdental kortikotomi destekli ortodontik tedavi sonuçlarının kraniyofasiyal sistem üzerine etkilerini incelemektir.

Yöntem: Mandibulada 11 mm çapraşıklık olan hastaya çekimsiz kortikotomi destekli ortodontik tedavi yapılması planlanmıştır. Mandibuler sağ ve sol kanin arasındaki bölgeye, interradiküler olarak vertikal kortikotomiler ile birlikte apikalde yer alan horizontal kortikotomi uygulanmıştır. Kortikotomi sahasına sığır kaynaklı kemik grefti ve trombositten zengin fibrin yerleştirilmiştir. Cerrahi sonrası ilk ay haftada bir ortodontik telleri kalınlaştırılmıştır. Üç boyutlu fotoğraflama (3DMD) ve sefalometrik radyografiler kortikotomi öncesi ve kortikotomiden 6 ay sonra elde edilmiş ve tedavi sonunda sefalometrik kayıtları tekrar toplanmıştır.

Sonuç: Sabit tedavi sonunda alt keser açılarında önemli miktarda artış gözlenmiştir. Yumuşak dokudaki etkileri değerlendirildiğinde, alt dudağın projeksiyonunun önemli miktarda arttığı izlenmiştir. Toplam 7 ay süren aktif sabit tedavi sonuçlarının, 1,5 yıllık takip sonrasında korunduğu tespit edilmiştir. Kortikotomi ile periodontal dokular korunmuş ve önemli miktarda keser protrüzyonu yapılabilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Hızlandırılmış ortodonti, Kortikotomi destekli ortodontik diş hareketi, 3dMD.

---

¹ Araştırma Görevlisi, Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı, beyza.ordu@gmail.com

² Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı, elcinesenlik@gmail.com

³ Doç. Dr. Yavuz Fındık, Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi A.D, Isparta, yavuzfindik32@hotmail.com

ABSTRACT

Objective: The aim of this case report was to assess the effects of interdental corticotomy-assisted orthodontic treatment on craniofacial system in a 16 year-old borderline case.

Method: Corticotomy assisted orthodontic treatment was planned for the patient with 11 mm crowding in the mandible. Interradicular vertical corticotomies combined with a horizontal corticotomy were performed through mandibular right and left canines area. Bovine-derived bone graft and platelet rich fibrin were placed at the corticotomy site. Orthodontic wires were changed weekly for the first month after surgery. Three-dimensional photography (3DMD) and cephalometric radiographs were obtained before corticotomy and 6 months after corticotomy and at the end of the treatment cephalometric recordings were collected again.

Conclusion: Significant increases in the lower incisor angles were observed at the end of the fixed orthodontic treatment. When the effects on soft tissue were evaluated, it was observed that the projection of the lower lip increased significantly. It has been determined that active orthodontic treatment was completed within 7 months and results were maintained at 1.5 years follow-up.

The periodontal tissues were preserved with this technique and a significant amount of incisor protusion was achieved safely.

Keywords: Accelerated orthodontics, Corticotomy assisted orthodontic tooth movement, 3dMD.

Post-Pubertal Dönemde Mandibuler Retrognatili Bir Hastada Aktivatör Apereyinin Etkileri: 2 Yıllık Takip

Effects of Activator Appliance in a Patient with Mandibular Retrognathia in Post-Pubertal Period: 2-Year Follow-Up

Esra YÜKSEL COŞKUN¹

Elçin ESENLİK²

ÖZET

Amaç: Bu vaka raporunda, Aktivatör tedavisi uygulanan mandibuler retrognatiye sahip ve gelişimin Postpubertal döneminde olan bir hastada, tedaviyle oluşan değişimlerin ve 2 yıllık takip sonrası durumun sefalometrik filmlerle değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Mandibular retrognatiye sahip 16 yaşındaki bir kız hastaya Aktivatör apareyi uygulandı. Aktivatör apareyinin mandibulayı öne doğru konumlandırmak için tek seferde aktivasyonu tercih edildi ve apareyinin posterior kısmının akrilik kalınlığı vertikal yönde yaklaşık 5-6 mm olarak belirlendi. Hastadan Aktivatör apareyi takılmadan önce, tedavi bitiminde ve 2 yıl sonrasında fotoğraf ve sefalometrik filmler elde edildi. Fasiyal konveksite açıları, mandibular protrüzyon, yüz yükseklikleri, maksillo-mandibular ve vertikal yön açıları sefalometrik olarak değerlendirildi. Tedavinin bitiminde; mandibular efektif uzunluğun arttığı, mandibulanın sagittal gelişiminin stimule edildiği ve maksillanın yatay yön büyümesinin sınırlandığı gözlemlendi. Mandibulada elde edilen değişimin 2 yıllık takipte korunduğu gözlemlendi.

Sonuç: Aktivatör apareyiyle Postpubertal büyüme-gelişim dönemindeki hastanın fonksiyonel ortopedik tedavisi başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Hastanın 2 yıllık takipte tedavi sonuçlarının stabil olduğu gözlemlendi.

Anahtar Sözcükler: Mandibular Retrognati, Post-Pubertal Dönem, Fonksiyonel ortopedik tedavi, Aktivatör apareyi.

ABSTRACT

Aim: In this case report, we aimed to present the results of Activator appliance treatment and 2 years of follow-up with cephalometric films in a patient with mandibular retrognathia in the postpubertal period.

Method: An Activator appliance was applied to an 16-year-old female patient with mandibular retrognathia. Activator appliance was used with one step advancement of the mandible, and the acrylic thickness of the posterior part of the appliance was determined to be approximately 5-6 mm in the vertical direction. Before

¹ Arş. Gör, Süleyman Demirel Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı, Isparta. esraayuksel.0506@gmail.com

² Doç. Dr, Akdeniz Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı, Antalya. elcinesenlik@gmail.com

the insertion of the activator appliance, photos and cephalometric films were obtained at the end of the treatment and 2 years later. Facial convexity angles, mandibular protrusion, facial heights, maxillo-mandibular and vertical angles were evaluated. At the end of the treatment; it was observed that the mandibular effective length increased, the sagittal development of the mandibula was stimulated and maxillary horizontal growth was restricted. It was observed that the changes in the mandibula were maintained after 2 years of follow-up.

Conclusion: Functional orthopedic treatment of the patient in Post-pubertal growth period was successfully performed. After 2 years of follow-up, the treatment results were stable.

Key Words: Mandibular Retrognathia, Post-pubertal Period, Functional orthopedic Treatment, Activator Appliance.

Hastane Yapılarında, Bağımsız Yaşlıların Yaşam Kalitesinin Arttırılması Üzerine Değerlendirme

Evaluation of Improving the Life Quality of the Elderly in Hospital Buildings

Gizem ÖZER BAŞ¹

Elif ÖZGEN²

ÖZET

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaşlı nüfusu artmaktadır, yalnızca Türkiye ele alındığında ise son beş yılda 65 yaş üstü yaşlı nüfusu yüzde yedi oranında arttığı görülmektedir. Yaş alan bireylerin sağlık standartlarının yanında çevresel yaşam kalitelerinin de artırılması; verimli ve etkin bir yaşlanma süreci geçirmelerini sağlamaktadır. Dünya sağlık örgütü 65 yaş üstü olarak kabul edilen yaşlı grubunu zindelik ve bedensel kuvvet olarak bağımlı yaşlı, yarı bağımlı yaşlı ve bağımsız yaşlı olarak üç grupta ele almaktadır. Bu çalışma kapsamında bağımsız yaşlı grubu olan dinç ve bedensel olarak bir engeli olmayan, kendi kendine yaşamını devam ettirmesine engel olacak kronik bir rahatsızlığı bulunmayan bağımsız yaşlı grubuna dahil bireyler ele alınmaktadır. Kısaca araştırma kapsamında kullanıcı grubu bağımsız yaşlı, mekanı ise; hastane yakın çevresi ve giriş alanları olarak belirlenmiştir. Çalışma yöntemi ise niteliksel olarak mantıksal tartışma yapılması ve örnek incelemesidir. Litaretür taraması yapılarak Ankara'da bulunan Hacettepe Üniversitesi Hastanesi Yetişkin Polikliniği yaklaşımı ve giriş alanı incelenmiştir. Yaşlı bireylerin hastaneleri kullanırken, yaşadıkları deneyimler hastane yapısına ilişkin bireyin tutumu üzerinde etkilidir. Yaşlılara ilişkin; kültürümüz onları bağımlı kılmak üzere biçimlenmiş olabilir. Bu durumun aksine bireysel olarak yapabilme kabiliyetlerinin devamı toplum ve kültür üzerinde değişikliklere yol açabilecek güçte olarak değerlendirilmektedir. Toplumumuzda Hastane yaklaşımı, girişi ve yönelendirmesinde zorluk yaşayan ve yaşamayan ileri yaştaki bireylerin büyük kısmı yanlarında destek olacak biri ile hasta ziyareti gerçekleştirmektedir. Bu durum hem mekânsal hem de organizasyon ve prosedürlerle ilişkilidir. Bağımsız yaşlı bireylerin erişiminin kolay olması sonucunda; bireyin özgüveninin artmasının yanında, hastane yoğunluğunun azalmasını sağlamakta ve iş yükünün azalmasına yardımcı olmaktadır. Sonuç olarak çalışma ile; hastane mekanlarının belirtilen öğeler kapsamında tasarlanması ve uygulanması üzerine önerilerde bulunmaktadır. Bağımsız yaşlılar için sağlık hizmetini daha kolay ve bir başkasına bağlı olmadan alabilme kabiliyetini artırmak ve bu yolla literatüre fayda sağlamak hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Hastane, Bağımsız Yaşlı, Yaşam Kalitesi, Sağlık Yapıları, Hastane Algısı.

¹ Öğr. Gör. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü, gizemozerbas@cbu.edu.tr

²Arş. Gör. Hacettepe Üniversitesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Ana Bilim Dalı, elifozgen@outlook.com, elif.ozgen@hacettepe.edu.tr.

ABSTRACT

As our country in the world has been increasing elderly population, only 65 years old when taken over the last five years Turkey has increased by seven percent of the elderly population. Improving the quality of life in addition to the health standards of the individuals taking the age; provides an efficient and effective aging process. The World Health Organization considers the elderly group, which is considered to be over 65 years old, in three groups as elderly; dependent, semi-dependent and independent. Within the scope of this study, individuals in the independent elderly group who are non-physically disabled, who do not have a chronic disability and which do not have a chronic disability, will be prevented. Briefly, within the scope of the research, the user group is independent; It is defined as the close vicinity and entrance areas of the hospital. The study method is a qualitative logical discussion and a sample study. The examination of the adult polyclinic's environmental approach and the entrance area of Hacettepe University Hospital in Ankara were investigated. Elderly individuals' experience when using hospitals is effective on the attitude of the individual about hospital structure. For the elderly; our culture may be formed to make them dependent. Contrary to this situation, the continuation of the individual's ability to do is considered to be strong enough to lead to changes in society and culture. In our society, the hospital approach, the patients who have difficulty in accessing and directing, and most of the elderly people who do not live, performs a patient visit with someone who will support them. This situation is both spatial and related to organization and procedures. As a result of easy access of independent elderly people; In addition to increasing the self-confidence of the individual, it helps to decrease the hospital density and helps to decrease the workload. As a result of the study; suggestions are made on the design and implementation of hospital spaces within the scope of specified items. It aims to increase the ability of the healthcare workers to be able to receive healthcare services easily and independently, and to benefit the literature in this way.

Keywords: Hospital, Independent Elderly, Life Quality, Healthcare Facility, Hospital Perception.

Hemşirelik Öğrencilerinin Kültürel Zekâ Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Assessment of Cultural Intelligence Levels of Nursing Students

Kadriye ÖZKOL KILINÇ¹

Muhammet ALTINDAŞ²

Havva ÖZTÜRK³

ÖZET

Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerinin kültürel zekâ düzeylerini değerlendirmek için yürütülmüştür. Veriler, bilgi formu ve Kültürel Zekâ Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Erkek öğrencilerin bilişsel kültürel zekâları; birinci sınıf, sağlık meslek lisesi mezunu, demokratik aileye sahip öğrencilerin üst bilişsel kültürel zekâları; Karadeniz Bölgesi dışında diğer bölgelerden gelen ve çalışan öğrencilerin motivasyonel kültürel zekâları; hemşirelik okumaktan memnun olan öğrencilerin davranışsal kültürel zekâları yüksektir. Annesinin eğitim düzeyi üniversite olan öğrencilerin toplam, ortaokul/lise olan öğrencilerin bilişsel kültürel zekâları yüksektir. Ayrıca kültürel zekâ ile ilgili eğitim/ders alan öğrencilerin toplam ve bilişsel kültürel zekâları; kendini kültürel olarak duyarlı bulan öğrencilerin toplam ve tüm alt boyutlarda kültürel zekâları yüksektir($p<0.05$).

Anahtar kelimeler: Hemşirelik, kültür, öğrenciler.

ABSTRACT

This study was undertaken to assess nursing students' cultural intelligence levels. The data were collected with information request form and Cultural Intelligence Scale. Male students' cognitive cultural intelligence was high; those students who were first year students, graduated from vocational health high schools and had democratic family demonstrated higher metacognitive cultural intelligence; those students who came from other geographical regions (not Black Sea Region) and worked showed higher motivational cultural intelligence and those students who were pleased with studying nursing had higher behavioral cultural intelligence. Students whose mothers' educational level was university degrees demonstrated higher total score whereas those whose mothers' educational level was secondary school/high school had higher scores in cognitive cultural intelligence. Besides, total and cognitive cultural intelligence scores of those students who received training/course about cultural intelligence were higher while cultural intelligence in total and all subdimensions of those who regarded themselves as culturally sensitive were higher($p<0.05$).

Key words: Nursing, culture, students.

¹Arş. Gör. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları ve Yönetim Anabilim Dalı, Trabzon/Türkiye, kadriyeozkol@gmail.com

² Öğrenci Hemşire Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Trabzon/Türkiye, mhmtaltindas61@gmail.com

³ Prof. Dr. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları ve Yönetim Anabilim Dalı, Trabzon/Türkiye, havvaoszturk@hotmail.com

Tıbbi Yönleriyle Divan Şiirinde Bal Ve Gül

Honey And Rose In Divan Poem With Medical Aspects

Mehmet GÜLER¹

ÖZET

Divan edebiyatı incelendiğinde insan ve topluma dair sayısız konuda malzemeye ulaşmak mümkündür. Bu durum Divan edebiyatının çok zengin bir muhtevaya sahip olduğunu açıkça göstermektedir. Bu zengin birikim içerisinde sağlık ve tıpla ilgili bilgilerin olmaması elbette mümkün değildir. Divan şairleri sağlık konusunda da pekçok eser kaleme almış ve tıbbi konuları sıklıkla şiirlerinde işlemişlerdir. (Amaç:) Bu çalışmada Divan şiirinin zengin birikimine dikkat çekmek, -özelde bal, gül ve bunlardan elde edilen maddelerden hareketle- Divan şiirinde bitkisel tedavi unsurlarının işlenişi üzerinde durmak amaçlanmaktadır. (Yöntem:) Makalede; Divan şairlerinin sağlık konusunu doğrudan şiir formunda ele aldıkları tıp kitapları, alegorik tarzda yazılmış mesneviler, sıhhatname başlıklı müstakil kasideler ve nazım şekli sınırlaması olmaksızın farklı yüzyıllara ait divanlar taranarak konuyla ilgili bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır. (Sonuç:) Farklı eserlerin incelenmesi neticesinde Divan şiirinde gül bitkisi ve bal gıdasının hangi tıbbi özellikleri ile ele alındıkları ortaya konulmuş. Ayrıca bu unsurların hangi durumlarda ve ne şekilde tedavi olarak kullanıldıkları hakkında bilgiler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Divan şiiri, tıp manzumeleri, bal, gül, tedavi, sağlık.

ABSTRACT

When the literature of Divan is examined, it is possible to reach material on countless subjects about humanity and society. This clearly shows that Divan literature has a very rich content. It is not possible, of course, that there is no information about health and medicine in this rich knowledge. Divan poets have also written many literary work on health and often used medical subjects in their poetry.

Objective: In this study, it is aimed to draw attention to the rich accumulation of Divan poetry -especially based on honey, rose and the substances obtained from them- and to emphasize the treatment of herbal treatment elements in Divan poetry.

Method: In the article; Divan poets' medical books- that directly address the subject of health in poetry form-, masnavis written in allegorical style, "Sıhhatname" titled autonomous eulogies and divans of different centuries (without divergence of verse form) were scanned and information about the subject was tried to be obtained.

Conclusion: As a result of examining different works, its revealed 'which medicinal properties of rose plant and honey have been discussed' in Divan poetry. Also, information is given about "in what cases and how" these element are used as treatment.

Key Words: Divan poem, medicine verses, honey, rose, treatment, health.

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı, e-posta: mehmet.guler@gop.edu.tr

Olağandışı Durumlarda Hemşirelik Risk Yaklaşımı: Sel ve Savaş Nursing Risk Approach in Extraordinary Situations: Flood and War

Esra Saraçoğlu¹

ÖZET

Dünyada sayı, çeşit ve etkileri değişen, milyonlarca insanı etkileyen olağandışı durumlar yaşanmaktadır. Doğal afetlerden olan seller, insan faktörüyle oluşan terörizm, silahlı çatışmalar beklenmedik ve aniden meydana gelmektedir.

Halk Sağlığı Hemşireliği' nin bir bölümü olarak bireylerin, toplumların ve kurumların afetin her aşamasında olabileceklere karşı hazır olmaları için Afet Hemşireliği alanı gelişmiştir. Florence Nightingale'den bu yana eleştirel düşünme, değerlendirme, iletişim kurma ve teknik beceriler gibi temel beceri sahibi olan hemşirelerin, kişilerin sağlık sorununu çözümlenme aşamasında, sistematik şekilde hemşirelik bakımını sunmayı sağlayan birbirini izleyen aşamaların oluşturduğu hemşirelik süreci bağlamında afetlere yaklaşması beklenir. Hemşirelerin iyi bir ekip üyesi, vaka yöneticisi, eğitmen, bakım verici, araştırmacı, yönetici olarak afetlerin tüm aşamalarında bu rollere ve yetkinliklerine uygun sorumluluk üstlenmesi beklenmektedir. Olağandışı durumlardan olan sel ve savaşı konu alan bu derleme yazısında hemşirelik risk yaklaşımları tartışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Sel, Savaş, Olağandışı durum, hemşirelik, afet hemşireliği

ABSTRACT

There are unusual situations affecting the millions of people in the world that vary in number, variety and effect. Natural disasters of floods, terrorism and armed conflicts with the human factor occur unexpectedly and suddenly.

As a part of Public Health Nursing, the field of Disaster Nursing has been developed so that individuals, societies and institutions can be ready for all stages of disaster.

Since Florence Nightingale, nurses who have basic skills such as critical thinking, evaluating, communicating and technical skills are expected to approach disasters in the context of the nursing process, which consists of successive stages, which provide systematic nursing care in the stage of analyzing the health problem of individuals. As a good team member, case manager, educator, caregiver, researcher and manager, nurses are expected to take responsibility in all stages of disasters in accordance with these roles and competencies. In this review article on the flood and war which is one of the unusual situations, nursing risk approaches will be discussed.

Key Words: Flood, War, Unusual condition, nursing, disaster nursing

---

¹ Uzman Hemşire, SBÜ Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Sağlıklı Kent Kavramı için Nüfus Kriterinin Önemi ve Etkileri

Importance and Impacts of Population Criteria for Healthy City Concept

Okan Murat DEDE¹

ÖZET

Günümüz itibarıyla uygarlık düzeyi, kentleşme ile beraber ölçülür bir düzeye gelmiştir. Bugün tüm dünyadaki 8 milyara yakın nüfusun yaklaşık 6 milyarı kentlerde yaşamaktadır. Günümüz itibarıyla, dünya üzerinde nüfusu 1 milyonu geçen 300'den fazla kent bulunmaktadır. Yirminci yüzyıl sonlarında artan çevresel kirlilik, yok olan doğal ortamlar, küresel iklim değişiklikleri gibi faktörlerden dolayı, sürdürülebilir bir gelişmenin gerekliliği ortaya koyularak bunun da çıkış noktasının kentler olduğu kabul edilmiştir. Sağlıklı kent kavramı da, bu dönemde ortaya çıkan bir kavramdır. Bu bağlamda Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 1987 yılında Sağlıklı Şehirler Projesini başlatmıştır. Her yıl dünya çapında çok sayıda şehir bu proje kapsamında sağlıklı şehirler ulusal ve uluslararası ağlarına üye olmaktadır. Kuşkusuz bir kenti oluşturan en önemli öge demografik ögedir. Herhangi bir kentin tüm ekonomik, sosyal ve fiziki şartları nüfus gelişimine göre değişmektedir. Tüm bu konulara kentte yaşayan toplumun sağlığı da dahildir. Bu çalışmanın konusu sağlıklı bir kent olabilmek için nüfus kriterinin önemini ve nüfus büyüklüğünün sağlıklı kent oluşumundaki etkilerini tartışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Sağlıklı Şehir, Sağlıklı Şehirler Projesi, Kent Sağlığı, Nüfus

ABSTRACT

At present, the level of civilization has been measured together with urbanization. Today, nearly 6 billion people out of total population of about 8 billion live in cities all around the world. There are more than 300 cities with a population of over 1 million. At the end of the twentieth century, due to the factors such as increasing environmental pollution, degradation of natural environments and global climate changes, the necessity of a sustainable development is accepted putting forward that the origin has to be the cities. The concept of "healthy city" is a concept that emerged in this period. In this context, the World Health Organization (WHO) launched the Healthy Cities Project in 1987. Every year, many cities around the world are included in the national and international networks of healthy cities under this project. Undoubtedly, the most important element that constitutes a city is the demographic factor. All economic, social and physical conditions of any city vary according to population change. Urban community health is also included into these subjects. The aim of this study is to discuss the importance of population criterion in order to be a healthy city and the effects of population size on healthy urban formation.

Keywords: City, Healthy City, Healthy Cities Project, Urban Health, Population

---

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Amasya Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, okan.dede@amasya.edu.tr

Ankara Üniversitesinde Sigara Bağımlılığına Karşı Yapılan Çalışmalar

Works on Preventing Tobacco Addiction in Ankara University

Deniz ÇALIŞKAN¹

Hakan AKBULUT²

Hüseyin SARI³

Deniz BİLLUR⁴

Atila YILDIZ⁵

ÖZET

Ankara Üniversitesi, Sigara Savaş Grubu (SİSAG) koordinatörlüğünde üniversitemizde başta öğrencilerimiz olmak üzere, tüm çalışanlarımızın ve kurumumuzdan hizmet alan kişilerin sigaranın zararlı etkilerinden korunması ve sigara bağımlılığının önlenmesine yönelik çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. SİSAG, Ankara Üniversitesi'nin dumansız üniversite haline getirilmesi konusunda çaba göstermek isteyen gönüllü öğrenci, personel ve akademisyenlerin oluşturduğu bir gruptur. Üniversitemizdeki öğrencilere, başlangıçta tıp fakültesi daha sonra yaygınlaştırılarak diğer fakültelerimizdeki öğrencilere yönelik olarak sigara bağımlılığının tespit edilmesi, sigaraya başlamanın önlenmesi ve bağımlılığın tedavisine yönelik anket çalışmalarının ve farkındalık etkinlikleri düzenli olarak her yıl yapılmaktadır. Öğrencilerimizde sigaraya karşı duyarlılığı artırmaya yönelik paneller, öğrenci yurtlarında gerçekleştirilen interaktif konuşmalar ve konuyla ilgili afiş, broşür ve sosyal medya aracılığı ile çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmada Grubun kurulduğu 2006 yılından bu yana Ankara Üniversitesinde sigara bağımlılığına yönelik yapılan çalışmalar özetlenerek bu süreçte elde edilen deneyimler ve veriler paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sigarayla savaş, Sigarasız kampüs, Sigara farkındalılığı

ABSTRACT

There are various works conducted by the Ankara University Tobacco Free Campus Working Group (SİSAG) on preventing smoking and smoking addictive among the students, employees and the university's partners in Ankara University. The group is consist of volunteers including students, employers and academics to raise awareness about smoking and tobacco free campus. One of the routine work that our group does in a regular bases is performing surveys among the freshmen students,

¹Prof. Dr. Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, caliskan@medicine.ankara.edu.tr

²Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Onkoloji Anabilim Dalı, akbulut@medicine.ankara.edu.tr

³Prof. Dr. Ankara Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Fizik Mühendisliği Bölümü, hsari@eng.ankara.edu.tr

⁴Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri Anabilim Dalı, billur@medicine.ankara.edu.tr

⁵Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, ayildiz@science.ankara.edu.tr

especially for medical students in our university to estimate tobacco addiction, prevent smoking and raise awareness. Also some student activities are organized every year to raise awareness about smoking. Additional activities related to smoking such as panels, interactive talks in student dormitories as well as printed materials such as banners, brochure and other activities including social media are organized by the group. In this work, since the establishment of the group in 2006, the gained experience and studies on tobacco addiction among students in Ankara University will be shared.

Key Words: Tobacco free campus, Fight against smoking, Awareness about smoking

Göç Sürecinde Çocuk Olmak...
Risk Yaklaşımı ile Göçmen Çocuklara Hemşirelik Bakımı
Being a Child in the Process of Migration
Nursing Care for Migrant Children with Risk Approach

Mehmet KORKMAZ¹

ÖZET

Birçok zor koşulları barındıran göç süreci, sosyal, fizyolojik ve psikolojik olarak çocukları olumsuz yönde etkilemektedir. Bu yüzden göçmen çocuklar sağlık, eğitim, beslenme ve barınma haklarını yeterince kullanamamaktadır. Göç sürecini deneyimleyen çocuklarda, suça yönelme, şiddet uygulama, depresyon ve anksiyete başta olmak üzere gelişme geriliği, uyku ve yeme bozuklukları ve buna bağlı olarak obezite, özgüven eksikliği, okulda başarısızlık, sigara ve alkol bağımlılığı gibi riskli davranışlar, intihar, hiperaktivite gibi psikolojik ve davranışsal sorunlar görülmektedir.

Göçmen bireylere sağlık hizmetini sunulmasında aktif rol alan hemşireler göçün fiziksel, psikolojik, sosyal olumsuzluklarını deneyimlemiş göçmen çocuklara yardım etmede her zaman öncü pozisyonda olmalıdır ve çocuklara risk yaklaşımli hemşirelik bakımı sunmalıdır. Hemşireler göçmen çocuklara uygulayacakları bakımda risk yaklaşımli hemşirelik bakımı sürecini bu bakıma dahil etmelidirler.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Bakımı, Göçmen Çocuklar, Risk Yaklaşımı

ABSTRACT

The migration process, which has many difficult conditions, affects children negatively in terms of social, physiological and psychological. Therefore, immigrant children cannot use their rights to health, education, nutrition and housing adequately. Children experiencing the migration process, such as delinquency, violence, depression and anxiety, developmental disability, sleep and eating disorders, and consequently obesity, lack of self-confidence, failure in school, risky behaviors such as smoking and alcohol addiction, behavioral problems are observed. Nurses who take an active role in providing health services to immigrant individuals should always be in a leading position in helping migrant children who have experienced physical, psychological and social problems of migration. Nurse also should provide nursing care for children with risk approach. Nurses should include the nursing care with risk approach to nursing care process while providing care to immigrant children.

Keywords: Nursing Care, Immigrant Children, Risk Approach

---

¹ Arş.Gör. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Samsun Sağlık Yüksekokulu Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı Atakum/SAMSUN
korkmazmehmetmgrtn@gmail.com

Çevre Bilinci ve Duyarlılığı Edindirirmede Çocuk Kitaplarının İşlevi

The Function of Children's Books in Achieving Environmental Awareness and Sensitivity

Erkan Çer¹

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, çevre bilinci ve duyarlılığı edindirirmede çocuk kitaplarının işlevini ortaya koymaktır. Çocuk edebiyatının başat amaçlarından birisi, çocukların gelişme ve olgunlaşma süresinde insan, yaşam ve doğa sevgisi üzerine duyarlı ve bilinçli olmasına olanak tanımaktır. Bu yönüyle çocuk edebiyatı, bebeklik döneminden başlayarak çocukların gelişimsel düzeylerini önceleyen sanatsal nitelikli görsel ve dilsel uyaranlarla çocukların duygu ve düşünce dünyasını insan, yaşam ve doğa sevgisi üzerine devindirebilmelidir. Çocukların sanatçılar tarafından hazırlanmış nitelikli ve düzeye uygun çocuk edebiyatı yapıtlarından erken dönemden başlayarak etkili bir biçimde yararlanabilmeleri, onların insan, yaşam ve doğa sevgisi üzerine duyarlı ve bilinçli olmasına katkı sağlayabilir. Böyle bir çaba insan, yaşam ve doğa sevgisi üzerine duyarlı ve bilinçli olan bir toplumun oluşması açısından da önemlidir. Bütün bu yönleriyle bu çalışma, çocuğun eğitim sürecini tümleyen nitelikli bir uyaran olarak çocuk kitaplarının okuma kültürü sürecinde çevre bilinci ve duyarlılığı edindirirmede işlevlerini ortaya çıkarması bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar Sözcükler: Çevre Bilinci ve Duyarlılığı, Çocuk Edebiyatı, Çocuk Okur

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal the function of children's books in environmental awareness and sensitization. One of the primary aims of children's literature is to allow children to be sensitive and conscious about the love of human, life and nature in the period of development and maturation. From this point of view, children's literature should be able to adopt children's feelings of life and nature with the visual and linguistic stimuli that prioritize the developmental levels of children starting from infancy. Children's ability to use children's literary works appropriately prepared by artists from an early stage can contribute to their sensitivity to human, life and nature. Such an effort is important in terms of the formation of a society that is sensitive and conscious about the love of people, life and nature. As a qualified stimulus that completes the child's education process, it is important for children's books to reveal their functions in environmental awareness and sensitivity in the process of reading culture.

Key Words: Environmental Awareness and Sensitivity, Children's Literature, Children

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, erkan.cer@amasya.edu.tr

İlkokul Öğrencilerinin Çocuk Kitaplarıyla Edindikleri “Doğa” Kavramına İlişkin Algılarının İncelenmesi

An Investigation of the Perceptions of Primary School Student on the Concept of Nature in Children's Books

Erkan Çer¹

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin çocuk kitaplarıyla edindikleri “doğa” kavramına ilişkin algılarının incelenmesidir. Karma yöntem desenlerinden açıklayıcı sıralı desenin kullanıldığı bu araştırmanın çalışma grubunu Amasya Üniversitesi “Çocuk Kütüphanesi”ne gelen 27 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sürecinde öğrencilere, araştırmacı tarafından seçilen 30 kitap her hafta iki tane olmak üzere okutulmuştur. Araştırmanın verileri, çevresel algıya yönelik ölçek ile odak grup görüşmesiyle toplanmış ve bu veriler çoklu istatistiksel analizler ile içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin “doğa” kavramına ilişkin algılarının çocuk kitaplarına bağlı olarak değiştiği görülmüştür. Bu araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak sunulacak öneri ise, farklı sınıf düzeylerinde öğrencilerin “doğa” kavramına ilişkin algılarının çocuk kitaplarına bağlı olarak değişip değişmediği ile ilgili nicel ve nitel araştırmaların yapılmasıdır.

Anahtar Sözcükler: İlkokul Öğrencileri, Çocuk Kitapları, Doğa Kavramı

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the perceptions of primary school students about the concept of nature acquired by children's books. The study group of this research, in which the descriptive sequential pattern is used from mixed method designs, consisted of 27 students who came to Amasya University Children's Library. In the research process, 30 books selected by the researcher is taught to be two each week. The data of the study is collected by focus group interview with the scale for environmental perception and the data is analyzed by using multiple statistical analyzes and content analysis. As a result of the research, it is seen that the perceptions of the students about the concept of nature changed depending on the children's books. Based on the results of this research, the suggestion is to make quantitative and qualitative researches about whether the perceptions of the students about the concept of nature have changed according to children's books at different grade levels.

Key Words: Primary School Students, Children's Books, Nature Concept

---

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, erkan.cer@amasya.edu.tr

Vücut Ağırlığı Algısı ile Egzersiz Tercihleri Arasında İlişki Var mıdır?

Is There a Relationship Between Body Weight Perception and Exercise Preference?

Sema CAN¹

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, vücut ağırlığı algısı (VAA) ile egzersiz tercihi arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Metod: Çalışmaya fitness merkezine üye olan 148 kadın (yaş ort. 29,53±11,09 yıl) ve 100 erkek (yaş ort. 28,18±10,93 yıl) olmak üzere toplam 248 gönüllü katılmıştır. Bilgi formu hazırlanmış ve veriler kendi beyanlarına dayalı olarak elde edilmiştir. İstatiksel analiz olarak frekans, yüzde dağılımları ve ki kare analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Egzersiz tercihleri incelendiğinde, kadınlarda VAA ile “spinning” egzersizi arasında (p=0,01); erkeklerde ise, VAA ile “kuvvet” egzersizi arasında anlamlı ilişki bulunmuştur (p=0,01). Her iki cinsiyet için VAA ile egzersiz tercihi arasındaki ilişkiye bakıldığında kombine egzersizlerin daha çok tercih edildiği görülmektedir (p=.041). VAA ile egzersiz sıklığı ve egzersiz süresi arasında anlamlı ilişki olmadığı fakat bireylerin % 87,1 (n=216)'inin haftada 150 dk ve altında aktivite yaptığı görülmektedir.

Sonuç: Egzersiz tiplerine göre değişmekle beraber VAA ile egzersiz tercihinin her iki cinsiyette de farklılık gösterdiği söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Egzersiz, Fitness, Vücut ağırlığı algısı

ABSTRACT

Aim: In this study, it is aimed to investigate the relationship between body weight perception (BWP) and exercise preference.

Method: A total of 248 volunteers; of which 148 are women (mean age 29.53 ± 11.09 years) and 100 are men (mean age 28.18 ± 10.93 years) who are the members of a fitness center participated in the study. The information form was prepared and the data were obtained based on their statements. Frequency, percentage distributions and chi-square analysis were applied as statistical analysis.

Results: When the exercise preferences of the participants were analyzed, it was found that there was a significant relationship between the “spinning” exercise and BWP in women (p=0.01) and between BWP and the “strength” exercise in men (p=0.01). When relationship between BWP and exercise preference for both genders is considered, it is obvious that combined exercises are more preferred (p=.041). There was no significant relationship between BWP and the duration and frequency of exercise but 87.1% (n=216) of the individuals exercised for 150 minutes or less per week.

Conclusion: Depending on the type of exercise, it can be said that the choice of exercise with BWP differs in both genders.

Key words: Exercise, Fitness, Body weight perception,

¹ Dr. Öğr. Üyesi Hitit Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi. semacan@hitit.edu.tr.

Kültürlerarası Bakım ve Hemşirelik

Intercultural Care and Nursing

Tuğba SOLMAZ¹
Birsen ALTAY²

ÖZET

Kültür yazılı olmayan, nesilden nesile aktarılan, değerler, inançlar, tutum ve davranışlar, örf ve adetler olarak tanımlanmaktadır. İnsan varlığının bir boyutu olan kültür sosyal, etnik ve kişisel çeşitliliklerin nedenidir. Sağlık sistemi kültürün insana verdiği değeri göstermektedir.

Bakım, sadece hastalık ya da sağlıkla ilgili bir kavram değil, aynı zamanda kültüre bakışın da temel ögesidir. Toplumların giderek çok kültürlü yapıya dönüşmesi ve kültüre özgü yeterli bakımın verilmesi gerekliliği hemşireliği önemli derecede etkilemiştir. Kültürlerarası bakım 21.yüzyılda sağlık hizmet kurumlarında görevli hemşireler için mesleki ve ahlaki bir sorumluluk ve zorunluluk olarak kabul edilmektedir. Kültürlerarası bakımın amacı; kültürlerarası hemşirelik bilgisi geliştirmek, bu bilgiyi hemşirelik uygulamalarına katmak ve kültürlerarası kavram ve kuramları klinik uygulamalarla bütünleştirmek olmalıdır.

Bu amaç doğrultusunda; sağlık hizmet kurumlarında ve hemşire yetiştiren okullarda çok kültürlü yaklaşımla, kültürlerarası bakım açısından stratejiler, politikalar, eğitim programları geliştirilmeli ve yenilikler için gerekli düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültür, bakım, hemşirelik

ABSTRACT

Culture is defined as values, beliefs, attitudes and behaviours, manners and customs that are not written and transferred from generation to generation. Culture, which is a dimension of human being is a cause of social, ethnic, and personal diversities. Healthcare system reflects the value given to human by culture.

Care is not only a concept related to illness and health, but is also an essential element of viewing culture. Increasing transformation of societies to a multicultural structure and necessity of giving culture specific sufficient care have significantly affected nursery. Intercultural care is considered as a professional and ethical responsibility for nurses working in healthcare institutions in the 21st century. Intercultural care should aim to develop knowledge of intercultural nursery, to incorporate this knowledge in nursing practice, and to integrate intercultural concepts and theories with clinical practice.

In line with this objective; strategies, policies and educational programs should be developed and necessary regulations should be made for innovations in terms of intercultural care with a multicultural approach in healthcare institutions and schools raising nurses.

Keywords: Culture, care, nursing.

---

¹ Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi,

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Sağlıklı Yaşlanma ve Çevre

Healthy Aging and Environment

Birsen ALTAY¹
Tuğba SOLMAZ²

ÖZET

Yaşlılık dönemi, yaşamı bağımsız bir biçimde sürdürebilmek için yardıma ve desteğe ihtiyacın arttığı bir dönemdir. Yaşlılık döneminde ortaya çıkan yetersizlikler, yaşlıların hareket alanlarını ve sosyal ilişkilerini olduğu kadar etkileşimde oldukları çevrenin boyutunu da çeşitli düzeylerde sınırlandırmaktadır. Özellikle bağımsız hareket edebilme yönünde kısıtlılıkları bulunan bireyler sosyal, kültürel, ekonomik, politik, dini yaşama diğer insanlardan farklı olarak daha az katılım sağlamaktadırlar. Bu nedenle yaşlı bireyin sağlıklı yaşlanması için fiziksel, biyolojik ve sosyo-kültürel çevrenin yaşının özelleşen gereksinimlerine göre düzenlenmesi gerekmektedir.

Ülkemizde sağlıklı yaşlanmayı sağlayacak çevresel düzenlemelerin bu açıdan yeterli olmadığı görülmektedir. Sağlıklı yaşlanma ile çevre arasındaki bağın doğru biçimde kurulabilmesi için, konunun çevresel risklerden hareketle değil “yaşlılar için çevre sağlığı” yaklaşımı ile ele alınması bütüncül yaklaşımı sağlayacaktır. Bu anlamda yapılacak eylem planları çevrenin tüm bileşenlerine yaşlılık penceresinden bakılmasını sağlayacak ve bu konuda yenilikçi uygulamalar geliştirmeyi olanaklı kılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, sağlıklı yaşlanma, çevre

ABSTRACT

The old age, is a period in which the need for help and support increases in order to maintain life independently. Insufficiencies that emerge in this period limit range of motion and social relationship of elderly people as well as dimensions of the environment which they interact. Especially persons with restrictions to move independently provide less participation to social, cultural, economical, political, and religious life compared to other people. Therefore, physical, biological, and sociocultural environments should be organized according to specialized needs of elderly people in order to provide a healthy aging. Environmental regulations to provide healthy living seem insufficient in this regard in our country. Discussion of this issue not based on environmental risks, but with an approach of “environmental health for elderly” for correct establishment of the link between aging and environment will provide an integral approach. Actions plans in this sense would provide an insight to look for all components of the environment from an old age window, enabling development of innovative applications in this subject.

Keywords: Elderly, healthy aging, environment

---

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi,

² Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Kadınların Meme Kanseri Korkusu ve Erken Tanı Davranışları

Women's Fear of Breast Cancer and Early Diagnosis Behaviours

Ebru SADIÇ¹
Birsen ALTAY²

ÖZET

Amaç: Kadınların meme kanseri korkusu ve erken tanı davranışlarını literatür doğrultusunda inceleyerek literatüre katkı sağlamaktır. Meme kanseri, morbidite ve mortalite oranları bakımından kadınlar arasında çok görülen kanser türlerinden biri olup önemli bir halk sağlığı problemi olmaya devam etmektedir. Birincil ve ikincil korunma yöntemleri sayesinde meme kanseri insidansı ve mortalite oranlarının düşürülmesi hedeflenmelidir. Kadınların meme kanseri risk düzeylerinin belirlenmesi, birincil korumaya yönelik tedbirlerin alınmasına, ikincil korumaya yönelik etkili tarama yöntemlerinin uygulanmasıyla erken dönemde meme kanserinin teşhis edilmesi yönünden hayat kurtarıcı olabilir. Kadınların, meme kanseri erken tanı uygulamalarını yapmama sebepleri arasında; erken tanı uygulamalarına karşı ihmaller, unutkanlık, yeterli bilgiye sahip olamama, eğitim ve gelir seviyesinin düşük olması gibi birçok sebeplerin yanı sıra korku, meme kanserinin kendisinde çıkacağı ve meme kaybının korkusu kadınlarda erken tanı davranışlarını saptamada son derece önemli bir etkidir. **Sonuç:** Kadınların meme kanseri korkusu erken tanı davranışlarını olumlu ve olumsuz yönde etkilemektedir.

Anahtar kelimeler: Meme kanseri, Erken tanı, Meme kanseri korkusu

ABSTRACT

Objective: This paper aims at contributing to the literature by investigating the fear of breast cancer and early diagnosis of women in the literature. Breast cancer is one of the most common cancers among women in terms of morbidity and mortality rates and continues to be an important public health problem. Primary and secondary prevention methods should aim to reduce the incidence and mortality rates of breast cancer. Determination of breast cancer risk levels of women can be life-saving in terms of diagnosing breast cancer at an early stage by applying effective screening methods for secondary prevention and taking measures for primary prevention. The reasons why women do not perform breast cancer early diagnosis includes lack of knowledge and ignorance of early diagnosis methods, forgetfulness, low levels of education and income, fear of breast loss in women are very important factors in detecting early diagnosis behavior. **Conclusion:** Fear of breast cancer affects the early diagnosis behaviors positively and negatively.

Key words: Breast cancer, Early diagnosis, Breast cancer fear

¹ Uzman Hemşire, Tokat Erbaa Devlet Hastanesi, ebrubuyukkal@gmail.com

²Doç. Dr Ondokuzmayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, baltay@omu.edu.tr

İbrahim Tennuri’de Mesleki Eğitim Bağlamında Geleneksel Tıp

İbrahim Tennûrî’s Traditional Medicine in terms of Vocational Education

Mustafa KILINÇ¹

ÖZET

Bu çalışma tarama modeliyle tıp alanında kendini yetiştiren ve geleneksel tıpla ismi özdeşleşen İbrahim Tennuri’nin tıp alanında uygulamalarını gün yüzüne çıkarmayı amaçlayan betimsel bir çalışmadır. İbrahim Tennuri’nin doğum tarihi bilinmemekle beraber bazı kaynaklar İbrahim Tennuri’nin Amasya’da, bazı kaynaklar da Sivas’ta doğduğunu vurgulamaktadır. Tennuri aynı zamanda Kayseri’de uzun süre yaşadığı için Kayserili olarak bilinmektedir. Tennuri, ilim, hikmet ve tasavvuf adamıdır. Hekim Tennuri 1482 yılında vefat etmiştir (Keskin, 2001: 39). İbrahim Tennuri’nin geleneksel tıp alanında topluma hizmetleri yaşadığı dönemin özelliklerini de izah eder niteliktedir. Tennuri’ni yaşadığı dönemde Osmanlı’da üç çeşit tıp eğitim uygulaması mevcuttu. Bunlardan ilki usta çırak ilişkisi esasında hekimin muayenesinde gerçekleşirken bir diğer farklı tıp eğitimi medreselerde olurken üçüncü tür tıp eğitimi de Darüşşifalarda gerçekleşmiştir (Çobanoğlu, Tunçay, 2008: 106). Bu bağlamda İbrahim Tennuri geleneksel tıp uygulamalarıyla kabızlık ve romatizmalı hastalıklara şifa dağıtmıştır

Anahtar Kelimeler: İbrahim Tennuri, Geleneksel Tıp, Mesleki Eğitim

ABSTRACT

This study was to reveal the medicinal practices of İbrahim Tennûrî who mastered on medicine and is known for traditional medicinal practices. This study adopted a screening research model and is a descriptive one. Even though it isn’t known for sure when İbrahim Tennûrî was born, some resources cite his birthplace as Amasya, while others state that he was born in Sivas. He is also credited with living in Kayseri since he lived in this city for longer periods. Tennûrî was a scientist and a Sufi person with aphorism. Doctor Tennûrî died in 1482 (Keskin, 2001: 39). What makes him special for medicine field is that he represents not only traditional medicinal practices during his period but also the characteristics of the his era. There were three medicinal education means during his period. The first one was mentor system employed while the patient was being examined by the expert and the apprentice was observing the practices. The second one was medicine education provided in madrasah. The last one was medicine education presented in Darüşşifa Institutions (Çobanoğlu, Tunçay, 2008: 106). In this sense, İbrahim Tennûrî was noted for treatments on constipation and rheumatological diseases through traditional practices. Several implications and recommendations are discussed.

Keywords: İbrahim Tennuri, Traditional Medicine, Vocational Education

¹Dr. Öğretim Üyesi, Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, mustafa.kilinc@amasya.edu.tr

Sağlık Kurumları Yönetiminde Değişen Kurum Kültürü Ve İmajına Yönelik Stratejilerin Kurumsal Etkilerinin Değerlendirilmesi An Evaluation of Institutional Effects of Strategies towards Changing Organizational Culture and Image in Management of Health Organizations

M.Reha ÖZDER¹

ÖZET

Sağlık hizmetlerinin kendine özgü özelliklerinden dolayı diğer işletmeler ile kimi zaman benzer kimi zamanda farklı kurum kültürü yapıları görülmektedir. Hizmet , üretim ,sunum sistemleri ve süreçleri açısından farklı bir yere sahip olan sağlık kurumları ,sağlık hizmetlerinin ayırt edici özelliklerine rağmen değişen koşullara uyum sağlamanın yanı sıra mevcut kurumsal kültüründe ve kurumsal imajının değişiminde farklı stratejiler kullanmak durumunda kalmaktadırlar. Sağlık kurumlarının uzun ömürlü ve verimli kılınması konusunda sonu gelmeyecek çabaların üç önemli değişimsel unsurunun değerlendirilmesinin yapıldığı çalışmada bu unsurları şu şekilde sıralamak mümkündür: Kurum kültürü ,kurumsal imaj ve kimi zaman bu kavramlara koşut kimi zamanda farklı bir olgu olan,strateji.Strateji sağlık kurumlarının hedeflerine dair yol almalarını sağlayan resmi bir mantıksal çerçeve sunarak ,çalışanların bu hedef doğrultusunda birleşmelerini sağlar.Kültür,değer ,hedef ve inançlar doğrultusunda bunların ifade edilerek ortak kabuller ve grup normları üzerinden çalışmalarını yönlendirir.Kurum imajı kavramı ise ;kurumun ne yaptığı ve ne yapmadığı ile ilgilidir. Kurumu oluşturan tüm davranışsal öğeleri kapsamaktadır ve hedef kitleler tarafından algılanan bir yapıyı ifade eder. Bu çalışmada sağlık kurumları yönetiminin değişimsel unsurlarını teşkil eden ve yaşamsal öneme sahip bu unsurların kurumsal etkileri incelenmektedir. Değişimsel unsurların günümüzün rekabet ortamındaki en önemlim faktörü sağlık kurumunun geleceği ve verimliliği üzerine olan etkilerinin olmasıdır. Bu bağlamda çalışmanın sağlık kurumları için değişimin dinamik yapısı içerisinde kurum kültürü ve imajına model olması konusunda olumlu katkılarının olacağı ümit edilmektedir.

Anahtar kelimeler:Sağlık Kurumları ,strateji,kurum kültürü,kurum imajı

ABSTRACT

Due to distinctive characteristics of health services, it is possible to observe some similar organizational culture patterns as well as different ones. Health organizations that have a unique position in terms of health service delivery systems and processes need to adapt themselves into new circumstances despite the distinctive nature of health services, and are supposed to employ several

---

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Bölümü,
reha.ozder@amasya.edu.tr

strategies to change existing organizational culture and image according to new developments. This study dwells on three significant issues among the endless efforts to make health organizations effective and long-lasting: Organizational culture, organizational image and strategy. Strategy enables organizations to unite members of the organization in pursuit of organizational objectives, providing an official framework for health organizations so that they can go further systematically. Culture paves the way efforts to build common objectives and group norms in accordance with values, targets and beliefs of the organization. Organizational image, on the other hand, is related to what an organization can do or not do, encompasses all behavioral patterns observed in an organization, and refers to target group's impressions. This study has sought to investigate into institutional effects of these fundamental concepts that refer to changing issues in management of health organizations. The most important sides of these changing circumstances in management of health organizations are that they are expected to impact on the effectiveness and the future of health services. In this sense, this study has some implications in terms of providing a model and a guide on organizational culture and image in the dynamic structures of health organizations.

Keywords: Health Organizations, Organizational Culture, Strategy, Organizational Image

Hemşirelik Öğrencilerinin Göç ve Göçmen Olgusuna Yönelik Algılarının Değerlendirilmesi

Evaluation of Nursing Students' Perceptions of Migration and Immigrant Phenomenon

Mehmet KORKMAZ¹

ÖZET

Bireylerin yaşamında birçok değişimlere yol açan göç olayı bir yaşam ünitesinden bir diğerine yerleşmek olarak kavramlaştırılmıştır. Göç süreci birçok riskleri barındırmaktadır. Bu risklerden en önemlisi de sağlık riskleridir. Sağlık hizmetlerinin sunumunda önemli bir rolü olan hemşireler göçmen bireylere sağlık hizmeti sunarken göçün barındırdığı risklerin farkında olmalı ve göçmen bireylere yönelik müdahalede bulunurken bu riskleri göz önünde bulundurmalıdır. Bu araştırmada geleceğin hemşireleri olan hemşirelik öğrencilerinin göç ve göçmen olgusuna ilişkin algıları metaforlar aracılığıyla incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Bu doğrultuda, hemşirelik öğrencilerinin geliştirdikleri metaforların değerlendirilmesi süreci; metaforların adlandırılması, metaforların sınıflandırılması, kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirliği sağlama, verileri bilgisayar ortamına aktarma olmak üzere beş aşamada gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, hemşirelik öğrencileri göç ve göçmen olgusuna ilişkin olumlu olumsuz ve nötr metafor üretmişlerdir. Bu metaforlar daha sonra ortak özellikleri açısından değerlendirilerek belirli kategorilere ayrılarak değerlendirilmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Öğrencileri, Göç ve Göçmen Olgusu, Metafor Yöntemi

ABSTRACT

Immigration, which caused many changes in the life of individuals, was conceptualized as settling from one life unit to another. The migration process has many risks. The most important of these risks are health risks. Nurses, who play an important role in the provision of health services, should be aware of the risks of migration while providing health services to immigrant individuals and should take these risks into consideration when responding to immigrant individuals. In this study, the perceptions of nursing students, who are nurses of the future, on migration and migratory phenomenon were examined through metaphors. The phenomenological research method, one of the qualitative research methods, was used in the study. Data were analyzed by using content analysis technique. In this context, The process of evaluation of metaphors developed by nursing students was carried out in five stages. The stages are nomenclature of metaphors, classification of metaphors, category development, ensuring validity and reliability, transferring data to computer. According to the findings of the study, nursing students produced a positive, negative and neutral metaphor for migration and immigrant phenomenon.

---

¹ Arş.Gör. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Samsun Sağlık Yüksekokulu Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı Atakum/SAMSUN
korkmazmehmetmqrtn@gmail.com

These metaphors were then evaluated in terms of their common characteristics and evaluated according to specific categories.

Keywords: Nursing Students, Migration and Immigrant Phenomenon , Metaphor Method

Yoğun Bakım Hemşirelerinin Kültürlerarası Duyarlılıklarının Belirlenmesi

Determination of Intercultural Sensitivities of Intensive Care Nurses

Aslı KURTGÖZ¹

ZELİHA KOÇ²

ÖZET

Bu çalışma yoğun bakımda çalışan hemşirelerin kültürlerarası duyarlılığını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı.

Araştırma 5-20 Ocak 2018 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinin yoğun bakım ünitelerinde çalışan 112 hemşirenin katılımıyla gerçekleştirildi. Veriler 30 soruluk bir anket formu ile "Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği (KDÖ)" kullanılarak toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde Mann Whitney U, Kruskal Wallis, Tek Yönlü ANOVA ve Bağımsız örneklem t testi kullanıldı.

Hemşirelerin yaş ortalamasının 30, 99 ± 5,72 olduğu, %87,5'nin kadın olduğu %34,8'inin yenidoğan yoğun bakımda çalıştığı, %77,7'sinin yabancı bir dil bilmediği, %81,3'ünün daha önce yurt dışına çıkmadığı, %54,5'nin daha önce çok kültürlü bir ortamda bulunduğu, %80,4'ünün başka kültürden insanlarla tanışmayı ve onlarla arkadaşlık yapmayı sevdiği, %70,5'inin farklı kültürlerle ilgi duyduğu belirlendi. Bu çalışmada hemşirelerin KDÖ puan ortalaması 80, 81 ± 11,14 (orta düzey) olduğu ve kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin medeni durum, aile tipi, farklı kültürlerle ilgi duyma, başka kültürden insanlarla tanışmayı ve arkadaşlık etmeyi sevme durumu değişkenleri açısından anlamlı farklılık gösterdiği saptandı (p<0,05).

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Yoğun Bakım, Kültürlerarası Duyarlılık.

ABSTRACT

This study was conducted as a descriptive study to determine the intercultural sensitivity of nurses who are working in intensive care units.

The study was conducted between 5-20 January 2018 with the participation of 112 nurses who are working in the intensive care units of a university hospital. The data of the research were collected by using a 30-item questionnaire form and the "Intercultural Sensitivity Scale". The Mann Whitney U, Kruskal Wallis, One-Way Analysis of Variance and Independent sample t test were used to evaluate the data.

It was detected that the mean age of the nurses is 30, 99 ± 5.72, 87.5% is female, 34.8% worked in neonatal intensive care, 77.7% didn't know a foreign language, 81.3% haven't been abroad, 54.5% had previously been in a multicultural environment, 80.4% of like to meet people from other cultures and make friendship with them, 70.5% of are interested in different cultures.

¹ Öğr. Gör., Amasya Üniversitesi Sabuncuoğlu Şerefeddin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, asli.avdogan@amasya.edu.tr
² Doç. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, zelihaceren@hotmail.com

In this study the average score of the nurses from the Intercultural Sensitivity Scale was determined as $80,81 \pm 11,14$ (intermediate) and the intercultural sensitivity levels of nurses that was found significantly different in terms of marital status, family type, interest in different cultures, liking to meet other people from other cultures / friendship ($p < 0,05$).

Key Words: Nurse, Intensive Care, Intercultural Sensitivity.

Hemşirelerin Çok Kültürlü Kişilik Özelliklerini Etkileyen Faktörler

The Factors Affecting Multicultural Personality Characteristics of Nurses

Aslı KURTGÖZ¹

Zeliha KOÇ²

ÖZET

Bu çalışma hemşirelerin çok kültürlü kişilik özelliklerini etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı.

Araştırma 10-28 Ekim 2018 tarihleri arasında bir devlet hastanesinde çalışan 235 hemşirenin katılımıyla gerçekleştirildi. Veriler 32 soruluk bir anket formu ile “Çok Kültürlü Kişilik Ölçeği (ÇKÖ)” kullanılarak toplandı. ÇKÖ beş alt boyut ve 33 maddeden oluşan beşli likert tipi bir ölçektir. Verilerin değerlendirilmesinde Mann Whitney U, Kruskal Wallis ve Tek Yönlü ANOVA testi kullanıldı.

ÇKÖ toplam puan ortanca değeri 113 (71-113), “Esneklik”, “Açıklık”, “Duygusal Denge” “Sosyal Girişim” ve “Kültürel Empati” alt boyut puanları sırasıyla 14, 16, 23, 21, 40 olarak belirlendi.

Hemşirelerin çok kültürlü kişilik özelliklerinin orta düzeyde olduğu ve eğitim düzeyi, mesleği isteyerek seçme, mesleği sevme, çalıştığı servisteki görev, günlük bakım verilen hasta sayısı, yabancı dil bilme, başka kültürden insanlarla tanışmayı sevme, farklı kültürlerden arkadaşın olma durumu, farklı kültürlere ilgi duyma, farklı kültürden hastaya bakım verirken tedirgin olma değişkenleri açısından anlamlı farklılık gösterdiği belirlendi ($p<0,05$).

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Çok Kültürlü, Kişilik.

ABSTRACT

This study was conducted as a descriptive study to determine the factors affecting the multicultural personality characteristics of the nurses.

The study was conducted between 10-28 October 2018 with the participation of 235 nurses who are working in a public hospital. The data of the research were collected by using a 32-item questionnaire form and the “Multicultural Personality Scale”. The Multicultural Personality Scale is a five-point Likert-type scale consisting of five sub-dimensions and 33 items. The Mann Whitney U, Kruskal Wallis and One-Way Analysis of Variance were used to evaluate the data.

The median value of total score of MPS 113 (71-113), “Flexibility”, “Openness”, “Emotional Balance”, “Social Initiative” and “Cultural Empathy” sub-dimensions were determined respectively as 14, 16, 23, 21, 40. It was determined as intermediate-level of the multicultural personality level of the nurses and it was found significantly different in terms of variables which education level, choosing the profession with own request, liking the profession, task in the unit, number of patients given care in one day, foreign language speech status, liking to meet people from other cultures, state of having friends from different

¹ Öğr. Gör., Amasya Üniversitesi Sabuncuoğlu Şerefeddin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, asli.avdogan@amasya.edu.tr
² Doç. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, zeliha.haceren@hotmail.com

cultures, interest in different cultures, state of being irritated while patient care who is from different cultures ($p < 0,05$).

Key Words: Nurse, Multicultural, Personality.

Bir Anadolu Ereni: Piri Baba An Anatolian Saint: Piri Baba

Ertuğrul ÖZKANAT¹

ÖZET

Adak yerlerinin başında veli/evliya kültüne bağlı ziyaret yerleri gelir. Evliya, Arapça bir kelime olup, veli kelimesinin çoğuludur. Türkçe'de "Yatır, eren, ermiş, keramet sahibi, Allah'a yakın kimse, Allah dostu..." anlamlarında kullanılmaktadır.

Evliya kültürünün en eski örnekleri olarak XI. Yüzyıldan kalan, Merv şehrindeki Hoca Ahmet Yesevi'nin şeyhi, Hoca Yusuf Hamedani'ye ait türbe ve zaviyeyi gösterebiliriz.

Anadolu'da, Balkanlarda ve Orta Asya'da yüzlerce ve belki de binlerce adak yeri bulunmaktadır. Anadolu'daki bilinen en eski İslam Evliyası, Eyüp el Ensari'dir. Türklerin Anadolu'yu fethinden sonra Hacı Bektaş Veli, Mevlana Celaleddin-i Rumi, Hacı Bayram Veli, Emir Sultan, Eşrefoğlu Rumi, Yunus Emre, Abdal Musa, Kaygusuz Abdal, Geyikli Baba, Karaca Ahmet... ve yüzlercesi veli/evliya kimliği altında hürmet görmektedirler.

Amasya ili Merzifon ilçesinde türbesi bulunan Piri Baba da bu evliyalardan biri olup Horasan'dan Anadolu'ya gelmiş ve Merzifon'da dergâhını kurmuştur. Asıl adı Seyit Pir Mehmet olan Piri Baba 13. ve 14. Yüzyıllarda yaşamıştır. Horasan Piri Lokman Parende'nin dergâhında yetişmiş ve Anadolu'ya gelmiştir.

Bu bildirimizde Piri Baba'nın hayatı, halk arasında anlatılan kerametleri, türbesi ve dergâhı hakkında bilgiler ile türbe çevresinde oluşan inanç ve uygulamalar konularını ele alacağız. Çocuk sahibi olamayanların ve şifa arayan hastaların türbeyi ziyaret ederek kurban adamaları anlatılacak ayrıca türbede bulunan geyik boynuzu ile hastaların afsunlanması ve ziyaret sırasında yapılan uygulamalardan bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Piri Baba, evliya, türbe, keramet, inanç ve uygulama

ABSTRACT

At the top of the vow places, it comes the visiting places depended on veli/evliya faith. The Word evliya is an Arabic Word and it is the plural of the Word veli. In Turkish, it is used in the meanings as "place where a saint is buried, saint, the owner of miracle, someone closed to God, God's friend" e.t.c.

As the oldest examples of the evliya faith, we can show the tomb and elbow of Hoca Yusuf Hamedani who was the sheikh of Hoca Ahmet Yesevi having lived in Merv town, which remains from the XIth century. There have been hundreds and maybe thousands of vow places in Anatolia, Balkans and Middle Asia. The oldest known person as İslamic saint in Anatolia is Eyüp El Ensari. After Anatolia having been conquered by Turks, Hacı Bektaş Veli, Mevlana Celalettini Rumi, Hacı Bayram Veli, Emir Sultan, Eşrefoğlu Rumi, Yunus Emre, Abdal Musa, Kaygusuz Abdal, Geyikli Baba, Karaca Ahmet... and hundreds of ones have always been respected so far today under the saint identity.

---

¹ Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Folklor Araştırmacısı. ertugrul.ozkanat@kultur.gov.tr

Piri Baba, whose tomb was in the district Merzifon of Amasya city, was one of those saints and he came to Anatolia from Horasan and set up his dargah in Merzifon. Piri Baba's real name was Seyit Pir Mehmet and he lived during the 13th and 14th centuries. He was grown in the dargah of Horasan Pir Lokman Parende and afterwards he came to Anatolia.

In this our presentation, we will deal with the subjects on Piri Baba's life, his miracles which was told in public, some knowledges about his tomb and dargah and also the faith and practises which have been coming out of his tomb enviroment. By visiting the tomb, sacrificing of those who can not have children and patients seeking healing will be explained in this report. And also it will be mentioned that patients are bewitched with a deerhorn and some other practises committed during visiting the tomb.

Key words: Piri Baba, saint, tomb, miracle, faith and practise

Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinde Obezogenik Çevre İle İlişkili Faktörler

Factors Related with Obesogenic Environment among Faculty of Health Science Students

Emre KELEŞ¹

Gülay YILMAZEL²

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinde obezogenik çevre ile ilişkili faktörlerin belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Kesitsel özellikteki bu araştırma Ocak 2019 tarihinde yapıldı. Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören 331 öğrenci çalışmaya dâhil edildi. Öğrencilerde obezogenik çevre ile ilişkili faktörlerin belirlenmesinde 32 soruluk bir anket formu kullanıldı.

Bulgular: Katılımcıların %60,7'si 18-20 yaş aralığında olup %74,6'sı kadındı. Öğrencilerin %16,9'u hafif şişman/şişman idi. Hafif şişmanlık/şişmanlık prevalansı 21 yaş ve üzerindeki erkekler öğrencilerde anlamlı ölçüde yüksekti ($p<0.05$). Katılımcıların sigara içme ve alkol kullanımı davranışları ile günlük uyku süresi Beden Kitle İndeksi üzerinde etkili bulundu ($p<0.05$). Hafif şişman/şişman grubunda yer alan öğrencilerde egzersiz yapmama oranı %76,8 idi ($p<0.05$). Fast-food tüketim sıklığı fazla olanlarda, günlük su tüketimi 8 bardaktan az olanlarda, internet başında günde 5 saat ve daha fazla zaman geçirenlerde hafif şişmanlık/şişmanlık prevalansı anlamlı ölçüde yüksekti ($p<0.05$).

Sonuç: Çalışmamızda yaklaşık her dört öğrenciden birinin hafif şişman/şişman olduğu belirlendi. Yetersiz fiziksel egzersiz, yetersiz günlük uyku süresi ve su tüketimi ile artmış fast-food tüketim sıklığı ve internet kullanımı vücut ağırlığı üzerinde anlamlı etkiye sahipti. Obeziteye yatkınlığı artıran obezogenik çevre ile ilgili faktörlerin kontrol altına alınmasında sağlıklı kampüs programlarının ve aktivitelerinin geliştirilmesi yararlı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Obezite; çevre; sağlık bilimleri; öğrenci

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to evaluate factors related with obesogenic environment among faculty of health science students.

Material and Methos: This cross-sectional study was conducted in January 2019 with 331 students that were studying in the faculty of health science affiliated to the Hitit University. To determine factors related with obesogenic environment a-32 item questionnaire form was used.

Results: Of the respondents 60,7% were between the 18-20 years and 74,6% were women. The prevalence of overweight/obesity was 16,9% and it was significantly higher among men and those with

¹ Araş.Gör, Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çorum, emrekeles@hitit.edu.tr

²Doç. Dr. Gülay YILMAZEL, Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çorum dryilmazelgul@gmail.com

≥21 years ($p < 0.05$). Participants' smoking, alcohol use behaviors and daily sleep duration had effect on Body Mass Index ($p < 0.05$). Physical inactivity rate was 76,8% among overweight/obese students ($p < 0.05$). The prevalence of overweight/obesity was significantly higher among with no physical activity, had less than 8 glasses daily water consumption and had ≥5 hours daily internet use ($p < 0.05$).

Conclusions: In our study, approximately one out of every four students were overweight/obese. Inadequate physical exercise, sleep duration, insufficient water consumption with increased fast food consumption frequency and internet usage were effective on body weight. Healthy campus programmes and activities will be useful for young people to control obesogenic environment factors which increase the susceptibility to obesity.

Key words: Obesity; environment; health sciences; students

Fabrika Çalışanlarında Ergonomi Bilgi Düzeyi ile Çalışma Postürü Arasındaki İlişkinin Araştırılması

Investigation of the Relationship Between Ergonomics Knowledge Level and Work Posture in Factory Workers

Özal KELEŞ,¹

Yasemin ASLAN KELEŞ²

ÖZET

Amaç: Çalışmanın amacı fabrika çalışanlarında, ergonomi bilgi düzeyi ile çalışma postürü arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır.

Materyal ve Metot: Bu amaçla iki fabrikada çalışan, 18-60 yaş arası, 217 çalışan araştırmaya dahil edildi. Çalışanlara, demografik veriler için sosyo-demografik değerlendirme formu uygulandı. Çalışanların ergonomi bilgi düzeyi TÜİSAG –İş güvenliği uzmanlığı soruları ile değerlendirildi. Çalışma postürünün analizi için Ovako Çalışma Duruşu Analiz Metodu (OWAS) uygulandı.

Bulgular: İstatistiksel analiz Stastical Package for Social Sciences (SPSS) 20.0 versiyonu ile gerçekleştirildi. Verilerin normal dağılıma uygunluğunun tespiti için “Komolrow – Spinorow” testi kullanıldı. Kategorik (Dikotom) değişkenler, “ki-kare” testi ile karşılaştırıldı. Numeratik verilerin korelasyonu için “Spearman” ve kategorik veriler için “Pearson” korelasyon analizi testi uygulandı. Ergonomi bilgi düzeyi ile çalışma postürü arasında anlamlı bir ilişki bulunmadı ($p>0,05$).

Sonuç: Fabrika çalışanlarında ergonomi bilgi düzeyi ile çalışma postürü arasında bir ilişki yoktur. Çalışanların ergonomi hakkında bilgi sahibi olmaları düzgün postürde çalışmalarını için yeterli değildir.

Anahtar Kelimeler: Postür, OWAS, Fabrika Çalışanları, Ergonomi

ABSTRACT

Objective: The purpose of the study is to compare ergonomics knowledge and working posture in factory workers.

Material and Method: For this purpose, 217 employees working in two factories, aged 18-60 years, were included in the survey. Employees were applied a socio-demographic evaluation form for demographic data. The ergonomics knowledge level of the employees was evaluated with the questions of TÜİSAG -Professional safety expertise. Ovako Working Posture Analyzing System (OWAS) was applied for the analysis of working posture.

Result: Statistical analysis was performed with SPSS (Statistical Package for Social Sciences) version 20.0. Statistically significant relationship wasn't found between the ergonomics knowledge and the bad work posture ($p>0,05$).

¹ Öğr. Gör., Biruni Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Fizyoterapi Prog, okeles@biruni.edu.tr

² 2. Uzm. Fzt. Özel Çiftoğlu Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi,, fzt.yaseminaslan@gmail.com

Conclusion: There is no significant relation between ergonomics knowledge level and work posture in factory employees. Employees' knowledge of ergonomics is not enough for them to work properly in posture.

Keywords: Posture, OWAS, Factory Workers, Ergonomic

Seçilmiş Avrupa Ülkelerinde Hemşirelerde Kültürel Yeterlik Algısı

Perception of Cultural Competences among Nurses in Selected European Countries

Katalin PAPP¹

Martin. ČERVENÝ²

Malgorzata NAGÓRSKA³

Lucia DIMUNOVÁ⁴

Zs. H. NAGYNÉ⁵

ÖZET

Background. Internal migration of citizens in the European Union through the Schengen Agreement is consistently rising. Migration also significantly impacts the health sector in every European country. Now more than ever, nurses are caring for patients who come from a different cultural background. Therefore it is critical nurses develop and maintain competence in delivering culturally appropriate care. Cultural competence describes the ability to care for sick patients with whom the nurse does not share the worldview, belief, values, and social and cultural needs. The aim of the study was to assess the cultural competence of nurses and nursing students in 3 countries (Hungary, Poland and Slovakia). Our overall goal was to assess the nurses' knowledge and skills in cultural competence aspect.

Methods. We surveyed 375 nurses in three European countries between September and December 2018, using the Cultural Competence Assessment tool (CCA). The CCA was translated into the appropriate language, with individual items adapted to the context in the given country.

Results. Findings shows that nurses in all countries are not enough prepared for provision of care for patients from different cultural background.

Conclusions. There is a need to improve cultural competences among nursing staff in Hungary, Poland and Slovakia by organizing trainings in this area mostly on basic level of nursing education.

Anahtar kelimeler: hemşireler, kültür, yetkinlik, kendini değerlendirme, kendini beğenme, KYD

---

¹ Debrecen University Faculty of Health, Hungary , papp.katalin@foh.unideb.hu

² St. Elizabeth University of Health and Social Sciences, Department of Health Sciences, Rožňava, Fresenius Medical Care, Dialysis center, Rožňava, Slovakia

³ Rzeszow University, Medical Faculty, Poland

⁴ Pavol Jozef Šafarik in Košice, Faculty of Medicine, Department of Nursing Care, Slovakia

⁵ Debrecen University Faculty of Health, Hungary

ABSTRACT

Arkaplan, Avrupa Birliğindeki vatandaşların i g Schengen Anlaşması nedeniyle artmaktadır. G ayrıca her Avrupa ülkesinde sağlık sektörünü ciddi bir Şekilde etkilemektedir. Bugün hemşireler eskisinden daha fazla farklı kültürel geçmişi olan hastalara bakıyor. Bu nedenle hemşirelerin kültüre uygun bakım hizmetlerinde yetkinliklerinin geliştirilmesi ve sürdürülmesi oldukça kritiktir. Kültürel yetkinlik hemşirelerin kültürel ve sosyal ihtiyaçları, değerleri, inancını paylaşmadan hastalara bakabilmeyi tanımlar. Bu çalışmanın amacı, 3 farklı ülkedeki (Macaristan, Polonya ve Slovakya) hemşireler ve hemşirelik ğrencilerinin kültürel yetkinliklerini değerlendirmektir. Genel hedefimiz, kültürel yetkinlik açısından hemşirelerin bilgi ve becerilerini değerlendirmektir.

Method.  Avrupa ülkesindeki 375 hemşireye Eylül-Aralık 2018'de Kültürel Yetkinlik Değerlendirme (KYD) aracı ile anket yapılmıştır. Söz konusu ölüm aracı, uygulanan ülkelere uygun hale getirilmiş ve çevirisi yapılmıştır.

Bulgular. Araştırma kapsamındaki ülkelerde çalışmaya katılan tüm hemşirelerin farklı kültürel geçmişi olan hastalara bakım konusunda yeterince hazır olmadıklarını göstermektedir.

Sonuçlar. Daha çok temel düzeyde hemşirelik eğitimi veren Macaristan, Polonya ve Slovakya'da çalışan hemşireler arasında kültürel yetkinliğin geliştirilmesine ihtiyaç vardır.

Keywords: nurses, culture, competency, self-evaluation, self-opinion, CCA

Reflections of the Economic Crisis in Greece on the Health Services for the Turks in Western Trace

Yunanistan'daki Ekonomik Krizin Batı Trakya Türklerinin Sağlık Hizmetlerine Yansımaları

Chousein BALTATZI¹

ÖZET

Yunanistan 2009 yılından bu yana son dönemlerin ekonomik krizlerinden en ciddisini yaşamaktadır. Bu kriz birçok sektörü sarstığı gibi devlet sağlık hizmetlerini de büyük ölçüde negatif etkilemiştir.

Batı Trakya'da, İskeçe, Gümölcine ve Dedeağaç bölgelerinde özel hastane bulunmamaktadır. Sağlık sistemi özel muayenehanelere dayanmaktadır. Özel muayene ve laboratuvarlar sağlık sisteminde yeterince yardımcı olamadığı dönemde Devlet hastanelerine yönlendiriliyor.

Batı Trakya Türkü'nün çoğunluğu sosyal sigortaya sahip fakat bir kısmı sigortasız olduğu için hizmetleri kendi bütçesinden karşılamak zorundadır. Sosyal sigortası olanların özelde yaptırdığı tahlillerin veya röntgenlerin ücretinin bir kısmını devlet karşılıyor. Devlet hastanesinde ise tamamı sigortadan karşılanıyor. Sağlık Bakanlığı ise özel bir genelgeye dayanarak ekonomik kriz yüzünden sağlık hizmetlerinden mahrum kalanlara karşılıksız hizmet sunmaktadır.

Batı Trakya Türkü genellikle özel yerel muayenehaneleri tercih etmektedir. Ama önemli operasyon ve tedavilerini devlet hastanelerinde gerçekleştiriyor. Kanseri vakaları ise (kemoterapi, ışın tedavisi) Dedeağaç veya Selanik'teki devlet hastanelerine yönlendiriliyor. Bölgemizde son zamanlarda kanser vakalarında artış görülmektedir. İskeçe 70000 kişilik nüfusa sahip bir şehirdir. Bu şehirde tek olan Devlet hastanesinde özellikle salgın dönemlerinde acilde bekleme süresi oranı ortalama 6 saatin üzerindedir. Aynı manzara Gümölcine devlet hastanesinde de görülmektedir. Safra kesesi operasyonları ise en az 6 ay beklemek zorundadır.

Sonuç olarak Yunanistan, Batı Trakya bölgesinde sağlık sisteminde büyük sıkıntılar yaşandığı görülmektedir. Ekonomik krizin başladığı dönemden bugüne kadar her alanda olduğu gibi sağlık sektöründe de büyük eksiklikler tespit edilmektedir. Bu şekilde devam ettiği sürece sağlık hakları da ihlal edilir duruma gelecektir.

Anahtar Kelimeler: Yunanistan'daki Türk toplumu, Sağlık Sistemi, Yunanistan Ekonomik Kriz.

ABSTRACT

Greece crisis had negative consequences in everyday life of citizens since 2009. As chairman of Western Turkey Thrace association and medical doktor, this study is to focus on the consequences concerning the healthy issue of the Turkish Muslims of Western Trace in Greece.

The main problem is first of all financial, as the citizens cannot afford the Money for the insurance agencies of the state. There is a lack of systematic check up and follow ups of chronic illness.

---

¹ Dr., Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği Başkanı, baltaggi@hotmail.com

Western Thrace as known has three cities Xonthis (İskeçe), Komotini (Gümülcine) and Alexandroupoli (Dedeağaç). Xonthis and Komotini have one hospital each. Xonthis hospital is modern but with a series of lacks concerning FRCP, thoracic surgery, neurosurgery.

Sleep Epica Laboratory, Pneumological Clinics, invasive cardiological units. The same problem exists in the old hospital of Komotini. The average of service in the urgent units is approximately 6 hours in winter season. The Alexandroupoli University hospital and the nearest Thessaloniki hospital are the alternative choices in health services.

Despite the difficulties of the economic crises and the health system itself, the Turkish community in difficult situations with original solidarity we hopefully try to solve our serious health issue.

Keywords: Turkish community in Greece, health service, economic crises in Greece

Yerel Basında Sağlık Haberleri Üzerine Bir Analiz: Amasya Örneği

An Analysis on Health News in Local Media: The Case of Amasya

Nazan KAHRAMAN¹

ÖZET

Günümüz dünyasında bireylerin sağlık konusundaki temel kaynaklarından birisi medyadır. İnsanların yaşamları boyunca sahip oldukları en değerli şeyin sağlık olması, medyanın bu işlevini daha anlamlı hale getirmektedir. Öte yandan bireyler, medyadan edindikleri sağlık haberlerine daha duyarlı olabilmekte ve bu haberleri sorgulamadan ve kolayca kabullenebilmekte ve yaşamlarında uygulayabilmektedir. Medyanın sağlık konusundaki etkisine dikkat çeken Dünya Sağlık Örgütü de sağlık politikalarının uygulanması ve sağlığın geliştirilmesi için medyanın desteğinin gerekliliğine vurgu yapmaktadır.

Bu çalışma bireylere öncelikle yaşadıkları coğrafya hakkında bilgi ve haber sunan yerel medyanın sağlık haberlerine ne seviyede ilgi gösterdiği ve bu haberleri hangi formda sunduğu ile ilgilenmektedir. Amasya'da yayınlanan iki yerel gazete, Yeşilirmak ve Objektif gazeteleri seçilmiştir. Günlük olarak yayınlanan bu gazetelerin 2018 yılı Nisan ayına ait nüshaları içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerel basın, sağlık, haber, Amasya, içerik analizi

ABSTRACT

In today's world, one of the main sources of health of individuals is the media. Health is the most valuable thing people have in their lives, this makes the function of the media more meaningful. On the other hand, individuals can be more sensitive to the health news they get from the media and they can easily accept and apply these news in their lives. The World Health Organization, which draws attention to the impact of the media on health, also emphasizes the necessity of media support for the implementation of health policies and health promotion.

This study is primarily about that the extent the local media, which serve news and provide information to the individuals about the geography they live in, level of interesting in health news and in which form they serve these news. Two local newspapers published in Amasya, Yeşilirmak and Objektif newspapers were selected. Copies of these newspapers published on a daily basis in April 2018 were analyzed with content analysis method.

Keywords: Local press, health, news, Amasya, content analysis

---

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, nazan.kahraman@amasya.edu.tr

Siyasal Parti Liderlerinin Söylemlerinde Retorik Öğeler: Sağlıkta Dönüşüm Programı (2003) Hakkında Siyasal Parti Liderlerinin Konuşmaları Üzerine Bir Analiz

The Rhetorical Elements in the Discourses of Political Party Leaders: An Analysis on the Speeches of Political Party Leaders on Health Transformation Program (2003)

Nazan KAHRAMAN¹

ÖZET

Demokrasilerin en önemli unsurlarından birisi, iktidar olma hakkını elde etmek için örgütlenen siyasal yapılar olarak siyasal partilerdir. Bu partilerin liderleri ise, partiyi kamuoyu önünde temsil eden ve parti söylemlerini dile getiren kişilerdir. Lider odaklı siyasetin etkili olduğu ülkemizde, siyasal partilerin liderleri partinin önüne geçebilmektedir. Siyasi partilerin ve parti liderlerinin toplumu eylem ve söylemleri konusunda ikna edebilmeleri siyasi başarılarının göstergesidir. Bu nedenle de siyasi parti liderlerinin konuşmaları vatandaşları inandırma ve ikna etme üzerine temellenmiştir.

Bu çalışmada, siyasal parti liderlerinin konuşmalarındaki retorik öğeler incelenmiştir. Bu inceleme, için Adalet ve Kalkınma Partisi'nin iktidar olmasını takiben sağlık hizmetlerinin etkili, verimli ve hakkaniyete uygun olarak organize edilmesi, finansmanının sağlanması ve sunulmasını amacıyla uygulamaya koyduğu Sağlıkta Dönüşüm Programı seçilmiştir. Bir başka ifadeyle iktidar ve ana muhalefet parti liderlerinin Sağlıkta Dönüşüm Programı bağlamında yaptıkları konuşmalar retorik öğeler açısından incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sağlıkta Dönüşüm Programı, retorik, ikna, siyasal parti lideri

ABSTRACT

One of the most important elements of the democracies is the political parties that are organized as political structures to obtain the right to power. The leaders of these parties are people who represent the party publicly and express their party statements. In our country, where leader-oriented politics is effective, the leaders of political parties are able to move ahead of the party. Political parties and party leaders are able to convince society of their actions and rhetoric. The fact that political parties and party leaders can convince the society of their actions and rhetoric is an indicator of their political success. For this reason, the speeches of political party leaders were based on convincing citizens.

In this study, rhetorical elements in the speeches of the leaders of political parties were examined. The Health Transformation Program, which was implemented by the Justice and Development Party (AKP) for the purpose of organizing, financing and presenting the health services in an effective, efficient and equitable manner. In other words, the speeches of the power and main opposition party leaders in the context of Health Transformation Program were examined in terms of rhetorical elements.

Key Words: Health Transformation Program, rhetoric, persuasion, political party leader

---

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, nazan.kahraman@amasya.edu.tr

Üniversite Öğrencilerinin İlk Yardım Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Amasya Örneği

Evaluation of First Aid Knowledge Levels of University Students: The Case of Amasya

Ahmet SAĞLAM¹

Emrah KOPARAN²

Muhammed Emin AYKUT³

ÖZET

İlk yardım, “herhangi bir kaza ya da yaşamın tehlikeye düştüğü hallerde, durumun daha kötüye gitmesini ya da hastanın hayatının tehlikeye girmesini önlemek amacıyla, tıbbi malzeme olmaksızın yapılan uygulamalardır” şeklinde tanımlanmaktadır. Ülkemizde günlük işlerde evde, iş yerinde veya trafikte meydana gelen kaza ve doğal afetlerden dolayı çok insan ya yaşamını yitirmekte ya da sakat kalmaktadır. Bu gibi zamansız olaylar esnasında ortamda sağlık görevlisi olmamakta ve bazen sağlık görevlileri olay yerine geç varmaktadır. İnsanlarda hücre ölümlerinin 4 dakikadan sonra gerçekleştiği düşünüldüğünde ilkyardım ne denli önemli olduğu görülmektedir.

Bu çalışmanın amacı Amasya Üniversitesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin ilkyardım bilgi düzeylerinin belirlenmesidir. Buradan hareketle Amasya Üniversitesinde öğrenim gören 200 öğrenci ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilere demografik bilgilerini belirlemek ve ilkyardım bilgi düzeylerini ölçmek amacı ile 30 soruluk anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25 istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. Çalışmada istatistiksel anlamlılık p 0.05 olarak kabul edilmiş ve bulgular Shapiro–Wilks testi kullanılarak denetlenmiş, ki kare analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlk yardım, üniversite öğrencileri, bilgi düzeyleri.

ABSTRACT

First aid is defined as “in cases where an accident or life is endangered, it is the practice without medical equipment to prevent the situation from getting worse or to prevent the patient's life from being compromised. In our country, many people either lose their lives or become disabled due to natural disasters and accidents that occur in daily work, at home, at work or in traffic. During such untimely events, there is no health officer in the environment, and sometimes medics arrive late to the scene. When we consider that cell death occurs after 4 minutes in humans, the importance of first aid is seen. The aim of this study is to determine the first aid knowledge levels of university students studying at Amasya University. This study was carried out with 200 students studying at Amasya University. In the scope of the research, a 30-question questionnaire was applied to the students to determine their

1 Öğr. Gör. , Amasya Üniversitesi Merzifon M.Y.O. ahmet.saglam@amasya.edu.tr

2 Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi İ.B.F.F., emrah.koparan@amasya.edu.tr

3 Öğr. Gör. , Amasya Üniversitesi Merzifon M.Y.O. muhammed.aykut@amasya.edu.tr

demographic information and to measure their level of first aid knowledge. The obtained data were analyzed using SPSS 25 statistics program. In the study, statistical significance was accepted as $p < 0.05$ and the findings were controlled using Shapiro-Wilks test, Chi square analysis was performed.

Keywords: First aid, university students, knowledge levels.

History of Scientific Psychiatry in Georgia

Gürcistan'da Bilimsel Psikiyatrinin Tarihi

Nino OKRIBELASHVILI¹

Kentchadze V.

ÖZET

Tiflis İvane Cavahışvili Devlet Üniversitesi'nin (TSU) 100. yıl dönümü 2018 yılında kutlandı. Gürcistan'da kültür ve sağlığı da içerek şekilde bilimin gelişmesi için çok önemli olan bu üniversite, ilk devlet ünivesitesidir.

Psikiyatri, çeşitli medical uzmanlıklar arasındaki özel yerini korumaktadır. Avrupa ve Amerika'da bilimsel psikiyatri 1800'lü yılların ikinci yarısında göreceli olarak ortaya çıkmıştır. Gürcistan'da psikiyatrinin temelleri daha eskilere gitmektedir. Yine de modern bilimsel psikiytri 1921'de Tiflis İvane Cavahışvili Devlet Üniversitesi'nde Tıp Fakültesi'nin kurulmasından sonra gelişmeye başlamış ve Prof. M. Asatiani (1882-1938) ile yakın işbirliği içerisinde olmuştur.

Tüm elde edilebilir veriler ve temel psikiyatri kayıtları Gürcistan'da 1920-1940 arasında psikiyatri çalışmalarının (M.Asatiani, A.Gotsiridze, A.Zurabashvili et al.)önemli başarı sağladığını göstermektedir. Bu zeki, fark yaratan, yetenekli bilim insanları, bugünün Gürcistan psikiyatri okulunun öncüsü oldular. Temel mental bozuklukların tedavisi ve metodolojisi üzerine niteliksel ve niceliksel çalışmalar yayınladılar. Ayrıca psikoloji, karakteroloji, patapsikoloji, morfoloji, psikoterapi ve sınıflandırma vs üzerine düşüncelerini sundular.

Anahtar kelimeler: Psikiyatri, tarih, Gürcistan Psikiyatri okulu

ABSTRACT

In 2018, Iv. Javakhishvili Tbilisi State University (TSU) celebrated 100th anniversary. The first national university was significant for the development of science, including – medicine, and culture in Georgia.

Psychiatry preserves a special place among the diverse medical specialties. In Europe and America the professional and scientific psychiatry gradually emerged during the second half in 1800s. Roots of psychiatry in Georgia go back to the distant past. However, the modern scientific psychiatry started developing shortly after the foundation of the medical faculty at TSU (1921) and is closely are associated with the name of Prof. M.Asatiani (1882-1938).

Data from all obtainable and basic psychiatric records proves substantial achievements of psychiatrists, working in Georgia during 1920-1940 (M.Asatiani, A.Gotsiridze, A.Zurabashvili et al.). These bright, distinctive personalities and talented scientists leaded to formation of nowadays Georgian psychiatric school. They published quantitative and qualitative studies on methodology and treatment of main mental disorders, also presented their views on psychology, characterology, pathophysiology, physiology, morphology, psychotherapy, classification and etc.

Key words: Psychiatry, History, Georgian Psychiatric School

---

¹ Prof., Iv. Javakhishvili Tbilisi State University Psychiatry & Medical Psychology, nino.okribelashvili@tsu.ge

Azerbaycan Sağlık Sistemindeki Değişim ve Dönüşümler: Zorunlu Sağlık Sigortası Uygulaması

Change and Transformations in Azerbaijan Health System: The compulsory health insurance Practice

Vasif ISMAİL¹

ÖZET

Azerbaycan Türkiye'de çok iyi bilinen bir ülkedir. Son 25 senedir çok sıkı işbirliği içindedir. Çalışmanın amacı Azerbaycan'ın Türkiye'de bilinmeyen bazı özellikleri ve bunun Azerbaycan toplumundaki etkilerini irdelemektir. Azerbaycan'da Sovyetler Birliğinden miras kalmış tıp sistemi hangi durumdaydı ve yeni Azerbaycan devleti bunu nasıl ele aldı ve hangi alanlarda değişiklikler yaptı. Bu yapısal değişikliklerden en önemlisi altyapıda yapılan iyileştirmelerdir. Bir diğeri ise, Azerbaycan sağlık hizmetlerinde zorunlu sağlık sigortası sisteminin kurulmasıdır. Bu çalışmada, sağlık hizmetlerinin erişilebilirliğini artıran bu sistemin karşılaştığı sorunlar ve bunlarla nasıl başa çıkıldığı irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, sağlık sistemi, zorunlu sağlık sigortası

ABSCTRACT

Azarbadjan is a very well known country in Turkey. There is a tight cooperarion with this country for the Last twenty five years. The aim of this study is to elaborate some unknown aspects about Azarbadjan and their impact on society. How was the situation medical system left over USSR and how New Azarbadjan elaborated it and in which areas changes made. One of the most important changes is made in infrastructure. Another one is establishment of compulsory health insurance system. This STUDY shall elaborate the problems, which were tackled by this system that facilitated accessibility of health services and their solutions.

Kewyword: Azerbaijan, health system, compulsory insurance system

---

¹ Prof. Dr. Azerbaijan Medical Universty, Department of Oncology, vasif.ismail@gmail.com